

Dane a účtovníctvo v praxi 3/2026

Odborný mesačník; ročník XXXI.

Vydáva: Wolters Kluwer SR s. r. o.,
Mlynské nivy 48, 821 09 Bratislava,
tel.: (02) 58 10 20 10, IČO: 31348262

Odborná redaktorka:
Martina Uhrinová

Redakčná rada:
Ing. Ondrej Baláž,
Ing. Emília Rybárová

Predplatné a distribúcia:
Ing. Andrea Fazekašová Medovarská
tel.: (02) 58 10 20 31
e-mail: casopisy@wolterskluwer.sk,
internet: www.wolterskluwer.sk

Adresa redakcie:
Mlynské nivy 48,
821 09 Bratislava,
tel.: (02) 58 10 20 16,
e-mail:
daneauctovnictvo@wolterskluwer.com

Nevyžiadané rukopisy nevraciamе.
Pre tlač a akékoľvek šírenie je povolené
len so súhlasom redakcie.

Za správnosť údajov uvedených
v článkoch zodpovedajú ich autori.
Články obsahujú názory ich autorov,
pričom tieto môžu byť odlišné
od názorov redakcie a redakčnej rady.

Objednávky predplatného
automaticky predlžujeme na ďalší rok.
Prípadné zrušenie odberu
uskutočnite písomne vždy
dva mesiace pred ukončením
obdobia predplatného.
Ročné predplatné (12 čísiel) je cena
195,57 € vrátane DPH (16,30 €/1 číslo),
poštovného, balného a online verzie
časopisu Dane a účtovníctvo v praxi
na www.dauc.sk

Sadzba: Forma, s. r. o., Bratislava

Návrh obálky: sueweb.sk

Periodicita: mesačník

Tlač: Stredná odborná škola
polygrafická, Bratislava,
www.polygraficka.sk

Zadané do tlače: 27. 2. 2026

© Wolters Kluwer SR s. r. o., 2026

EV 1065/08 (tlačené vydanie)
EV 16/22/EPP (online)
ISSN 1335-7034 (tlačené vydanie)
ISSN 1338-175X (online)

Časopis je dostupný
aj v systéme ASPI.

OBSAH

3/2026

DAŇ Z PRÍJMOV

- 2 Ing. Zita Kajanovičová
Použitie podielu zaplatenej dane pre rodiča
- 7 Ing. Miroslava Brnová
Sadzby dane z príjmov od 1. januára 2026

SPRÁVA DANÍ

- 14 Ing. Ivana Glazelová
Nový zákon o evidencii tržieb
- 21 Ing. JUDr. Ladislav Hrtánek, PhD.
Povolenie odkladu alebo splátok dane daňovému subjektu

PODVOJNÉ ÚČTOVNÍCTVO

- 26 Ing. Monika Adamíková
Účtovanie zníženia DPH a opravy odpočítanej DPH v podvojnom účtovníctve podnikateľov po zmenách v postupoch účtovania od 1. 1. 2026
- 34 Ing. Ľudmila Novotná
Požiadavky pre správne zostavenie účtovnej závierky
- 36 Ing. Ján Mintál
Upravujúce závierkové účtovné prípady za rok 2025

PROBLÉMY Z PRAXE

- 41 Ing. Ľudmila Novotná
Kontrola správnosti zatriedenia účtovných jednotiek v roku 2025 vo veľkostných skupinách
- 43 JUDr. Michal Želonka
Paušálne výdavky a ich význam v praxi
- 49 Ing. Filip Stoviček, PhD.
Rozšírenie progresívneho zdaňovania príjmov fyzických osôb

NAŠA PORADŇA

- 56 **Otázky a odpovede**
Úprava zdaňovania súkromného použitia automobilu pri odpočte DPH po roku 2026 (Ing. Marián Drozd)

POUŽITIE PODIELU ZAPLATENEJ DANE PRE RODIČA

Ing. Zita Kajanovičová

Po prvýkrát v roku 2026 je daňovník, ktorý je fyzickou osobou, oprávnený vyhlásiť v daňovom priznaní k dani z príjmov fyzickej osoby za zdaňovacie obdobie 2025 (ďalej len „daňové priznanie“) v lehote na podanie daňového priznania alebo na tlačive podľa § 50 ods. 1 písm. a) zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v z. n. p. (ďalej len „ZDP“), predloženom správcovi dane do 30. 4. 2026, ak ide o daňovníka, ktorému zamestnávateľ, ktorý je platiteľom dane (ďalej len „zamestnávateľ“), vykonal ročné zúčtovanie preddavkov na daň z príjmov zo závislej činnosti (ďalej len „ročné zúčtovanie“), že podiel zaplatenej dane vo výške 2 % sa má poukázať každému ním určenému rodičovi.

Ak tento daňovník uplatňuje **daňový bonus** na vyživované dieťa podľa § 33 ZDP alebo daňový bonus na zaplatené úroky podľa § 33a ZDP, za zaplatenú daň sa považuje zaplatená daň znížená o daňový bonus na vyživované dieťa a daňový bonus na zaplatené úroky (§ 50aa ods. 1 ZDP). Podiel zaplatenej dane sa zaokrúhľuje podľa § 47 ZDP a je najmenej 3 €.

Súčasne môže tento daňovník vo vyhlásení uviesť, že podiel zaplatenej dane do výšky 2 % sa má poukázať ním určenej právnickej osobe podľa § 50 ods. 4 ZDP (ďalej len „nezisková organizácia“) alebo že sa má neziskovej organizácii poukázať podiel zaplatenej dane do výšky 3 %, ak ide o daňovníka, ktorý v zdaňovacom období, ktorého sa vyhlásenie týka, vykonával dobrovoľnícku činnosť podľa osobitného predpisu počas najmenej 40 hodín v zdaňovacom období a predloží písomné potvrdenie o výkone tejto činnosti.

Z uvedeného vyplýva, že fyzická osoba môže za rok 2025 poukázať podiel zaplatenej

dane vo výške 2 % jednému rodičovi, vo výške 2 % druhému rodičovi a do výšky 2 % (3 %) neziskovej organizácii, čo v úhrne predstavuje 6 % alebo 7 % zo svojej zaplatenej dane.

Ministerstvo financií SR určilo nové vzory tlačív daňových priznaní za zdaňovacie obdobie 2025, pričom vyhlásenie o poukázaní podielu zaplatenej dane z príjmov fyzickej osoby podľa § 50 a § 50aa ZDP sa v daňovom priznaní typu A nachádza v VIII. oddiele a v daňovom priznaní typu B v XII. oddiele.

Pre zamestnancov, ktorým bolo za zdaňovacie obdobie 2025 vykonané ročné zúčtovanie, Finančné riaditeľstvo SR určilo **dva nové vzory tlačív**, ktoré sa používajú v súvislosti s poukázaním podielu zaplatenej dane, a to „Vyhlásenie o poukázaní podielu zaplatenej dane z príjmov fyzickej osoby podľa § 50 a § 50aa zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v z. n. p. (ďalej len „zákon“), ktorej bolo za zdaňovacie obdobie vykonané ročné zúčtovanie preddavkov na daň z príjmov zo závislej činnosti – V2Pv25_1“ (ďalej len

„vyhlásenie na osobitnom tlačive“) a „Potvrdenie o zaplatení dane z príjmov zo závislej činnosti na účely vyhlásenia o poukázaní sumy do výšky 2 % alebo 3 % zaplatenej dane fyzickej osoby podľa zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) – V2Pv25_P“ (ďalej len „potvrdenie o zaplatení dane“).

Vyhlásenie na osobitnom tlačive za zdaňovacie obdobie 2025 **obsahuje tri oddiely**. V prvom oddiele sa uvádzajú **údaje o daňovníkovi** (zamestnancovi), v druhom oddiele sa uvádzajú **údaje o neziskovej organizácii** (prijímateľovi podľa § 50 ZDP) a v treťom oddiele sa uvádzajú **údaje o rodičovi** podľa § 50aa ZDP.

Vyhlásenie o poukázaní podielu zaplatenej dane z príjmov pre rodiča, ktoré je súčasťou daňového priznania alebo ktoré je na osobitnom tlačive, obsahuje aj:

a) označenie daňovníka, ktorý podáva vyhlásenie, v rozsahu meno, priezvisko, rodné číslo, adresa trvalého pobytu a telefónne číslo, ak ho daňovník uvedie,

- b) zdaňovacie obdobie, ktorého sa vyhlásenie týka,
 c) identifikačné údaje rodiča v rozsahu meno, priezvisko a rodné číslo.

V súlade s § 50aa ods. 2 ZDP sa na účely poukázania podielu zaplatenej dane rodičovi za rok 2025, za rodiča považuje fyzická osoba, ktorá je k 31. 12. 2025 poberateľom starobného dôchodku, poberateľom invalidného dôchodku vyplácaného po dovŕšení dôchodkového veku, poberateľom výsluhového dôchodku (napr. zákon č. 328/2002 Z. z. v znení zákona č. 278/2024 Z. z., zákon č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 278/2024 Z. z.) vyplácaného po dovŕšení dôchodkového veku a poberateľom invalidného výsluhového dôchodku vyplácaného po dovŕšení dôchodkového veku, ak je rodičom daňovníka, pričom daňovník je vlastným alebo osvojeným dieťaťom tohto rodiča alebo fyzickou osobou, ktorej bol daňovník zverený do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu. Daňovník, ktorý poukazuje podiel zaplatenej dane rodičovi, ktorému bol zverený do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov, priloží k vyhláseniu rozhodnutie príslušného orgánu o tejto skutočnosti. Rozhodnutie neprikladá, ak už bolo predložené správcovi dane. To neplatí, ak došlo k zmene skutočností uvedených v tomto rozhodnutí.

V súlade s ustanoveniami zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v z. n. p. dôchodkový vek je vek, pri ktorom vzniká poistencovi nárok na starobný

dôchodok. Ide o vekovú hranicu, ktorú ak fyzická osoba dosiahne, môže požiadať o priznanie starobného dôchodku. Nárok na starobný dôchodok vzniká najskôr dovŕšením dôchodkového veku.

Na účely poukázania podielu zaplatenej dane pre rodiča, rodič daňovníka **splňa status tzv. dôchodcu** (rodič k 31. 12. 2025 splnil podmienku dovŕšenia dôchodkového veku a poberal jeden z ustanovených dôchodkov), ak:

- biologický rodič v roku 2025 dosiahol dôchodkový vek a starobný dôchodok mu bol priznaný k jednému z dní kalendárneho roka 2025,
- osoba, ktorej bol daňovník zverený do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov, v roku 2025 dovŕšila dôchodkový vek a poberá invalidný dôchodok,
- osvojiteľ (osoba, ktorá si daňovníka osvojila) v roku 2025 dosiahol dôchodkový vek a v marci 2026 mu bol priznaný starobný dôchodok späťne k niektorému z dní roka 2025.

Na účely poukázania podielu zaplatenej dane pre rodiča, rodič daňovníka **nespĺňa status tzv. dôchodcu**, resp. sa **nepovažuje** za rodiča, ak:

- ide o osobu, ktorá je manželkou biologického otca (mачcha, ktorej dieťa nebolo zverené),
- ide o biologických rodičov po právoplatnom osvojení dieťaťa inou osobou, kedy im zanikli všetky rodičovské práva,
- ide o vlastného rodiča, ktorý je poberateľom výsluhového

dôchodku a dôchodkový vek dovŕši v roku 2026,

- ide o vlastného rodiča, ktorý je poberateľom predčasného starobného dôchodku a dôchodkový vek dovŕši v roku 2026,
- ide o biologickú matku, ktorá dosiahla dôchodkový vek v roku 2025, ale o starobný dôchodok požiadala v 2026, pričom jej bol priznaný k niektorému dňu roka 2026, napr. k 5. 1. 2026.

Príklad č. 1:

Zamestnanec je poberateľ starobného dôchodku od 10. 5. 2025. Môže tento zamestnanec (dôchodca) poukázať podiel zaplatenej dane svojim rodičom, ktorí dvadsať rokov poberajú starobný dôchodok?

Každý daňovník, ktorý splní ustanovené podmienky môže svojim rodičom poukázať podiel zaplatenej dane, aj dôchodca, ktorému môže byť od svojich detí poukázaný podiel zaplatenej dane.

Príklad č. 2:

Ján sa rozhodol, že za zdaňovacie obdobie 2025 poukáže podiel zaplatenej dane len vlastnému otcovi, nakoľko jeho matka nedosiahla dôchodkový vek k 31. 12. 2025. Vo februári obdržal od svojho zamestnávateľa potvrdenie o zaplatení dane, v ktorom v riadku 23 mal uvedenú sumu 4 356,20 €, v riadku 24 sumu 2 200 € a v riadku 25 bola nula. Ktoré údaje má Ján uviesť vo vyhlásení na osobitnom tlačíve?

Ján vo vyhlásení na osobitnom tlačíve vyplní svoje rodné číslo v riad-

ku 01 a potom rok 2025, t. j. zdaňovacie obdobie, za ktoré sa platí daň. VI. oddiele vyplní svoje identifikačné údaje. V II. oddiele vyznačí krížikom, že neuplatňuje postup podľa § 50 zákona. V III. oddiele vyplní riadok 17a rodným číslom otca a uvedie aj jeho priezviskom a meno. Na záver tlačíva zamestnanec vyplní dátum a tlačívo podpíše. Vo vyhlásení nevyplní údaje z potvrdenia o zaplatení dane, ale toto potvrdenie k vyhláseniu priloží (povinná príloha). Sociálna poisťovňa poukáže Jánovmu otcovi podiel zaplatenej dane v sume 44 €, to sú 2 % zo sumy 2 200 €.

Príklad č. 3:

Zamestnanec vyživuje 2 deti vo veku 15 rokov, na ktoré si v ročnom zúčtovaní za rok 2025 uplatnil daňový bonus. Okrem tohto daňového bonusu si uplatnil aj nárok na daňový bonus na zaplatené úroky. Zamestnávateľ mu v ročnom zúčtovaní vypočítal daň v sume 3 200 €, z ktorej odpočítal daňový bonus na vyživované deti v sume 2 400 € a daňový bonus na zaplatené úroky 1 200 €. Môže tento zamestnanec poukázať podiel zaplatenej dane svojim rodičom?

Keďže podiel zaplatenej dane sa počíta zo zaplatenej dane zníženej o daňové bonusy, v tomto prípade daň je nula, potom zamestnanec nemá z akej dane poukázať podiel zaplatenej dane rodičom.

Finančné riaditeľstvo SR na účely poukázania podielu zaplatenej dane pre rodiča zaslala Sociálnej poisťovni zoznam rodičov na overenie splnenia podmienok dovŕšenia dôchodkového veku a vyplácania jed-

ného z dôchodkov uvedených v § 50aa ods. 2 ZDP, z čoho vyplýva, že splnenie podmienky tzv. dôchodcu rodiča posudzuje Sociálna poisťovňa, o čom bezodkladne informuje Finančné riaditeľstvo SR.

Finančné riaditeľstvo SR prevedie Sociálnej poisťovni podiel zaplatenej dane pre rodiča uvedeného vo vyhlásení až po preverení splnenia ustanovených podmienok, a to v lehote do štyroch mesiacov po uplynutí lehoty na podanie vyhlásenia. Sociálna poisťovňa poukáže podiel zaplatenej dane pre rodičov do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom uplynula lehota správcu dane na oznámenie údajov na účely poukázania podielu zaplatenej dane Sociálnej poisťovni.

Znamená to, že rodičom bude poukazovaný podiel zaplatenej dane postupne, v závislosti od lehoty na podanie vyhlásenia. Napr. u daňovníka, ktorý podáva daňové priznanie v lehote do 31. 3. 2026 je lehota na podanie vyhlásenia 31. marec, a preto jeho rodičovi po splnení všetkých ustanovených podmienok, bude poukazovaný podiel zaplatenej dane v auguste 2026.

V prípade, že by do lehoty na poukázanie podielu zaplatenej dane rodič zomrel, právo na vyplatenie podielu zaplatenej dane pre rodiča zaniká (právo zanikne smrťou rodiča).

Daňovník, ktorý sa rozhodne poukazovať podiel zaplatenej dane, nemôže mať do 15 dní po uplynutí lehoty na podanie daňového priznania nedoplatok

na dani, pričom za daňový nedoplatok na účely poukázania podielu zaplatenej dane sa nepovažuje suma nedoplatku na dani nepresahujúca 5 €. Daňovník, ktorému zamestnávateľ vykonal ročné zúčtovanie, preukáže potvrdením od tohto zamestnávateľa, že daň za zdaňovacie obdobie, za ktoré sa ročné zúčtovanie vykonalo, bola daňovníkovi zrazená alebo daňovník nedoplatok na dani za zdaňovacie obdobie, za ktoré sa ročné zúčtovanie vykonalo, vysporiada v správnej výške do lehoty na podanie vyhlásenia. Takéto potvrdenie o zaplatení dane vystaví zamestnávateľ na žiadosť zamestnanca do 15. 4. 2026 a toto potvrdenie je prílohou vyhlásenia na osobitnom tlačíve.

Daňovníkovi zanikne nárok na poukázanie podielu zaplatenej dane pre rodiča vtedy, ak je u daňovníka v ustanovenej lehote evidovaný nedoplatok na dani presahujúci 5 €. Pri poukazovaní sumy zodpovedajúcej podielu zaplatenej dane z príjmov pre rodiča sa nevydáva rozhodnutie, ale správca dane zašle daňovníkovi oznámenie o zániku nároku. Oznámenie o zániku nároku na poukázanie podielu zaplatenej dane pre rodiča zašle správca dane aj vtedy, ak osoba, ktorej daňovník chce poukázať podiel zaplatenej dane, nespĺňa status tzv. dôchodcu, resp. sa nepovažuje za rodiča podľa § 50aa ods. 2 ZDP.

Podiel zaplatenej dane prevedený správcom dane Sociálnej poisťovni nemožno upravovať, ak sa dodatočne zistí, že daňová povinnosť daňovníka bola iná. Ak daňovníkovi vznikne preplátok na dani, o rozdiel medzi

sumou poukázanou rodičovi a sumou zodpovedajúcou podielu zaplatenej dane z upravenej dane sa daňovníkovi zníži preplatok na dani.

Príklad č. 4:

Za zdaňovacie obdobie 2025 bolo zamestnancovi vykonané ročné zúčtovanie a zamestnávateľ mu na jeho žiadosť vystavil potvrdenie o zaplatení dane. V riadku 25 v III. oddiele potvrdenia o zaplatení dane je uvedená daň na úhradu v sume 0,60 € a riadok 26 je prázdny. Môže zamestnanec poukázať podiel zaplatenej dane svojim rodičom, ak má nedoplatok na dani vyplývajúci z ročného zúčtovania v sume 0,60 €?

Na účely poukázania podielu zaplatenej dane sa za daňový nedoplatok nepovažuje suma nedoplatku na dani nepresahujúca 5 €, preto zamestnanec má nárok na poukázanie podielu zaplatenej dane svojim rodičom, resp. aj neziskovej organizácii.

Príklad č. 5:

Zamestnanec, ktorý bol v štyroch rokoch svojho života zverený do náhradnej starostlivosti, vo februári 2026 podal na daňový úrad vyhlásenie na osobitnom tlačíve. V I. a III. oddiele vyplnil identifikačné údaje o sebe a údaje o osobách, ktorým bol zverený do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov. K vyhláseniu priložil potvrdenie o zaplatení dane a rozhodnutie o zverení do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov. Ako má zamestnanec postupovať, ak sa v marci 2026 rozhodol pou-

kázať podiel zaplatenej dane aj neziskovej organizácii?

Zamestnanec, ktorý podáva vyhlásenie na osobitnom tlačíve má možnosť do 30. 4. 2026 podať ďalšie vyhlásenie z dôvodu opravy nesprávnych údajov uvedených v predchádzajúcom vyhlásení alebo z dôvodu neúplných údajov. V novom vyhlásení, ktoré zamestnanec podáva v ustanovenej lehote je potrebné vyznačiť krížikom zaškrťovacie pole, ktoré sa nachádza nad I. oddielom, a tým deklaruje, že ide o tzv. opravné vyhlásenie. V tomto ďalšom vyhlásení vyplní všetky komplexné údaje, t. j. údaje o zamestnancovi, údaje o neziskovej organizácii a aj údaje o rodičoch.

Upozornenie pre daňovníka, ktorý v lehote na podanie vyhlásenia podá viacero vyhlásení

V každom ďalšom vyhlásení je potrebné vyplniť všetky údaje, nie len tie, ktoré opravuje, resp. chýbajúce údaje. Ak by daňovník podal dve vyhlásenia a okrem svojich údajov by v jednom vyhlásení vyplnil len údaje o neziskovej organizácii a v druhom vyhlásení by vyplnil len údaje o rodičoch, potom daňový úrad poukáže podiel zaplatenej dane len tej osobe, ktorá je uvedená v poslednom podanom vyhlásení a na predchádzajúce vyhlásenie neprihliada. V danom prípade by tej osobe, ktorú daňovník uviedol v prvom vyhlásení, podiel zaplatenej dane nebol poukázaný.

Ak daňovník, ktorý poukazuje podiel zaplatenej dane rodičovi, ktorému bol zverený do

starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov, zabudne k vyhláseniu priložiť rozhodnutie príslušného orgánu o tejto skutočnosti, alebo ak daňovník vo vyhlásení uvedie nesprávne údaje o rodičovi, potom ho správca dane vyzve na doplnenie alebo opravu. Daňovník je povinný v lehote určenej vo výzve nedostatky vo vyhlásení odstrániť alebo chýbajúce rozhodnutie doložiť, inak nárok na poukázanie podielu zaplatenej dane zanikne. Nárok na poukázanie podielu automaticky zanikne (bez výzvy), ak by zamestnanec k vyhláseniu na osobitnom tlačíve nepriložil potvrdenie o zaplatení dane.

Ustanovenie § 50aa ods. 12 ZDP upravuje iný režim poukazovania podielu zaplatenej dane rodičom pre zamestnancov, ktorí sú uvedení v § 38 ods. 1 druhej vete ZDP. Ide o zamestnancov, ktorým je príslušník Slovenskej informačnej služby s odkazom na zákon č. 73/1998 Z. z. v z. n. p., profesionálny vojak s odkazom na zákon č. 281/2015 Z. z. v z. n. p. alebo zamestnanec Ministerstva obrany SR, ktorého pracovnoprávne vzťahy alebo obdobné pracovné vzťahy upravujú osobitné predpisy s odkazom na zákon č. 311/2001 Z. z. v z. n. p., zákon č. 552/2003 Z. z. v z. n. p. zákon č. 55/2017 Z. z. v z. n. p. (ďalej len „iný zamestnanec“). Iný zamestnanec môže o ročné zúčtovanie požiadať len toho zamestnávateľa, ktorý tohto iného zamestnanca zamestnáva podľa osobitného predpisu s odkazom na zákon č. 311/2001 Z. z. v z. n. p., zákon č. 73/1998 Z. z. v z. n. p., zákon č. 552/2003 Z. z. v z. n. p., zákon č. 281/2015 Z. z. v z. n. p., zákon

č. 55/2017 Z. z. v z. n. p. (ďalej len „vybraný zamestnávateľ“).

Ak je daňovníkom iný zamestnanec (zamestnanec uvedený v § 38 ods. 1 druhej vete ZDP), tak vyhlásenie na poukázanie podielu zaplatenej dane rodičovi **podáva len vybranému zamestnávateľovi**, ktorého požiadal o vykonanie ročného zúčtovania. Inak nárok na poukázanie podielu zaplatenej dane pre rodiča tomuto inému zamestnancovi zaniká. Netreba zabúdať na to, že každý zamestnanec, t. j. aj iný zamestnanec sa môže po skončení zdaňovacieho obdobia rozhodnúť, akým spôsobom si vyrovná svoju ročnú daňovú povinnosť. Buď sám prostredníctvom daňového priznania alebo prostredníctvom zamestnávateľa. **Ak sa iný zamestnanec rozhodne ročnú daňovú povinnosť vyrovná ročným zúčtovaním, tak má túto možnosť len u vybraného zamestnávateľa.**

Iný zamestnanec poskytne vybranému zamestnávateľovi adresu rodiča alebo číslo účtu rodiča, na ktorý sa má poukázať podiel zaplatenej dane pre rodiča. Ak po predložení vyhlásenia podľa prvej vety rodič zamestnanca zomrie, iný zamestnanec je povinný o tom vybraného zamestnávateľa bezodkladne informovať. Vybraný zamestnávateľ overí splnenie podmienok pre poukázanie podielu zaplatenej dane pre rodiča na základe dokladov, ktoré zamestnanec zamestnávateľovi predložil spolu s vyhlásením a po overení splnenia podmienok poukáže podiel zaplatenej dane pre rodiča rodičovi daňovníka, ktorý poukazuje podiel zaplatenej

dane pre rodiča do 30. 6. 2026. Vybraný zamestnávateľ odvedie správcovi dane preddavky na daň z príjmov zo závislej činnosti znížené o sumu poukázaného podielu zaplatenej dane pre rodiča, čo vyznačí aj v prehlade v novom riadku 01b.

Príklad č. 6:

Iný zamestnanec požiadal o ročné zúčtovanie vybraného zamestnávateľa. V žiadosti o ročné zúčtovanie požiadal tohto zamestnávateľa o vystavenie potvrdenia o zaplatení dane. Ako má postupovať tento iný zamestnanec, ak chce poukázať podiel zaplatenej dane rodičovi, ale aj neziskovej organizácii?

Iný zamestnanec vyplní dve vyhlásenia na osobitnom tlačíve, v ktorých vyplní rodné číslo v riadku 01 a rok 2025, t. j. zdaňovacie obdobie, za ktoré sa daň platí. V I. oddiele vyplní v obidvoch vyhláseniach svoje identifikačné údaje, pričom:

- v jednom vyhlásení na osobitnom tlačíve vyplní aj II. oddiel – údaje o neziskovej organizácii a v III. oddiele vyznačí krížikom zaškrťovacie pole „x - neuplatňujem postup podľa § 50aa zákona“; toto vyhlásenie zamestnanec podáva na daňový úrad v lehote do 30. 4. 2026, prílohou ktorého je kópia potvrdenia o zaplatení dane,
- v druhom vyhlásení na osobitnom tlačíve v II. oddiele vyznačí krížikom zaškrťovacie pole „x – neuplatňujem postup podľa § 50 zákona“ a v III. oddiele vyplní údaje o svojich rodičoch; toto vyhlásenie zamestnanec podáva vybranému zamestnávateľovi v lehote do 30. 4. 2026, prílohou

ktorého je kópia potvrdenia o zaplatení dane.

Príklad č. 7:

Iný zamestnanec, je zamestnancom Ministerstva obrany SR a v roku 2025 poberal príjmy zo závislej činnosti aj od iného zamestnávateľa (ďalej len „spoločnosť“). Dňa 15. 2. 2026 spoločnosť požiadal o ročné zúčtovanie a požiadal aj o vystavenie potvrdenia o zaplatení dane. Môže tento zamestnanec poukázať podiel zaplatenej dane rodičom prostredníctvom vyhlásenia na osobitnom tlačíve?

Iný zamestnanec môže o ročné zúčtovanie požiadať len vybraného zamestnávateľa. V súlade s § 32 ods. 2 písm. e) ZDP daňové priznanie je povinný podať aj daňovník, ktorý za zdaňovacie obdobie dosiahol zdaniteľné príjmy len podľa § 5 ZDP, presahujúce 50 % zo sumy nezdaniteľnej časti základu dane na daňovníka, ak ide o daňovníka, ktorý je iným zamestnancom a tento nepožiadala o vykonanie ročného zúčtovania vybraného zamestnávateľa. Z uvedeného vyplýva, že ak iný zamestnanec požiadal o ročné zúčtovanie zamestnávateľa, ktorý nie je vybraným zamestnávateľom, potom je povinný podať daňové priznanie, a ak ho podať v ustanovenej lehote, potom môže vo vyhlásení v daňovom priznaní poukázať podiel zaplatenej danej svojim rodičom, resp. neziskovej organizácii. V prípade, že daňové priznanie nestihne podať v ustanovenej lehote, nárok na poukázanie podielu tomuto zamestnancovi zanikol (podiel zaplatenej dane v tomto prípade možno poukázať len ak je vyhlásenie podané v lehote na podanie daňového priznania). ■

SADZBY DANE Z PRÍJMOV OD 1. JANUÁRA 2026

Ing. Miroslava Brnová

Od 1. 1. 2026 nadobudli účinnosť zmeny v legislatíve týkajúcej sa sadzieb dane z príjmov v SR. Zmeny zahŕňajú, okrem iného, úpravy sadzieb, pravidiel pre vyberanie zrážkovej dane a zabezpečenia dane. Dochádza tiež k zmenám zdanenia príjmov zo zahraničia a vybraných ústavných činiteľov.

Sadzba dane pre daň z príjmu je riešená v § 15 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v z. n. p. (ďalej len „ZDP“), okrem sadzieb dane, ktoré sú špeciálne riešené v:

- § 15a ZDP pre vybraných ústavných činiteľov,
- § 43 ZDP pre daň vyberanú zrážkou,
- § 44 ZDP pre zabezpečenie dane.

Sadzby dane uvedené v § 15 ZDP

Ustanovenie § 15 ZDP je rozdelené a samostatne riešené pre:

- fyzickú osobu v § 15 písm. a) ZDP a
- pre právnickú osobu v § 15 písm. b) ZDP.

Sadzba dane pre fyzickú osobu podľa § 15 písm. a) ZDP

V rámci konsolidácie verejných financií došlo s účinnosťou od 1. 1. 2026 k zmene v pôvodných sadzbách dane a k zavedeniu ďalších pásiem progresívneho zdanenia príjmov fyzických osôb vo výške 30 % a 35 %. Tieto vyššie sadzby dane sa budú vzťahovať

na základ dane prevyšujúci sumu cca 60 000 €, resp. 75 000 €.

Podľa § 52zzzj ods. 1 ZDP sa zmena doteraz platných pásiem a zavedenie nových pásiem pre progresívne zdanenie príjmov fyzických osôb prvýkrát uplatní za zdaňovacie obdobie 2026. Pri ročnom zúčtovaní príjmov za zdaňovacie obdobie 2025 a zdanení prostredníctvom daňového priznania za zdaňovacie obdobie 2025 sa uplatnia ustanovenia zákona platné a účinné do 31. decembra 2025.

Sadzby dane a ich hranice pre rok 2026

Sadzby dane pre základ dane podľa § 4 ods. 1 písm. a) ZDP, ČZD § 5 + ČZD § 6 ods. 3 a 4 + ČZD § 8 ZDP* ŽM – 284,13 €	
19 %	ZD ≤ 154,8-násobok ŽM ZD ≤ 43 983,32 €
25 %	ZD > 154,8-násobok ŽM ≤ 212,4-násobok ŽM ZD > 43 983,32 € ≤ 60 349,21 €
30 %	ZD > 212,4-násobok ŽM ≤ 264-násobok ŽM ZD > 60 349,21 € ≤ 75 010,32 €
35 %	ZD > 75 010,32 €

Legenda: * čiastkový základ dane (ČZD) z príjmov zo závislej činnosti (§ 5 ZDP), z príjmov z prenájmu a z použitia diela a umeleckého výkonu (§ 6 ods. 3 a 4 ZDP) a z ostatných príjmov (§ 8 ZDP), ŽM – životné minimum.

Sadzby dane pre základ dane podľa § 4 ods. 1 písm. b) ZDP – ČZD § 6 ods. 1 a 2*	
Zdaniteľné príjmy (výnosy) nepresahujúce 100 000 €	
15 %	ZD
Zdaniteľné príjmy (výnosy) presahujúce 100 000 €	
19 %	ZD ≤ 154,8-násobok ŽM ZD ≤ 43 983,32 €
25 %	ZD > 154,8-násobok ŽM ≤ 212,4-násobok ŽM ZD > 43 983,32 € ≤ 60 349,21 €

DAŇ Z PRÍJMOV

Sadzby dane pre základ dane podľa § 4 ods. 1 písm. b) ZDP – ČZD § 6 ods. 1 a 2*	
30 %	ZD > 212,4-násobok ŽM ≤ 264-násobok ŽM ZD > 60 349,21 € ≤ 75 010,32 €
35 %	ZD > 75 010,32 €

Legenda: * čiastkový základ dane (ČZD) z príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti (§ 6 ods. 1 a 2), ŽM – životné minimum.

Ďalšie sadzby dane z príjmov fyzických osôb sú:

- 19 % z osobitného základu dane z príjmov z kapitálového majetku zisteného podľa § 7,
- 7 % z osobitného základu dane zisteného podľa § 51e ods. 3 písm. a) ZDP, t. j.:
 - z podielov na zisku uvedených v § 3 ods. 1 písm. e) až g) ZDP neznížených o výdavky,
 - z podielov na likvidačnom zostatku a vyrovnacieho podielu uvedených v § 3 ods. 1 písm. a) až f) ZDP po znížení o hodnotu splateného vkladu zistenú podľa § 25a písm. c) až f) a v os-

tatných prípadoch o nadobúdaciu cenu zistenú spôsobom podľa § 25a za každý podiel jednotlivo, pričom ak je hodnota splateného vkladu vyššia ako vyrovnací podiel alebo podiel na likvidačnom zostatku, na rozdiel sa neprihliada.

S účinnosťou od 1. 1. 2025 sa znížila sadzba dane z podielov na zisku vyplácaných fyzickým osobám z 10 % na 7 %, ak nie sú vyplácané obchodnou spoločnosťou alebo družstvom so sídlom v tzv. nespoupracujúcom štáte podľa § 2 písm. x) ZDP,

kde je sadzba dane až 35 % (uvedené ďalej).

Podľa § 52zzzb ods. 5 ZDP sa znížená sadzba na podiely na zisku (dividendy) uplatní pri podieloch na zisku vykazaných z výsledku hospodárenia vyčísleného za zdaňovacie obdobie, ktoré začína najskôr 1. 1. 2025. V prípade podielov na likvidačnom zostatku uvedené zníženie nastáva, ak vstúpila spoločnosť alebo družstvo do likvidácie najskôr 1. 1. 2025. Obdobne sa postupuje aj pri vyrovnacích podieloch.

Uvedené sa prejaví až v roku 2026, keď najskôr môžu byť vyplácané podiely.

Prehľad sadzieb dane pre podiely na zisku po 1. 1. 2025

Vykázané za ZO	Začínajúce najskôr 1. 1. 2025 § 52zzzb/5 ZDP	Začínajúce najskôr 1. 1. 2024 § 52zzy/4 ZDP	Začínajúce najskôr 1. 1. 2017 § 52zi/5 ZDP	Za ZO do 31. 12. 2003 § 52zi/6-8 ZDP
Daňovník s neobmedzenou daňovou povinnosťou na území SR zo zdrojov na území – SR				
FO	7 % – zrážková daň	10 % – zrážková daň	7 % – zrážková daň	7 % – zrážková daň
Daňovník s neobmedzenou daňovou povinnosťou zo zdrojov v zahraničí				
FO	§ 51e – súčasťou OZD 7 % metódy na ZDZ ^{xx} 35 % (§ 2x [*])	§ 51e – súčasťou OZD 10 % metódy na ZDZ 35 % (§ 2x [*])	§ 51e – súčasťou OZD 7 % metódy na ZDZ 35 % (§ 2x)	§ 51e – súčasťou OZD 7 % metódy na ZDZ
Daňovník s obmedzenou daňovou povinnosťou na území SR zo zdrojov na území SR				
FO	Zrážková daň 7 %, 35 % (§ 2/x), zmluva o ZDZ ^{xxx}	Zrážková daň 10 %, 35 % (§ 2/x), zmluva o ZDZ	Zrážková daň 7 %, 35 % (§ 2/x), zmluva o ZDZ	Zrážková daň 7 %, zmluva o ZDZ

Legenda:

^{*} tzv. nespoupracujúci štát uvedený v § 2x ZDP.

^{xx} ak plynú daňovníkovi s neobmedzenou daňovou povinnosťou (ďalej len „daňovník s NDP“) podiely na zisku zo spoločnosti, ktorá má sídlo v štáte, s ktorým má SR uzatvorenú zmluvu o zamedzení dvojitého zdanenia (ďalej len „zmluva o ZDZ“), a podľa tejto zmluvy o ZDZ boli vyplácané podiely na zisku zdanené v krajine sídla spoločnosti, potom má právo daňovník s NDP uplatniť metódy na zamedzení dvojitého zdanenia.

^{xxx} ak sú vyplácané podiely na zisku zo zdrojov na území SR daňovníkovi s obmedzenou daňovou povinnosťou (ďalej len „daňovník s ODP“), ktorí má bydlisko v štáte, s ktorým má SR uzatvorenú zmluvu o ZDZ, pri zdanení sa postupuje aj v súlade s konkrétnou zmluvou, ktorá upravuje v článku – Dividendy oprávnenosť štátu zdroja (SR) na zdanenie dividend a výšku sadzby dane.
OZD – osobitný základ dane.

Zníženie sadzby z 10 % na 7 % sa vzťahuje aj na podiel na likvidačnom zostatku obchodnej spoločnosti alebo družstva a na vyrovnací podiel.

V súlade s prechodným ustanovením § 52zzzb ods. 5 písm. b) a c) ZDP sa **znížená sadzba dane vo výške 7 % použije na:**

- **podiel na likvidačnom zostatku obchodnej spoločnosti alebo družstva**, ak tieto vstúpili do likvidácie najskôr 1. 1. 2025 alebo ak súd rozhodol o zrušení spoločnosti podľa § 68 ods. 6 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v z. n. p. (ďalej len „Obchodný zákonník“) (ukončenie konkurzného konania z dôvodu nedostatku majetku alebo ukončenie konkurzu, okrem zrušenia konkurzu z dôvodu, že tu nie sú predpoklady pre konkurz) najskôr 1. 1. 2025,
- **vyrovnací podiel**, ktorého výška sa určila na základe riadnej individuálnej účtovnej závierky za účtovné obdobie začínajúce najskôr 1. 1. 2025.

35 % z osobitného základu dane zisteného podľa § 51e ods. 3 písm. b), ak plynú od právnickej osoby v nespolupracujúcom štáte [§ 2 písm. x) ZDP] a § 51h ods. 5, t. j.:

- z **podielov na zisku** uvedených v § 3 ods. 1 písm. e) až g) ZDP neznížených o výdavky,
- z **podielov na likvidačnom zostatku a vyrovnacieho podielu** uvedených v § 3 ods. 1

písm. e) až g) ZDP po znížení o hodnotu splateného vkladu zistenú podľa § 25a písm. c) až f) a v ostatných prípadoch o nadobúdaciú cenu zistenú spôsobom podľa § 25a za každý podiel jednotlivo, pričom ak je hodnota splateného vkladu vyššia ako vyrovnací podiel alebo podiel na likvidačnom zostatku, na rozdiel sa neprihliada.

- z **príjmov uvedených v § 3 ods. 1 písm. h) ZDP**, ak plynú od kontrolovanej zahraničnej spoločnosti, ktorá je daňovníkom nespolupracujúceho štátu.

13 % z vybraných úrokových výnosov zo štátnych dlhopisov a štátnych pokladničných poukázok vyplácaných po 31. 12. 2025 (vyplácané od 1. 1. 2025 do 31. 12. 2025 boli zdaňované sadzbou dane 16 %).

Zákomom č. 355/2024 Z. z. sa s účinnosťou od 1. 1. 2025 zmenila aj sadzba dane pre úrokové výnosy vyplácané po 1. 1. 2025 zo štátnych dlhopisov a štátnych pokladničných poukázok, ktorá sa uviedla v § 15 ZDP, nakoľko sa takéto úrokové výnosy uvádzajú samostatne v osobitnom základe dane podľa § 51ea, a to bez ohľadu na to, či plynú zo zdrojov v zahraničí alebo z územia SR. Vzťahuje sa však len na úrokové výnosy z vybraných štátnych dlhopisov a štátnych pokladničných poukázok, a to vydaných v mene Slovenskej

republiky a vydaných členským štátom EÚ a štátom, ktorý je zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore. Sadzba dane pre tieto úrokové výnosy vyplácané po 31. 12. 2025 je vo výške 13 %.

Táto sadzba dane sa nevzťahuje na výnosy (príjmy) zo štátnych dlhopisov vydaných pre občanov, ktoré sú plne oslobodené podľa § 9 ods. 1 písm. r) ZDP.

Z dôvodu, že rovnaká sadzba dane sa musí uplatniť aj pre uvedené výnosy (príjmy), o ktorých daňovník účtuje alebo vedie daňovú evidenciu, sa podľa § 17 ods. 3 písm. p) ZDP **vylučujú takéto úrokové výnosy zo základu dane u právnických osôb a zo základu dane (čiastkového základu dane) z príjmov podľa § 6 ZDP u fyzických osôb.**

Výnosy (príjmy) vyplácané zo štátnych dlhopisov a štátnych pokladničných poukázok sú súčasťou osobitného základu dane uvedeného v § 51ea ZDP.

Výnimku z tohto spôsobu zdanenia predstavujú daňovníci nezaložení alebo nezriadení na podnikanie, ktorí sa aj pri im plynúcich výnosoch (príjmoch) zo štátnych dlhopisov a štátnych pokladničných poukázok považujú za platiteľov dane a takéto výnosy (príjmy) si zdania daňou vyberanou zrážkou podľa § 43 pri použití sadzby dane vo výške 13 %.

DAŇ Z PRÍJMOV

Národná banka Slovenska (NBS) pri zdaňovaní štátnych dlhopisov a štátnych pokladničných poukázok postupuje tak, že úhrn výnosov (príjmov) z držby a z predaja akýchkoľvek dlhopisov (vrátane štátnych dlhopisov a štátnych pokladničných poukázok) predstavuje základ dane pre zdanenie daňou vyberanou zrážkou vo výške 19 %.

Súčasťou výnosov (príjmov) podľa § 7 ods. 1 písm. h) v nadväznosti na uvedené úpravy zdaňovania štátnych dlhopisov a štátnych pokladničných poukázok, sú výlučne štátne dlhopisy a štátne pokladničné poukázky vydávané v zahraničí, a to iným štátom ako sú štáty EÚ alebo štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore.

Sadzba dane pre právnické osoby podľa § 15 písm. b) ZDP

Ustanovenie § 15 písm. b) ZDP definuje sadzbu dane pre da-

ňovníka zo základu dane vyčísleného podľa § 17 až § 29 ZDP zníženého o daňovú stratu vyčíslenú v predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach. Pri takto vyčíslenom základe dane môže mať daňovník sadzbu dane v závislosti od zdaniteľných príjmov (výnosov) dosiahnutých daňovníkom za zdaňovacie obdobie vo výške:

- **10 %** – ak výška zdaniteľných príjmov (výnosov) neprevyšuje sumu 100 000 €,
- **21 %** – ak výška zdaniteľných príjmov (výnosov) prevyšuje sumu 100 000 € do 5 mil. €,
- **24 %** – ak výška zdaniteľných príjmov (výnosov) prevyšuje 5 mil. €.

Ustanovenie § 15 písm. b) ZDP ďalej definuje sadzbu dane pre daňovníka, ktorý **má osobitný základ dane vyčíslený pri presune majetku daňovníka, odchode daňovníka alebo presune podnikateľskej činnosti daňovníka do zahraničia** podľa § 17f ods. 1 a 2 ZDP, pri ktorom sa uplatňuje sadzba dane

vo výške **21 % a osobitný základ dane vyčíslený v súvislosti s prijatím podielu na zisku (dividendy) obchodnej spoločnosti alebo družstva**, podielu na výsledku podnikania vyplácaného tichému spoločníkovi, podielu člena pozemkového spoločenstva, podielu na likvidačnom zostatku obchodnej spoločnosti alebo družstva a vyrovnacieho podielu plynúce od daňovníka nespolupracujúceho štátu, pri ktorom sa uplatňuje sadzba dane **vo výške 35 %** a nakoniec **osobitný základ dane podľa § 51ea z úrokových výnosov z vybraných štátnych dlhopisov a štátnych pokladničných poukázok**, a to vydaných v mene Slovenskej republiky a vydaných členským štátom EÚ a štátom, ktorý je zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore. Sadzba dane pre tieto úrokové výnosy je vo výške **13 %**, ak boli vyplatené po 31. 12. 2025.

Podrobnejšie je to uvedené v predošlom texte.

Výška zdaniteľného príjmu	Platná sadzba dane z príjmov právnických osôb platná
do 100 000 € vrátane	10 %
nad 100 000 € do 5 000 000 € vrátane	21 %
nad 5 000 000 €	24 %

Poznámka: Čo všetko sa zahrňa do zdaniteľných príjmov (výnosov) na účely určenia sadzieb dane bolo uverejnené na portáli finančnej správy ako usmernenie k tejto veci.

Ustanovenie § 15 písm. b) ZDP definuje sadzbu dane pre daňovníka, ktorou je **osobitný základ dane pre príjem (výnos) z poplatkov za vykonanie pla-**

tobnej operácie prostredníctvom platobnej karty v prospech hráčskeho účtu vo výške 54 %.

V rámci konsolidačného balíčka sa zavádza aj nový osobitný základ dane, ktorý bude zdaňovaný sadzbou dane až vo výške 54 %. Súčasťou tohto osobitného základu dane je príjem (výnos) z poplatkov za vykonanie platobnej operácie prostredníctvom

platobnej karty v prospech hráčskeho účtu.

Banka alebo pobočka zahraničnej banky na Slovensku zvyčajne účtuje klientovi tento poplatok, keď klient zasiela finančné prostriedky do stávkovej kancelárie prostredníctvom platobnej karty. Jednotlivé banky a pobočky zahraničných bánk na Slovensku tento poplatok nazývajú rôzne, napr. poplatok za

spracovanie platby kartou za stávkovanie, lotériu a hazardné hry, poplatok za bezhotovostnú platbu kartou za hazardné hry alebo poplatok za bezhotovostné platby za hazardné hry, lotérie a za stávkovanie. Všetky tieto poplatky možno nazývať ako „poplatok za vykonanie platobnej operácie prostredníctvom platobnej karty v prospech hráčskeho účtu“.

Tento príjem (výnos) z poplatkov za vykonanie platobnej operácie prostredníctvom platobnej karty v prospech hráčskeho účtu, t. j. príjem z poplatkov, ktoré banka alebo pobočka zahraničnej banky účtuje svojim klientom sa zahrňuje od 1. 1. 2026 pod osobitný základ dane uvedený v § 51eb ZDP.

Daňovníkom v tomto prípade je banka alebo pobočka zahraničnej banky.

Tento osobitný základ dane bude podliehať zdaneniu pri použití sadzby dane vo výške 54 %, pričom banka tieto príjmy zdaní pri podaní daňového priznania k dani z príjmov právnickej osoby za príslušné zdaňovacie obdobie, do ktorého sú tieto poplatky účtované.

Nakoľko tieto príjmy (výnosy) budú súčasťou osobitného základu dane, prostredníctvom ustanovenia § 17 ods. 3 písm. q) ZDP sa vynímajú zo základu dane vyčísleného podľa § 17 až § 29 ZDP, t. j. **tieto príjmy nebudú súčasťou základu dane zdanovaného všeobecnou sadzbou dane** vo výške 21 % resp. 24 %.

V súlade s prechodným ustanovením § 52zzzj ods. 2 ZDP sa zdanenie príjmov (výnosov)

z poplatkov za vykonanie platobnej operácie prostredníctvom platobnej karty v prospech hráčskeho účtu prostredníctvom osobitného základu dane uplatní na **poplatky účtované bankou alebo pobočkou zahraničnej banky po 31. 12. 2025.**

Příklad č. 1:

Banka so sídlom na území SR so zdaňovacím obdobím kalendárny rok v zdaňovacom období 2026 účtovala klientom poplatok za bezhotovostnú platbu kartou za hazardné hry. Banka za zdaňovacie obdobie vykázala zdaniteľné príjmy vo výške 256 mil. €, pričom v týchto príjmoch je zahrnutý aj poplatok za bezhotovostnú platbu kartou za hazardné hry vo výške 1 mil. €. Ako bude banka vykazovať zdanenie svojich zdaniteľných príjmov?

Príjmy z poplatkov za bezhotovostnú platbu kartou za hazardné hry vo výške 1 mil. € budú zdaňované ako súčasť osobitného základu dane podľa § 51eb ZDP a budú podliehať sadzbe dane vo výške 54 %. Tieto príjmy sa nebudú zahrňovať do všeobecného základu dane, ktorý bude podliehať zdaneniu s použitím sadzby dane vo výške 24 %. Do všeobecného základu dane vyčísleného podľa § 17 až § 29 ZDP sa zahrnie zdaniteľný príjem vo výške 255 mil. €.

Příklad č. 2:

Banka so sídlom na území SR so zdaňovacím obdobím kalendárny rok v zdaňovacom období 2026 účtovala klientom poplatok za bezhotovostnú platbu kartou za hazardné hry. Banka za zdaňovacie obdobie vykázala

la zdaniteľné príjmy vo výške 256 mil. €, pričom v týchto príjmoch je zahrnutý aj poplatok za bezhotovostnú platbu kartou za hazardné hry vo výške 1 mil. €. Ako bude banka vykazovať zdanenie svojich zdaniteľných príjmov?

Príjmy z poplatkov za bezhotovostnú platbu kartou za hazardné hry vo výške 1 mil. € budú zdaňované ako súčasť osobitného základu dane podľa § 51eb ZDP a budú podliehať sadzbe dane vo výške 54 %. Tieto príjmy sa nebudú zahrňovať do všeobecného základu dane, ktorý bude podliehať zdaneniu s použitím sadzby dane vo výške 24 %. Do všeobecného základu dane vyčísleného podľa § 17 až § 29 ZDP sa zahrnie zdaniteľný príjem vo výške 255 mil. €.

Sadzba dane uvedená v § 15a ZDP pre vybraných ústavných činiteľov

Osobitná sadzba dane sa vyberá z príjmov zo závislej činnosti vybraných ústavných činiteľov, ktorými sú:

- prezident SR,
- poslanec Národnej rady SR,
- člen vlády SR, predseda a podpredseda Najvyššieho kontrolného úradu SR

(ďalej len „vybraný ústavný činiteľ“), ktorým tieto príjmy/ platy plynú podľa zákona č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch ústavných činiteľov v z. n. p. (ďalej len „zákon č. 120/1993 Z. z.“).

Medzi tieto príjmy sa započítavajú aj príjmy:

- z prostriedkov sociálneho fondu poskytované podľa zá-

kona NR SR č. 152/1994 Z. z. o sociálnom fonde a o zmene a doplnení zákona č. 286/1992 Zb. o daniach z príjmov v z. n. p. uvedených v § 5 ods. 1 písm. f) ZDP a

- príjmy z cien alebo výhier zamestnancov a ich rodinných príslušníkov prevyšujúcich sumu 350 € uvedené v § 5 ods. 3 písm. c) ZDP,
- od zamestnávateľa, ktorý je platiteľom dane a vypláca vybranému ústavnému činiteľovi príjmy podľa zákona č. 120/1993 Z. z.

V predmetnom prípade sa tieto príjmy zdanenia nielen sadzbou dane uvedenou v § 15 ZDP (progresiou) tak, ako u všetkých fyzických osôb ale aj osobitnou sadzbou dane vo výške 5 % (ďalej len „osobitná daň“).

Suma osobitnej dane vybraného ústavného činiteľa, vypočítaná z jeho zdaniteľného príjmu zo závislej činnosti (hrubého príjmu pred uplatnením poistného a príspevkov a pomernej mesačnej nezdaniteľnej časti) sa vypočíta 5 % sadzbou, zaokrúhli sa na eurocenty nadol, pričom pri výpočte dane zo základu dane podľa § 5 zákona táto osobitná daň neznižuje úhrn zdaniteľných príjmov zo závislej činnosti vybraného ústavného činiteľa.

V rámci konsolidačných opatrení zavedených zákonom č. 261/2025 Z. z. sa s účinnosťou od 1. 1. 2026 v § 15a ZDP zvyšuje osobitná sadzba dane z príjmov zo závislej činnosti vybraných ústavných činiteľov plynúcich týmto daňovníkom podľa zákona č. 120/1993 Z. z. o platových

pomerov ústavných činiteľov v z. n. p. (napr. poslanci, prezident, členovia vlády, predseda a podpredseda NKÚ), a to z 5 % na 10 %.

Zvýšenie osobitnej sadzby dane z príjmov zo závislej činnosti pre vybraných ústavných činiteľov plynúcich týmto daňovníkom sa použije prvýkrát pri výpočte osobitnej dane zo zdaniteľného príjmu za mesiac január 2026 (§ 52zzzj ods. 3 ZDP).

Sadzba dane uvedená v § 43 ZDP pre daň vyberanú zrážkou

Zrazenie dane je jedným z inštitútov, ktorých cieľom je zabezpečiť daň pri zdroji. Výberom dane týmto spôsobom sa v zásade uspokojivo rieši otázka nielen zabezpečenia predchádzania daňových únikov, a to predovšetkým v prípade vyplácania príjmov do zahraničia, ale aj zabezpečenia jednoduchšieho a prehľadnejšieho výberu daní.

Zároveň odbremeňuje daňovníka, príjemcu platby, od povinnosti podávania daňového priznania len z dôvodu pobrania príjmov vysporiadaných pri zdroji, pričom uvedené môže nastať nielen v prípade, ak plynú takéto príjmy do zahraničia, ale aj v prípade, ak plynú na území SR a daňovník nepoberá iný druh príjmov.

Charakteristickým znakom tejto formy zabezpečenia dane pri zdroji je prenesenie zodpovednosti za vyberanie dane na subjekt, ktorý vypláca, poukazuje alebo pripisuje úhradu v prospech daňovníka, t. j. platiteľa

dane. Platiteľ dane je povinný zraziť alebo zabezpečiť daň daňovníkom so sídlom alebo bydliskom v zahraničí.

Vo väčšine prípadoch sa zrazením dane považuje daňová povinnosť daňovníka za splnenú a vysporiadanú, a to aj u fyzických osôb aj právnických osôb.

Ustanovenie § 43 ZDP, však upravuje aj špecifické situácie, keď zrazením dane nie je daňová povinnosť vysporiadaná, ale daňovník sa môže rozhodnúť aj inak.

Ide o prípady taxatívne určené v § 43 ods. 6 písm. a) až c) ZDP.

Sadzba dane pre daň vyberanú zrážkou je určená vo výške:

- 7 % (s účinnosťou od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2024 vo výške 10 %, bližšie uvedené aj v sadzbe dane pre tieto príjmy, ak sú súčasťou osobitného základu dane podľa § 51e ZDP z dôvodu ich plynutia zo zdrojov v zahraničí) – špeciálne pre podiely na zisku určené:

- pre fyzické osoby v § 3 ods. 1 písm. e) a g), t. j. napr. podiely na zisku vyplácané zo zisku obchodnou spoločnosťou alebo družstvom určeného na rozdelenie osobám, ktoré sa podieľajú na ich základnom imaní alebo podiely členov pozemkového spoločenstva s právnou subjektivitou na zisku a na majetku určenom na rozdelenie členom tohto pozemkového spoločenstva vo výške presahujúcej sumu určenú pre oslobodenie (500 € na každý podiel jednotlivco); uvedená sadzba da-

ne neplatí, ak sú tieto podiely vyplácané daňovníkom s bydliskom na území nespolupracujúceho štátu [§ 2 písm. x) ZDP], ktorým sa takéto podiely zdaňujú 35 % sadzbou dane,

– **podieľ na zisku vyplácané spoločníkom** (platí aj pre právnické aj fyzické osoby) verejných obchodných spoločností alebo komplementárom komanditných spoločností vyplácaných týmto spoločníkom alebo komplementárom z majetkovej účasti verejnej obchodnej spoločnosti alebo komanditnej spoločnosti na inej právnickej osobe [§ 12 ods. 7 písm. c) druhý bod, § 3 ods. 1 písm. f) ZDP]; uvedená sadzba dane neplatí, ak sú podiely vyplácané daňovníkom s bydliskom alebo sídlom na území nespolupracujúceho štátu, ktorým sa takéto podiely zdaňujú 35 % sadzbou dane.

- **19 %** zo všetkých ostatných príjmov podliehajúcich dani vyberanou zrážkou uvedených v § 43, na ktoré sa nevzťahuje sadzba dane 7 % a 35 % určená v § 43 ods. 1 písm. a) a c) ZDP.
- **35 %**, ak sú vyplatené, poukázané alebo pripísané daňovníkovi nespolupracujúceho štátu.
- **13 %** z úrokov zo štátnych dlhopisov a štátnych pokladničných poukážok vydaných v mene SR a štátov EÚ a EHP. Táto sadzba sa použije pri vyplácaní uvedených úrokov po 31. 12. 2025.

Zrážkovej dani podľa § 43 ZDP podliehajú len úrokové výno-

sy z týchto štátnych dlhopisov a štátnych pokladničných poukážok plynúce daňovníkom nezaloženým alebo nezriadeným na podnikanie, ktorí sa aj pri im plynúcich výnosoch (príjmoch) zo štátnych dlhopisov a štátnych pokladničných poukážok budú považovať za platiteľov dane a takéto výnosy (príjmy) si zdania daňou vyberanou zrážkou podľa § 43 ZDP pri použití sadzby dane vo výške 13 %, pričom v roku 2025 sa bude uplatňovať sadzba dane vo výške 16 %.

NBS bude pri zdaňovaní štátnych dlhopisov a štátnych pokladničných poukážok postupovať rovnako ako v súčasnosti, t. j. úhrn výnosov (príjmov) z držby a z predaja akýchkoľvek dlhopisov (vrátane štátnych dlhopisov a štátnych pokladničných poukážok) bude predstavovať základ dane pre zdanenie daňou vyberanou zrážkou vo výške 19 %.

Základom dane pre daň vyberanú zrážkou je iba príjem, okrem zákonom uvedených prípadov, kde je možné odpočítať určené výdavky. Možnosť uplatnenia výdavkov je určená pre zákonom vymedzené prípady uvedené v § 43 ods. 5, 9 alebo 13 ZDP.

Sadzba dane uvedená v § 44 ZDP pre zabezpečenie dane

Ustanovenie § 44 dáva širokú možnosť správcovi dane zabezpečiť daň iným spôsobom ako od daňovníka. Zabezpečenie dane je určitou formou platenia preddavkov na daň z príjmov, používanou prakticky najmä

vo vzťahu k daňovníkom s obmedzenou daňovou povinnosťou (ODP), ktorí dosahujú na území SR zdaniteľné príjmy, ale často tu nie sú fyzicky prítomní. V uvedenom prípade je prenesená zodpovednosť za vybratie a odvedenie preddavku na daň z daňovníka na platiteľa dane. Je teda nástrojom na zabezpečenie úhrady na nesplattnú alebo nevyrubenú daň a na zaistenie toho, aby si daňovník následne vysporiadal svoju daňovú povinnosť podaním daňového priznania.

Podľa § 44 ods. 1 ZDP správca dane môže rozhodnutím uložiť právnickým osobám a fyzickým osobám, aby pri peňažnom plnení v prospech daňovníkov, bez ohľadu na to, či ide o daňovníkov s ODP alebo neobmedzenou daňovou povinnosťou (NDP), zrážali sumu zodpovedajúcu polovičnej **sadzbe dane t. j. vo výške 9,5 %** zo sadzby dane uvedenej podľa § 15 ZDP z peňažného plnenia ako preddavok na daň. Uvedené ustanovenie je takto využiteľné vo všeobecnosti na prípady, keď vzniknú pochybnosti zaplattenia dane zo strany daňovníka. Toto ustanovenie však v praxi nie je často, ak vôbec je, používané.

V praxi sa využíva hlavne ustanovenie § 44 ods. 2 ZDP, podľa ktorého na zabezpečenie dane zo zdaniteľných príjmov okrem príjmov, z ktorých sa daň vyberá zrážkou, sú platitelia príjmu, ktorí vyplácajú, poukazujú alebo pripisujú úhrady v prospech daňovníka s ODP, povinní zrážať **sadbou dane vo výške 19 % resp. 35 %** [voči daňovníkom s ODP, ktorí majú bydlisko alebo sídlo v nespolupracu-

júcom štátu podľa § 2 písm. x) ZDP].

V prípade, ak ide o daňovníka s ODP, ktorý má bydlisko alebo

sídlo na území štátu, s ktorým má SR uzatvorenú medzinárodnú zmluvu, t. j. v našom prípade ide hlavne o zmluvy o ZDZ, je potrebné tiež vychádzať z prís-

lušných článkov zmluvy o ZDZ, a ak je ustanovená v tejto zmluve nižšia sadzba dane, je potrebné pri zdanení príjmu **použiť túto nižšiu sadzbu dane.** ■

NOVÝ ZÁKON O EVIDENCIÍ TRŽIEB

Ing. Ivana Glazelová

Národná rada Slovenskej republiky dňa 3. decembra 2025 schválila nový zákon č. 384/2025 Z. z. o evidencii tržieb a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o evidencii tržieb“), ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2026. Uvedený zákon nahrádza zákon č. 289/2008 Z. z. o používaní elektronickej registračnej pokladnice a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v z. n. p. a priniesol modernizáciu systému a nové pravidlá.

Zmenené podmienky evidencie tržieb presnejšie definujú pojem predávajúci a zavádzajú jednotné pravidlá pre všetky osoby s oprávnením na podnikanie alebo výkon samostatnej zárobkovej činnosti, bez ohľadu na miesto trvalého pobytu alebo sídlo.

Od 1. januára 2026 je povinnosť evidovať tržby platiť pre všetkých predávajúcich, teda fyzické aj právnické osoby, s oprávnením na výkon podnikania alebo ak vykonávajú inú samostatnú zárobkovú činnosť a prijímajú tržby za predaj tovaru alebo poskytovanie služieb.

Poznámka: Finančná správa SR uvádza, že rozhodnutie, či predávajúci musí používať pokladnicu eKasa, závisí od viacerých faktorov:

1. Povaha činnosti – Predávajúci si musí overiť, či jeho činnosť spadá pod definíciu podnikania alebo samostatne zárobkovej činnosti, a to na

základe príslušných právnych predpisov. To zahŕňa napríklad živnostenský zákon, obchodný zákonník alebo špecifické predpisy, ktoré upravujú rôzne profesie a oblasti činnosti (napr. poskytovanie zdravotnej starostlivosti, prenájom nehnuteľností, knižnice a pod.).

2. Oprávnenie na podnikanie – Predávajúci musí mať platné oprávnenie na podnikanie alebo iný doklad, ktorý ho oprávňuje vykonávať danú činnosť. Na tomto základe je potrebné posúdiť, či ide o podnikanie, alebo o samostatne zárobkovú činnosť, ktorá spadá pod povinnosť evidovať tržby pomocou pokladnice eKasa.

3. Právna nejednoznačnosť v niektorých prípadoch – V prípade, že predávajúci vykonáva činnosť, ktorá nie je jednoznačne klasifikovaná ako podnikanie alebo samostatne zárobková činnosť, je potrebné aby sa predávajúci obrátil na gestorov príslušných

právnych predpisov, ktoré vykonávajú dohľad nad daným odvetvím. Príklady môžu zahŕňať oblasti ako poskytovanie zdravotných služieb, umelecká činnosť alebo prenájom nehnuteľností, bytové družstvá, neziskové organizácie, občianske združenia a pod. Napríklad poskytovanie zdravotných služieb môže byť regulované samostatnými predpismi a často ide o podnikanie alebo živnosť. Avšak aj tu môže byť potrebné preskúmať konkrétne podmienky, ktoré určuje legislatíva. Rovnako v iných oblastiach, ako je prenájom, autorské služby alebo neziskové aktivity, je kľúčové posúdiť, či ide o samostatne zárobkovú činnosť, na ktorú sa vzťahujú povinnosti vyplývajúce z nového zákona o evidencii tržieb.

Každý predávajúci musí individuálne posúdiť, či vykonáva podnikanie alebo samostatne zárobkovú činnosť alebo má opráv-

nenie podľa osobitného predpisu pri predaji tovaru alebo poskytnutia služby, a podľa toho určiť, či sa na neho vzťahujú povinnosti vyplývajúce z nového zákona o evidencii tržieb.

Jednou z najvýznamnejších zmien je **zrušenie prílohy č. 1** zo zákona o používaní elektronickej registračnej pokladnice, ktorá **vymedzovala konkrétne služby podliehajúce povinnej evidencii tržieb**. V praxi to znamená, že od 1. 1. 2026 pribudli medzi povinné subjekty aj viaceré profesie a služby, ktoré doposiaľ evidovať tržby prostredníctvom pokladnice nemuseli.

Príklad č. 1:

Stavební robotníci na základe oprávnenia na podnikanie vykonávajú rôzne stavebné práce, napr. prípravné a zemné práce, dokončovacie stavebné práce, inštalračné práce, maliarske a natieračské práce a pod. Do 31. decembra 2025 pri prijatí úhrady v hotovosti za fakturované stavebné práce neboli povinní prijatú tržbu evidovať v pokladnici eKasa. Vzniká im prijatím zákona o evidencii tržieb povinnosť prijatú úhradu v hotovosti evidovať pokladnicou eKasa?

Stavebné práce sú poskytnutím služby a od 1. januára 2026 vzniká povinnosť evidencie tržieb v pokladnici eKasa. Na úhradu faktúry v hotovosti za vyfakturované stavebné práce od 1. januára 2026 vzniká povinnosť evidencie tržieb v pokladnici eKasa, v ktorej prijatú tržbu zaevidujú a vydajú pokladničný doklad.

Príklad č. 2:

Podnikateľ v rámci svojej podnikateľskej činnosti na základe povolenia na výkon činnosti/ služby „Prenájom a prevádzkovanie vlastných alebo prenajatých nehnuteľností“ prenajíma komerčné priestory inému podnikateľovi. Nájomca uhrádza prenajímateľovi platby nájomného v hotovosti. Musí nájomca evidovať platby za nájom v pokladnici eKasa?

V prípade prijatia tržby v hotovosti za prenájom priestorov sa na podnikateľa od 1. januára 2026 vzťahuje povinnosť prijatú tržbu zaevidovať v pokladnici eKasa a nájomcovi musí vydať pokladničný doklad.

Príklad č. 3:

Fyzická osoba – občan (bez oprávnenia na podnikanie) prenajíma vlastnú nehnuteľnosť, napr. garáž, byt. Nájomca uhrádza nájomné v hotovosti. Vzťahuje sa na prenajímateľa povinnosť nájomné evidovať platbu v pokladnici eKasa?

Prenajímateľ je fyzická osoba/občan bez oprávnenia na podnikanie, z uvedeného sa na neho nevzťahuje povinnosť evidovať prijaté nájomné v hotovosti prostredníctvom pokladnice eKasa.

Príklad č. 4:

Remeselníci, jarmočníci, ktorí vyrábajú vlastné ľudovo-umelecké výrobky a predávajú ich napr. na jarmokoch, festivaloch sú povinní podľa zákona o evidencii tržieb evidovať prijatú tržbu v hotovosti alebo inými platobnými prostriedkami, kto-

ré nahrádzajú hotovosť prostredníctvom pokladnice eKasa?

Remeselníci, jarmočníci, ktorí vyrábajú vlastné ľudovo-umelecké výrobky sú osobami, ktoré vykonávajú činnosť podľa zákona č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon v z. n. p. Títo remeselníci nie sú predávajúcimi podľa zákona o evidencii tržieb. Táto činnosť nie je živnosťou podľa zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v z. n. p. V takýchto prípadoch nie sú povinní používať pokladnicu eKasa a taktiež nie sú povinní umožniť bezhotovostnú platbu podľa § 15 zákona o evidencii tržieb od 1.5. 2026.

V prípade, ak jarmočníci vykonávajú podnikateľskú činnosť na základe napr. § 2 ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v z. n. p., § 2 zákona o živnostenskom podnikaní, napr. nepredávali svoje vlastné umelecké výrobky, sú od 1. 1. 2026 povinní používať pokladnicu eKasa podľa zákona o evidencii tržieb.

Sankcie

Sankcie sú upravené v § 17 zákona o evidencii tržieb. Napríklad, sankcie za **závažné porušenia evidencie tržieb** sa budú pohybovať od 1 500 € do 20 000 € pri prvom porušení a od 3 000 € do 40 000 € pri opakovanom porušení.

Okrem sankcií vo forme pokuty, daňový alebo colný úrad **pri prvom opakovanom porušení** uloží zvýšenú sankciu za delikty, ktoré sú považované za **osobitne závažné porušenie zákona a zároveň môže podať návrh na zrušenie oprávnenia prevádzkovať živnosť**, pri ktorej došlo

k porušeniu tohto zákona. **Pri každom ďalšom zistení porušenia**, daňový alebo colný úrad za vybrané delikty **uloží zvýšenú sankciu a podá návrh** na zrušenie oprávnenia prevádzkovať živnosť, pri ktorej došlo k porušeniu tohto zákona.

Opätovné zvýšenie sankcií za porušenie povinností podľa nového zákona o evidencii tržieb je odôvodnené potrebou ochrany verejných financií a **posilnenia daňovej disciplíny**.

V určitých prípadoch je možné pri uložení pokuty na mieste **uložiť aj zákaz predávať** tovar alebo poskytovať službu, a to až na 72 hodín. Napríklad, ak sa predávajúci dopustí správneho deliktu, že nepoužil pokladnicu eKasa na evidenciu tržby, tak napr. daňový úrad uloží pokutu, podá návrh na zrušenie živnostenského oprávnenia a ešte aj vydá zákaz predávať tovar alebo poskytovať službu. Zákaz predaja alebo poskytovania služby sa neuloží, ak by tým došlo k ohrozeniu života alebo zdravia osôb, pričom v takomto prípade sa predajné miesto na 72 hodín **označí oznámením**, v ktorom sa uvedie, že na tomto predajnom mieste došlo k porušeniu zákona o používaní pokladnice eKasa (ide napr. o služby lekárov).

Ak predávajúci poruší zákaz predávať tovar alebo poskytovať službu príslušný úrad za toto porušenie uloží pokutu a po označení predajného miesta podá návrh na zrušenie živnostenského oprávnenia k činnosti, pri ktorej došlo k porušeniu tohto zákona, ak ešte nebol podaný.

Vzhľadom na to, že pokuty sú ustanovené v určitom rozpätí, je výška ich uloženia na rozhodnutí toho, kto zistil porušenie, a teda pri tomto rozhodnutí má zohľadniť závažnosť, trvanie a následky protiprávneho stavu. Z uvedeného vyplýva, že ak sa predávajúci dopustí správneho deliktu prvýkrát a ide o subjekt, ktorý si plní svoje daňové povinnosti, je potrebné tieto skutočnosti zohľadniť.

Oznámenie na predajnom mieste

Predávajúci **má povinnosť informovať** kupujúcich prostredníctvom oznámenia o povinnosti používať pokladnicu, a to **viditeľne a čitateľne**.

„Predávajúci je povinný na každom predajnom mieste umiestniť oznámenie o povinnostiach ustanovených týmto zákonom tak, aby bolo pre kupujúceho ľahko prístupné a dobre čitateľné; vzor oznámenia a podrobnosti o umiestnení oznámenia na predajnom mieste určí finančné riaditeľstvo a uverejní ich na svojom webovom sídle [§ 3 ods. 4 zákona o evidencii tržieb]“.

Zverejnený vzor obsahuje tento text:

„Predávajúci má povinnosť prijať tržbu evidovať v pokladnici a kupujúcemu odovzdať pokladničný doklad ihneď po jeho vytlačení“.
„V zmysle zákona č. 384/2025 Z. z. o evidencii tržieb.“

Vzor oznámenia je uverejnený aj na webovej stránke:

<https://www.financnasprava.sk/sk/podnikatelia/dane/ekasa>

„Oznámenie o povinnosti používať pokladnicu“ – priamy webový link na daný dokument (vzor oznámenia):

https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Podnikatelia/eKasa/2025/2025.12.19_vzor_oznamenia.pdf

Poznámka: TEXT oznámenia je záväzný, FORMÁT a UMIESTNENIE oznámenia sú odporúčané.

Odporúčania Finančnej správy SR ku uvedenému oznámeniu:

- **Viditeľné miesto:** Oznámenie má byť umiestnené na mieste, ktoré je jasne viditeľné pre všetkých kupujúcich, a to bez ohľadu na typ prevádzky. Oznámenie by malo byť umiestnené tak, aby každý kupujúci mohol jednoduchým spôsobom zistiť, že predávajúci používa pokladnicu.
- **Ľahko čitateľné:** Odporúča sa vo veľkosti formátu A4 na šírku (odporúčaný vzor z webového sídla).
- **Pre prevádzky s možnosťou platieb prostredníctvom POS terminálu (napr. reštaurácie, kaviarne atď.):** V prípade, že predávajúci používa POS terminály, ktoré nie sú umiestnené na pevných miestach (napr. pri pokladnici na pultoch), oznámenie môže byť umiestnené v blízkosti miesta, kde sa zvyčajne uskutočňuje platba alebo kde je kupujúci obsluhovaný (napr. na stole alebo v zóne pri pokladni).
- **Pre prenosné pokladnice:** Oznámenie je potrebné umiestniť, tak aby bolo zreteľné a viditeľné pre kupujúceho, kde sa očakáva interakcia s ním napr. na stôl, v prípade predaja tovaru z odparkovaného automobilu na čelné sklo automobilu, alebo umiestnené

v blízkosti prenosnej pokladnice. Predávajúci môže oznámenie predložiť kupujúcemu k nahliadnutiu.

- **Pre prevádzky s pevným pokladničným miestom (napr. maloobchod, reťazce, potraviny, atď.):** Oznámenie je potrebné umiestniť v blízkosti pokladnice, kde je zreteľné a viditeľné pre kupujúcich, ktorí vykonávajú platby. Ideálne je, aby bolo oznámenie umiestnené vo výške očí kupujúceho alebo na inom mieste, ktoré je pre neho ľahko dostupné a zreteľne čitateľné.
- **Pre jednoosobové prevádzky alebo podnikateľov, ktorí vykonávajú činnosť v malom rozsahu (napr. remeselníci, živnostníci, a pod.):** Aj v tomto prípade je potrebné umiestniť oznámenie na mieste, ktoré je pre kupujúceho zreteľné a viditeľné a najprístupnejšie a kde sa očakáva interakcia s ním (napr. na pracovnom stole, na mieste, kde sa poskytujú služby alebo predávajú tovary).

Na koho sa nevzťahuje povinnosť evidovať tržbu pokladnicou eKasa

Okruh predávajúcich na, ktorých sa **nevzťahuje** povinnosť evidovať tržbu v elektronickej registračnej pokladnici [§ 3 ods. 2 zákona o evidencii tržieb]:

- **Pri predaji:**
 - cenín okrem jednocelového poukazu podľa osobitného predpisu (zákon o DPH), cestovných lístkov verejnej osobnej dopravy, telefónnych kariet, dennej tlače a periodickej tlače,

- tovaru prostredníctvom predajných automatov,
- tovaru na dobierku,
- doplnkového tovaru súvisiaceho s poskytovaním poštových služieb,
- tovaru súvisiaceho s poskytovaním doplnkových služieb v leteckej doprave,
- tovaru fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím; to neplatí, ak za takúto osobu prijíma tržbu fyzická osoba, ktorá nie je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím,
- tovaru predávaného vo vysokohorských zariadeniach, ktoré sú bez pripojenia na sieť pozemných komunikácií a verejnú rozvodnú sieť elektrickej energie,
- diaľničné známky za užívanie vymedzených úsekov diaľnic a výber mýta za užívanie vymedzených úsekov ciest podľa osobitných predpisov.
- **Služby poskytované:**
 - fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím; to neplatí, ak za takúto osobu prijíma tržbu fyzická osoba, ktorá nie je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím,
 - vo vysokohorských zariadeniach, ktoré sú bez pripojenia na sieť pozemných komunikácií a verejnú rozvodnú sieť elektrickej energie,
 - prostredníctvom predajných automatov,
 - subjektmi finančného trhu podľa osobitného predpisu v súvislosti s poskytovaním finančných služieb,
 - v rámci dodávky elektriny, plynu, pary, studeného vzduchu, zberu, úpravy

a dodávky vody a čistenia a odvodu odpadových vôd.

Príklad č. 5:

Živnostník, ktorý je zároveň osobou s ťažkým zdravotným postihnutím poskytuje masérské služby. Nemá zamestnancov, pracuje sám a doteraz nebol povinný používať pokladnicu eKasa na evidenciu prijatých tržieb za masérské služby. Nastala pre tohto živnostníka zmena od januára 2026 prijatím zákona o evidencii tržieb?

Pri poskytovaní služby fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím prijatím zákona o evidencii tržieb od 1. 1. 2026 nedošlo k zmene a naďalej platí výnimka z povinnosti evidovať tržbu v pokladnici eKasa fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím. Uvedené platí len za podmienky, že za takúto osobu neprijíma tržbu fyzická osoba, ktorá nie je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím.

Na fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá nemá povinnosť evidovať prijatú tržbu pokladnicou eKasa, sa nevzťahuje povinnosť umiestniť na predajnom mieste oznámenie podľa § 3 ods. 4 zákona o evidencii tržieb.

Druhy registračných pokladníc eKasa

Podnikateľ si musí vybrať pokladnicu eKasa z dostupných typov:

- online registračnú pokladnicu (ORP) – hardvérové zariadenie napojené na systém eKasa,
- softvérovú online pokladnicu (SORP) – softvérové riešenie na evidenciu tržieb,

- virtuálnu registračnú pokladnicu (VRP) – bezplatnú online službu finančnej správy.

Poznámka: V porovnaní s predchádzajúcim zákonom o používaní elektronickej registračnej pokladnice sa doplnila softvérová on-line registračná pokladnica.

Softvérovou on-line registračnou pokladnicou je súbor pokladničného programu, chráneného dátového úložiska podľa § 2 písm. j) bod 2 zákona o evidencii tržieb, ktoré sú spustené na hardvérových prostriedkoch, ktoré zabezpečujú komunikáciu so systémom pre pokladnicu eKasa prostredníctvom integračného rozhrania, ktoré zverejní finančné riaditeľstvo na svojom webovom sídle, a ďalších prostriedkov, ktoré zabezpečujú plnenie povinností podľa zákona o evidencii tržieb.

Softvérová pokladnica sa rozšíri o možnosť umiestniť súbor pokladničného programu a chráneného dátového úložiska na vzdialenom prostredí pod správou certifikovaného výrobcu, dovozcu alebo distribútora pokladničného programu a chráneného dátového úložiska (cloudové služby). Touto úpravou finančná správa predpokladá menej servisných zásahov a nižšie riziko daňových únikov.

Hraničná doba odozvy

Hraničnou dobou odozvy pri on-line registračnej pokladnici a softvérovej on-line registračnej pokladnici je časový úsek od prvého pokusu o odoslanie dátovej správy, počas ktorej je predávajúci povinný čakať na pridelenie identifikátora dokla-

du zo systému pre pokladnicu eKasa; hraničná doba odozvy je päť sekúnd [§ 2 písm. p) zákona o evidencii tržieb].

Z dôvodu možnej rôznej rýchlosti internetového pripojenia, dočasného výpadku internetu alebo času technického spracovania prijatej dátovej správy systémom pre pokladnicu eKasa je definovaná hraničná doba odozvy v § 2 písm. p) **zákona o evidencii tržieb**, počas ktorej je predávajúci povinný čakať na prijatie odpovede zo systému pre pokladnicu eKasa. Zákomom o evidencii tržieb je hraničná doba odozvy ustanovená na 5 sekúnd. Po prekročení tejto hraničnej doby odozvy **môže predávajúci vyhotoviť** pokladničný doklad, ktorý neobsahuje unikátny identifikátor dokladu [§ 8 ods. 5 zákona o evidencii tržieb]. Aj takto vystavený pokladničný doklad **bude musieť byť následne zaevidovaný** do systému pre pokladnicu eKasa podľa pravidiel uvedených v zákone (do 96 hodín); v prípade, ak bola predávajúcemu daňovým úradom povolená výnimka z dôvodu trvalejšej nedostupnosti internetového pripojenia, lehota na následné zaslanie do systému pre pokladnicu eKasa sa predlžuje na 30 dní [§ 3 ods. 1 a § 4 ods. 3 zákona o evidencii tržieb]. Vyhotovený pokladničný doklad musí okrem overovacieho kódu predávajúceho obsahovať aj podpisový kód predávajúceho.

Prerušenie prevádzky pokladnice eKasa

Počas prerušenia prevádzky pokladnice eKasa z dôvodu prekážok na strane finančného ria-

diteľstva, poruchy pokladnice eKasa podľa odseku 4 alebo výpadku vzdialeného prostredia alebo internetového signálu na softvérovej on-line registračnej pokladnici alebo na koncovom zariadení virtuálnej registračnej pokladnice je predávajúci povinný vyhotovovať paragón. Paragón predávajúci vyhotovuje v dvoch vyhotoveniach, pričom originál paragónu bez zbytočného odkladu po prijatí tržby, vrátení platby za vrátený tovar alebo poskytnutú službu pri jej reklamácií odovzdá kupujúcemu a kópiu paragónu si ponecháva [§ 11 ods. 1 zákona o evidencii tržieb].

Pričom údaje z vyhotovených „paragónov“ je predávajúci povinný zaevidovať v pokladnici eKasa, ktorej prevádzka bola z dôvodu podľa odseku 1 prerušená, **do desiatich dní** po obnovení prevádzky pokladnice eKasa [§ 11 ods. 3 zákona o evidencii tržieb].

Ak dôjde k poruche pokladničného programu, chráneného dátového úložiska, hardvérových prostriedkov alebo ďalších prostriedkov on-line registračnej pokladnice alebo pokladničného programu, vzdialeného prostredia, hardvérových prostriedkov alebo ďalších prostriedkov softvérovej on-line registračnej pokladnice alebo koncového zariadenia virtuálnej registračnej pokladnice, predávajúci je povinný obnoviť prevádzku tejto pokladnice eKasa najneskôr do 96 hodín od konca dňa, v ktorom došlo k poruche, alebo začať používať inú pokladnicu eKasa; za poruchu sa nepovažuje výpadok internetového signálu. Dátum a čas vzniku poruchy

je predávajúci povinný oznámiť prostredníctvom eKasa zóny predávajúceho najneskôr do 96 hodín od konca dňa, v ktorom došlo k poruche, a to spôsobom, ktorý určí finančné riaditeľstvo a uverejní ho na svojom webovom sídle [§ 11 ods. 4 zákona o evidencii tržieb].

Tržba prijatá do pokladnice eKasa

Predávajúci je povinný **evidovať tržbu** v systéme pre pokladnice eKasa prostredníctvom pokladnice eKasa bez zbytočného odkladu po jej prijatí; túto povinnosť nemá predávajúci, ktorý je v likvidácii alebo na ktorého bol vyhlásený konkurz, okrem predávajúceho, ktorý pokračuje v prevádzkovaní podniku po vyhlásení konkurzu [§ 3 ods. 1 zákona o evidencii tržieb].

Tržbou je platba prijatá z predaja tovaru alebo z poskytovania služby **na predajnom mieste** v hotovosti alebo inými platobnými prostriedkami, ktoré nahrádzajú hotovosť, **vrátane bezhotovostnej platby** platobným prostriedkom umožňujúcim nasnímanie platobného príkazu alebo platby poukážkou, ktorá oprávňuje na nákup tovaru alebo na poskytnutie služby; tržbou je aj platba prijatá ako preddavok alebo doplatok [§ 2 písm. u) zákona o evidencii tržieb].

Ak podnikateľ prijíma tržby výhradne prevodom na účet (štandardný bankový prevod, napr. na základe faktúry, ktorý sa uskutočňuje **vzdialene a nie priamo na „predajnom mieste“**), potom **nemá povinnosť evidovať ich v pokladnici eKasa**.

Povinnosť evidovať tržbu sa viaže priamo na definíciu „tržby“, ktorá kladie dôraz na miesto prijatia platby (na predajnom mieste).

Základné pravidlo je, že predávajúci je povinný evidovať tržbu bez zbytočného odkladu po jej prijatí.

Příklad č. 6:

Predávajúci prijíma tržbu od kupujúceho za predaj tovaru bezhotovostne (prevodom z účtu kupujúceho na účet predávajúceho). Vzťahuje sa na predávajúceho povinnosť evidovať prijatú tržbu v pokladnici eKasa?

Predávajúci, ktorý prijíma tržby za predaj tovaru alebo poskytovanie služby výlučne bezhotovostne (z bankového účtu kupujúceho na bankový účet predávajúceho) mimo predajného miesta na základe prijatého dokladu napr. faktúry, nie je povinný takto prijaté tržby evidovať v pokladnici eKasa.

Konanie o povolení odkladu zo zasielania údajov z on-line registračnej pokladnice do systému pre pokladnice eKasa

Ak na predajnom mieste nie je dostupný internetový signál, **predávajúci je povinný bez zbytočného odkladu podať žiadosť o povolenie odkladu zo zasielania údajov z on-line registračnej pokladnice do systému pre pokladnice eKasa** ktorémukoľvek daňovému úradu a **túto skutočnosť preukázať**.

Žiadosť sa podáva v predpísanej štruktúrovanej forme spôsobom podľa § 13 ods. 5 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. prostredníctvom elektronického formulára, ktorý určí finančné riaditeľstvo a uverejní ho na svojom webovom sídle. Ak ide o predávajúceho s trvalým pobytom alebo sídlom mimo územia SR žiadosť podáva písomne na ktoromkoľvek daňovom úrade na formulári, ktorého vzor určí finančné riaditeľstvo a uverejní ho na svojom webovom sídle [§ 4 ods. 1 zákona o evidencii tržieb].

Z uvedeného vyplýva, že ak predajné miesto nie je pokryté internetovým signálom, t. j. predávajúci sa nemôže pripojiť k internetu za účelom evidencie prijatých tržieb v systéme pre pokladnice eKasa, musí túto skutočnosť oznámiť a zároveň aj preukázať. Preukázaním sa rozumie disponovať potvrdením od príslušných operátorov, resp. dodávateľov internetu na území Slovenskej republiky.

Na základe žiadosti o výnimku zo zasielania údajov z on-line registračnej pokladnice, daňový úrad vydá rozhodnutie, v ktorom predávajúcemu umožní, aby boli dátové správy zasielané do systému pre pokladnice eKasa najneskôr do 30 dní od ich uloženia v chránenom dátovom úložisku on-line registračnej pokladnice.

Pokladničný doklad eKasa

Podľa § 8 zákona o evidencii tržieb je predávajúci povinný

po zaevidovaní prijatej tržby do pokladnice vydať kupujúcemu pokladničný doklad, okrem kópie pokladničného dokladu ihneď po jeho vytlačení v pokladnici eKasa, ktorý musí obsahovať ustanovené údaje, pričom však môže obsahovať aj ďalšie údaje podľa rozhodnutia predávajúceho, napr. otváracie hodiny.

Z pokladničného dokladu musí byť zrejme, aký tovar sa predával alebo aká služba sa poskytla. Tovar alebo služba musí byť označená tak, aby bolo zrejme o aký druh predávaného tovaru alebo poskytnutej služby ide a aby toto označenie umožnilo odlíšiť označený tovar od iného tovaru alebo označenú službu od inej služby; na označenie sa môže používať aj skrátený názov.

Ako nevyhovujúce označenie tovaru bude napr. mliečny výrobok, textilný tovar, kvety, pretože z takéhoto označenia by nebolo možné konkrétne určiť o aký druh tovaru ide; správnym označením bude, napr. maslo, syr Eidam, tavený syr, ovocný jogurt, trvanlivé mlieko, dámska sukňa, pánska košeľa, črepníkový kvet fikus, kvet gerbera.

U poskytovanej služby nebude dostatočné označenie, napr. oprava auta, ale budú musieť byť vyšpecifikované bližšie úkony, napr. výmena predných dverí, lakovanie karosérie a pod.

S prihliadnutím na mechanizmus evidovania prijatých tržieb on-line systémom je stanovená možnosť zasielať alebo sprístupniť pokladničné doklady kupujúcemu aj v elektronickej podobe,

ale len v prípade, že s tým kupujúci súhlasí a o takéto zaslanie požiadá pred vytlačení pokladničného dokladu. Pokladničný doklad sa môže zasláť, napr. e-mailom alebo môže byť kupujúcemu sprístupnený na serveri podnikateľa – predávajúceho.

Papierová forma pokladničného dokladu a elektronická forma pokladničného dokladu budú rovnocenné, t. j. použiteľné na daňové účely alebo reklamačné konanie.

Pri poskytovaní taxislužby, ak taxikár vydá zákazníkovi doklad z taxametra alebo mu ho zašle elektronicke, je síce povinný použiť pokladnicu eKasa, ale tržbu len zaeviduje a nemusí vytlačiť a zákazníkovi odovzdať pokladničný doklad.

Bezhotovostná platba

Od 1. mája 2026 predávajúci, na ktorého sa vzťahuje povinnosť evidovať tržbu podľa § 3 ods. 1 zákona o evidencii tržieb okrem predávajúceho, ktorý má povolenie odkladu zo zasielania údajov z on-line registračnej pokladnice do systému pre pokladnicu eKasa podľa § 4 zákona o evidencii tržieb, je povinný umožniť kupujúcemu vykonať platbu za predaj tovaru alebo poskytnutie služby bezhotovostne, a to pri tržbe presahujúcej 1 euro [§ 15 zákona o evidencii tržieb a § 19 ods. 5 zákona o evidencii tržieb (prechodné ustanovenie)].

Poznámka: Národná rada SR dňa 12. februára 2026 schválila novelu zákona o bankách z dielne Ministerstva financií SR (čís-

lo parlamentnej tlače 1024). Po pri „bankovej“ časti však poslanci odsúhlasili aj viaceré pozmeňujúcich návrhov, ktorými sa menili ďalšie nesúvisiace zákony. Pre podnikateľskú prax je kľúčové, že sa schválil odklad účinnosti povinnosti umožniť bezhotovostnú platbu z pôvodného dátumu 1. marca na 1. máj 2026.

Uvedenú povinnosť predávajúci nemá, ak v momente zaplatenia tržby na predajnom mieste nie je dostupný internetový signál, alebo je výpadok systému finančnej správy slúžiaci na potvrdenie realizácie bezhotovostnej platby.

Zároveň je ustanovené, čo sa rozumie pod bezhotovostnou platbou – okrem napríklad platobnej karty sem patrí aj platba platobným prostriedkom umožňujúcim nasnímanie platobného príkazu vo forme QR kódu.

Finančné riaditeľstvo bude poskytovať predávajúcim prostriedok na oznamovanie úspešnej okamžitej úhrady do pokladnice eKasa. Zároveň bude možné poskytnutie technických prostriedkov aj inými subjektami pričom títo môžu priniesť vlastné riešenia, ktoré nebudú závislé od finančného riaditeľstva.

Příklad č. 7:

Je predávajúci, ktorým je fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím, na ktorého sa vzťahuje výnimka z povinnosti používať pokladnicu eKasa podľa ustanovenia § 3 ods. 2 zákona o evidencii tržieb, povinný od 1. 5. 2026 umožniť kupujúcemu vykonať za predaj tovaru

alebo poskytnutie služby bezhotovostnú platbu podľa § 15 zákona o evidencii tržieb?

Predávajúci, ktorým je fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím nemá povinnosť od 1. 5. 2026 umožniť kupujúcemu vykonať za predaj tovaru alebo poskytnutie služby bezhotovostnú platbu v zmysle ustanovenia § 15 zákona o evidencii tržieb.

Príklad č. 8:

Predávajúci eviduje prostredníctvom pokladnice eKasa výlučne tržby prijaté v hotovosti za úhrady faktúr a na všetkých faktúrach má uvedený QR kód s platobnými inštrukciami k úhrade. Bude týmto spôsobom splnená povinnosť predávajúceho umožniť kupujúcemu vykonať platbu za predaj tovaru ale-

bo poskytnutie služby bezhotovostne v zmysle ustanovenia § 15 ods. 1 zákona o evidencii tržieb od 1. 5. 2026?

V prípade, že predávajúci eviduje prostredníctvom pokladnice eKasa tržby prijaté v hotovosti za úhrady faktúry a QR kód si vie kupujúci naskenovať z nej, považuje sa tento spôsob podľa ustanovenia § 15 ods. 1 zákona o evidencii tržieb a predávajúci nie je povinný si zabezpečiť aj platobný terminál. Predávajúci je povinný kupujúcemu odovzdať pokladničný doklad v zmysle § 3 ods. 1 zákona o evidencii tržieb.

Príklad č. 9:

Musí podnikateľ poskytovať platbu cez mobil banking načítaním QR kódu?

Nie, nemusí. Od 1. 5. 2026 však musí poskytnúť aspoň jednu bez-

hotovostnú platobnú metódu, či už platobnou kartou, alebo napr. platbu cez mobil banking načítaním QR kódu.

Podnikatelia si môžu zvoliť model bezhotovostnej platby, ktorý im najviac vyhovuje. Výber konkrétneho spôsobu je na podnikateľovi, a to:

- **klasický platobný terminál**, ktorý umožňuje platby kartou, mobilom, hodinkami či prsteňom,
- **mobilnú aplikáciu** s vyžiadaním platby formou zobrazenia QR kódu v bankovej aplikácii,
- **platbu cez QR kód** priamo integrovanú v systéme eKasa pomocou štátneho systému NOP (skratka pre notifikátor okamžitých platieb) alebo cez ľubovoľného komerčného poskytovateľa. ■

POVOLENIE ODKLADU ALEBO SPLÁTOK DANĚ DAŇOVÉMU SUBJEKTU

Ing. JUDr. Ladislav Hrtánek, PhD.

Správca dane môže povoliť odklad dane alebo jej splátkovú úhradu daňovému subjektu. Povoliť odklad alebo splátky dane môže správca dane výlučne na základe žiadosti daňového subjektu. Pokiaľ správca dane povolí odklad alebo splátky dane, vydáva kladné rozhodnutie. Uvedené rozhodnutie musí obsahovať jednotlivé obligatórne obsahové súčasti. Taktiež musí byť doručené daňovému subjektu.

Podmienky pre odklad alebo splátky dane

Podľa § 57 ods. 2 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zмене a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. (ďalej len „daňový poriadok“) určilo Finančné

riaditeľstvo Slovenskej republiky (ďalej len „finančné riaditeľstvo“) podmienky, za splnenia ktorých môže správca dane povoliť odklad alebo splátky dane v dokumente pod názvom „Podmienky pre povolenie odkladu platenia dane alebo platenie dane v splátkach“, pričom

musí byť splnená aspoň jedna z týchto podmienok (ide o taxatívny právny výpočet):

1. **zaplatením dane by bola ohrozená výživa daňového subjektu alebo osôb na jeho výživu odkázaných;**
2. **u daňového subjektu došlo k poklesu príjmov, a preto**

nie je možné očakávať zaplatenie dane v lehote splatnosti, hlavne v dôsledku mimoriadnej situácie, ktorou je napríklad obdobie pandémie alebo živelná pohroma;

3. zaplatenie dane by zvýšilo platobnú neschopnosť daňového subjektu pri výraznom obmedzení, alebo prerušení vykonávania podnikateľskej činnosti na základe prijatých rozhodnutí vlády SR;
4. iné preukázateľné dôvody vážneho charakteru, pre ktoré nie je možné daň zaplatiť.

Upozornenie: Obec neposudzuje splnenie uvedených podmienok, ak o povolenie odkladu/splátok žiada vysoko spoľahlivý daňový subjekt.

Podanie žiadosti o odklad alebo splátky dane daňovým subjektom

Příklad č. 1:

Daňový subjekt podal správcovi dane žiadosť o odklad daňovej platby. Svoju žiadosť odôvodnil tým, že úhradou dane v lehote určenej správcom dane, by došlo k zásadnému ohrozeniu jeho finančnej situácie a znížila sa jeho platobná schopnosť výraznou mierou. Svoju žiadosť pritom daňový subjekt nepodložil dôkazmi, ktoré by preukazovali jeho tvrdenia. Tvrdil, že ich predloží až následne, v priebehu konania o jeho žiadosti. Správca dane vyzval daňový subjekt na predloženie dôkazov, ten však v lehote určenej vo výzve nereagoval, a preto správ-

ca dane nevyhovet jeho žiadosti. Konal príslušný správca dane v súlade s platným právom?

Pokiaľ má byť žiadosť o odklad alebo splátky dane (ďalej len „žiadost“) právne súladná, tak musí spĺňať formálne, a aj obsahové náležitosti, ktoré sú obligatórne.

Podľa podmienok finančného riaditeľstva pre povolenie odkladu platenia dane alebo platenie dane v splátkach uvedenú žiadosť môže podať daňový subjekt správcovi dane:

- písomne,
- ústne do zápisnice,
- elektronicky prostredníctvom elektronickej podateľne.

Upozornenie: Osoby vymedzené v ustanovení § 14 daňového poriadku majú povinnosť doručiť žiadosť elektronickými prostriedkami spôsobom podľa § 13 ods. 5 daňového poriadku.

Podľa § 14 daňového poriadku majú povinnosť doručovať elektronicke žiadosti správcovi dane tieto subjekty:

- a) daňový subjekt, ktorý je platiteľom dane z pridanej hodnoty alebo právnickou osobou zapísanou v obchodnom registri, alebo fyzickou osobou – podnikateľom registrovanou pre daň z príjmov,
- b) daňový poradca za daňový subjekt, ktorého zastupuje pri správe daní,
- c) advokát za daňový subjekt, ktorého zastupuje pri správe daní,
- d) zástupca neuvedený v písmenách b) a c) za daňový subjekt podľa písmena a), ktorého zastupuje pri správe daní.

Prílohy k podaniu môžu tieto subjekty doručovať aj inak ako elektronicke prostriedkami.

Obsahové náležitosti žiadosti

Podaná žiadosť musí obsahovať tieto podstatné náležitosti:

- kto žiadosť podáva. V tejto časti musí byť presné označenie daňového subjektu, žiadateľa,
- v akej veci sa žiadosť podáva. V tejto časti musí byť presne uvedené, pri ktorej dani podáva daňový subjekt žiadosť o odklad alebo o splátkovú úhradu dane, môže to byť napríklad presným uvedením rozhodnutia, ktorým správca dane vyrubil daň,
- čo sa navrhuje žiadosťou. Presne je potrebné určiť, či sa žiada o odklad alebo splátkovú daňovú úhradu,
- podpis osoby, ktorá žiadosť podáva,
- presné uvedenie podmienky alebo podmienok pre odklad alebo splátky dane, ktoré boli uvedené v bode 1. až 4. v úvode,
- doklady alebo dôkazné prostriedky, ktorými daňový subjekt preukazuje svoje tvrdenia uvedené v žiadosti – môže ísť o doklady alebo písomnosti.

Uvedená žiadosť môže byť doložená nielen verejnými, ale aj súkromnými listinami, pokiaľ preukazujú skutočnosti požadované finančným riaditeľstvom, ktoré sú uvedené v bode 1. až 4. v úvode.

Upozornenie: Ak daňový subjekt svoje tvrdenie nepreukáže, a ani správca dane nemá tvrdenie daňového subjektu preukázané napr. dokladmi, písomnosťami získanými pri správe daní, nachádzajúcimi sa v daňovom spise tohto subjektu, tak žiadosti nebude možné vyhovieť.

Preto možno uviesť, že príslušný správca dane konal v súlade s platným právom.

Popri uvedených podstatných náležitostiach žiadosti je potrebné v žiadosti **navrhnuť aj výšku splátok (splátky môžu byť navrhnuté v rovnakej/stúpajúcej/klesajúcej výške) a lehotu ich splatnosti, resp. lehotu odkladu.**

Ak daňový subjekt v žiadosti o povolenie odkladu/splátok uvedie, že žiada povoliť odklad/splátky napr. odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti dane, správca dane môže povoliť odklad/splátky aj od iného dňa, než daňový subjekt žiada. Ak daňový subjekt žiada o povolenie odkladu alebo splátok v čase, keď sa daň stala daňovým nedoplatkom, pričom v žiadosti neuvedie, od ktorého dňa povolenie odkladu alebo splátok žiada, správca dane môže určiť, od ktorého dňa povolí odklad alebo splátky.

Príklad č. 2:

Daňový subjekt podal správcovi dane žiadosť o splátkovú úhradu daňovej platby. V žiadosti však presne neuviedol rozhodnutie, ktorým mu bola daňová povinnosť vyrubená, a preto správca dane nemohol ďalej o tejto žiadosti rozhodovať a zamietol ju v danom prípade. Konal príslušný správca dane v súlade s platným právom?

Upozornenie: Pokiaľ žiadosť bude mať také nedostatky, pre ktoré nebude spôsobilá na prerokovanie (čo je aj tento prípad), daňový subjekt bude správcom dane vyzvaný podľa § 13 ods. 8 da-

ňového poriadku, aby tieto nedostatky podľa pokynu správcu dane a v určenej lehote odstránil. V súlade s § 13 ods. 9 daňového poriadku platí, že ak daňový subjekt nedostatky žiadosti v požadovanom rozsahu a v určenej lehote odstráni, bude správca dane takúto žiadosť považovať za podanú bez nedostatkov a bude v danej veci konať. Ak daňový subjekt nedostatky žiadosti v požadovanom rozsahu a v určenej lehote neodstráni, považuje sa táto žiadosť za nepodanú a správca dane túto skutočnosť oznámi daňovému subjektu.

Preto možno uviesť, že príslušný správca dane nekonal v súlade s platným právom.

Úhrada správneho poplatku

Vydanie rozhodnutia o povolení odkladu/splátok podlieha poplatkovej povinnosti podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v z. n. p. podľa položky 143 písm. a) sadzobníka správnych poplatkov. Výška správneho poplatku je 14 eur. Pretože splatnené je vydanie rozhodnutia, správneho poplatku podlieha vydanie rozhodnutia o povolení odkladu/splátok, ako aj rozhodnutie, ktorým správca dane nevyhovie žiadosti o odklad/splátky.

Preukazovanie splnenia podmienok daňovým subjektom

Daňový subjekt môže preukázať, že zaplatením dane by bola

ohrozená výživa daňového subjektu alebo osôb na jeho výživu odkázaných predložením napríklad:

- prehlásenia o počte osôb na výživu daňovníka odkázaných, z toho nezaopatrené deti,
- potvrdenia od zamestnávateľa o dosiahnutom príjme manžela/manželky a ostatných osôb na jeho výživu odkázaných,
- rozhodnutia, resp. potvrdenia o poberaní sociálnych dávok,
- aktuálnej výšky starobného a invalidného dôchodku,
- dokladov, ktoré potvrdzujú úhradu preukázateľných výdavkov na bývanie (napr. nájomné, mesačná platba inkasa, zaplatená daň z nehnuteľností, nákup paliva).

Daňový subjekt môže preukázať splnenie podmienok na odklad platenia dane resp. platenie dane v splátkach z dôvodu poklesu príjmov predložením napríklad:

- aktuálnych účtovných výkazov spracovaných po priebežnej účtovnej závierke alebo informácie preukázané hlavnou knihou,
- účtovných dokladov o nákladoch na financovanie obežného majetku za 3 kalendárne mesiace predchádzajúce podaniu žiadosti.

Daňový subjekt môže preukázať, že zaplatenie dane by zvýšilo jeho platobnú neschopnosť pri výraznom obmedzení, alebo prerušení vykonávania podnikateľskej činnosti na základe prijatých rozhodnutí vlády SR napríklad:

- predložením aktuálnych účtovných výkazov spracovaných po priebežnej účtovnej závierke alebo informácie preukázané hlavnou knihou,
- predložením účtovných dokladov o nákladoch na financovanie obežného majetku za 3 kalendárne mesiace predchádzajúce podaniu žiadosti,
- uvedením konkrétneho dôvodu obmedzenia vykonávania podnikateľskej činnosti.

Upozornenie: Uvedené výpočty dôkazov stanovené finančným riaditeľstvom sú len demonštratívne, a preto daňový subjekt, ktorý žiada o odklad alebo splátky dane alebo daňového nedoplatku môže za účelom preukázania opodstatnenosti svojej žiadosti predložiť aj iné podklady.

Zabezpečenie dlžnej sumy

Správca dane môže odklad platenia dane alebo zaplatenie dane v splátkach podmieniť zabezpečením dlžnej sumy dane podľa § 81 daňového poriadku, a to vzhľadom na výšku dane, ktorej odklad platenia alebo platenie v splátkach žiada daňový subjekt, plnenie nepeňažných povinností daňového subjektu a jeho platobnú disciplínu, ak je to vzhľadom na jeho majetkové pomery možné.

Upozornenie: Ide o špecifický postup zabezpečenia dlžnej sumy stanovený finančným riaditeľstvom. Správca dane teda môže, ale nemusí zabezpečiť daňový nedoplatok zriadením záložného práva na majetok daňového dlžníka, závisí to od jej úvahy. Tak

napríklad pokiaľ už mal daňový dlžník v minulosti určité daňové nedoplatky alebo si neplnil niektoré právne povinnosti nepeňažného charakteru (napríklad podľa § 15 ods. 1 daňového poriadku a osobitnej právnej úpravy nepodával riadne a včas daňové priznania správcovi dane, ktorý bol príslušným správcom dane), tak správca dane môže zriadiť záložné právo na majetok daňového dlžníka v konkrétnom prípade. Pritom ale správca dane musí zvažovať každý jeden prípad zásadne individuálne.

O zriadení záložného práva na majetok daňového dlžníka rozhoduje podľa § 81 ods. 1 daňového poriadku správca dane vždy len rozhodnutím, pričom proti tomuto rozhodnutiu v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia môže daňový dlžník podať odvolanie; rovnako môže daňový poddlžník podať odvolanie. Odvolanie nemá odkladný účinek. Rozhodnutie o zabezpečení daňového nedoplatku zriadením záložného práva sa zašle na zápis alebo na registráciu podľa § 151e zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v z. n. p., ktorý je osobitnou právnu úpravou. Katastru nehnuteľností alebo príslušnému registru správca dane oznámi, kedy rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť.

Výška úroku z povoleného odkladu/splátok

Pre výšku úroku z povoleného odkladu/splátok platí úprava daňového poriadku v danom rozsahu. Pre výpočet výšky úroku sa použije § 57 ods. 5 daňového poriadku, pričom úrok sa

vypočíta za každý deň povoleného odkladu/splátok. Ak daňový subjekt zaplatí odloženú sumu dane alebo daň v splátkach uloženú rozhodnutím v lehote kratšej ako ukladá rozhodnutie, obec úrok z odloženej sumy vyrubí do dňa zaplatenia odloženej sumy dane alebo do dňa zaplatenia dane v splátkach, pričom ide o kogentnú právnu úpravu. **Uvedené znamená, že úrok z odloženej sumy sa počíta za skutočnú dobu odkladu platenia dane, resp. platenia dane v splátkach vrátane dňa zaplatenia odloženej sumy dane alebo dňa zaplatenia poslednej splátky za predpokladu, že daňový subjekt dodržal všetky splátky.**

Podľa § 57 ods. 5 daňového poriadku platí, že úrok z odloženej sumy vyrubí správca dane rozhodnutím, a nevyrubí sa, ak nepresiahne 5 eur. Pritom úrok z odloženej sumy je splatný do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia. Tento úrok nemožno vyrubiť, ak uplynulo päť rokov od konca roka, v ktorom daňový subjekt zaplatil odloženú sumu dane alebo daň v splátkach v danom prípade.

Upozornenie: Povolenie odkladu dane alebo splátok sa vzťahuje aj na prípadné sankcie, teda pokuty a úrok z omeškania, nakoľko podľa § 2 písm. b) daňového poriadku na účely daňového poriadku sa daňou rozumie daň podľa osobitných predpisov vrátane úroku z omeškania, úroku a pokuty podľa daňového poriadku alebo osobitných predpisov. Pritom sa ale nevzťahuje na preddavky na daň, pretože tieto nie sú daňou. Podľa § 2 písm. c) daňového po-

riadku sa daňovým konaním rozumie konanie, v ktorom sa rozhoduje o právach a povinnostiach daňových subjektov. Podľa § 2 písm. f) daňového poriadku sa daňovým nedoplatkom rozumie dlžná suma dane po lehote splatnosti dane, a preto sa ustanovenie § 57 daňového poriadku vzťahuje aj na povolenie odkladu daňového nedoplatku alebo na povolenie platenia daňového nedoplatku v splátkach, teda sa vzťahuje aj na daňového dlžníka podľa právnej úpravy.

Obligatórne podmienky pre odklad/splátky dané daňovým poriadkom

Popri uvedených podmienkach pre odklad/splátky dane stanovené finančným riaditeľstvom je nevyhnutné rešpektovať aj ďalšie obligatórne zákonné podmienky ustanovené daňovým poriadkom, a to tieto:

- Odklad platenia dane alebo platenie dane v splátkach môže správca dane povoliť najviac na 24 mesiacov odo dňa splatnosti dane alebo rozdielu dane oproti vyrubenej dani,
- odklad platenia dane alebo platenie dane v splátkach môže správca dane povoliť najskôr odo dňa splatnosti dane, a to aj spätne,
- lehotu určenú v rozhodnutí o povolení odkladu platenia dane alebo v rozhodnutí o povolení platenia dane v splátkach nemožno predĺžiť ani odpustiť jej zmeškanie. Ak zanikla daň, na ktorú správca dane povolil odklad alebo jej zaplatenie v splátkach, ruší sa roz-

hodnutie o povolení odkladu platenia dane alebo rozhodnutie o povolení platenia dane v splátkach vrátane rozhodnutia o úroku podľa § 57 ods. 5 daňového poriadku,

- povoliť odklad/splátky možno, ak je to v súlade so zákonom č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o štátnej pomoci),
- ak daňový subjekt nesplní podmienky určené v rozhodnutí o povolení odkladu platenia dane alebo v rozhodnutí o povolení platenia dane v splátkach, ďalší odklad platenia dane alebo platenie dane v splátkach správca dane môže povoliť, iba ak uplynuli najmenej dva roky odo dňa, ktorý bol v poslednom rozhodnutí o povolení odkladu platenia dane alebo v poslednom rozhodnutí o povolení platenia dane v splátkach určený ako deň, keď mala byť daň zaplatená,
- ak daňový subjekt nezaplatí odloženú daň vo výške a v lehote určenej správcom dane v rozhodnutí alebo nezaplatí splátku dane vo výške a v lehote určenej správcom dane v rozhodnutí, stáva sa splatnou celá suma neuhradenej dane dňom pôvodnej splatnosti dane alebo splátky dane. Správca dane zo sumy neuhradenej dane vyrubí úrok z omeškania podľa § 156 daňového poriadku. Taktiež je správca dane povinný začať daňové exekučné konanie do 30 pracovných dní odo dňa, keď mala byť daň alebo splátka dane zaplatená.

Rozhodnutie o odklade/splátkovej daňovej úhrade

Príklad č. 3:

Správca dane vydal rozhodnutie o odklade daňovej povinnosti daňového subjektu. V písomnom vyhotovení rozhodnutia však uviedol, že proti nemu nemožno podať odvolanie. Konal správca dane v súlade s platným právom?

O povolení odkladu dane alebo jej úhrady v splátkach vydáva správca dane podľa § 57 daňového poriadku rozhodnutie. Rozhodnutie správcu dane o odklade dane alebo povolení splátok dane obsahuje tieto súčasti:

- Označenie orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, pričom musí ísť o presné označenie správcu dane, ktorým môže byť podľa § 4 ods. 1 daňového poriadku daňový úrad, colný úrad a obec,
- označenie daňového subjektu. V tomto ohľade je veľmi podstatné, aby sa označenie daňového subjektu v plnom rozsahu zhodovalo s oficiálnou databázou, napríklad pokiaľ ide o fyzickú osobu – podnikateľa, tak aby bolo jej obchodné meno presne odpísané zo živnostenského registra alebo pokiaľ ide o právnickú osobu tak z obchodného registra,
- číslo a dátum rozhodnutia,
- výrokovú časť, ktorá obsahuje meritórne rozhodnutie vo veci, v ktorej musí byť jednoznačne uvedené presné označenie ustanovení právnych predpisov, na základe ktorých sa rozhodlo. Taktiež musí obsahovať dobu, počas ktorej sa odkladá povinnosť uhradiť daň/daňový nedoplatok alebo rozpis splátok v prípade povolenia splátkovej úhrady

dane/daňového nedoplatku daňovým subjektom/daňovým dlžníkom v danom prípade. Taktiež je potrebné uviesť, kto hradí náklady daňového konania podľa § 12 daňového poriadku a pokiaľ rozhodnutie v daňovom konaní povoľuje úhradu dane v splátkach, teda ukladá peňažné plnenie, tak potom je potrebné uviesť identifikačné údaje pre realizáciu platby,

- odôvodnenie je podstatnou súčasťou rozhodnutia vydaného v daňovom konaní a obsahovo by malo byť jeho najrozsiahljšou časťou. V odôvodnení rozhodnutia podľa § 63 ods. 5 daňového poriadku musí správca dane uviesť, ktoré skutočnosti boli podkladom pre vydanie rozhodnutia, vysporiadanie sa s návrhmi a námietkami daňového subjektu, aké úvahy ovplyvnili hodnotenie dôkazov a použitie právnych predpisov, podľa ktorých sa rozhodovalo. Predovšetkým by mali byť uvedené dôvody, pre ktoré sa správca dane roz-

hodol/nerozhodol pre povolenie odkladu platenia dane alebo jej splátkovej platby. Taktiež uvedie správca dane dôkazy, ktoré boli predložené daňovým subjektom alebo ktoré nadobudol sám, vlastnou činnosťou,

- poučenie o nemožnosti podať opravný prostriedok. V prípade daňového rozhodnutia, ktorým sa povoľuje/nepovoľuje daňovému subjektu odklad platenia dane alebo jej platenie v splátkach toto musí podľa § 57 ods. 6 daňového poriadku obsahovať upozornenie, že proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať odvolanie,
- vlastnoručný podpis oprávnenej osoby s uvedením jej mena, priezviska a funkcie a odtlačok úradnej pečiatky; ak sa rozhodnutie vyhotovuje v elektronickej podobe, neobsahuje vlastnoručný podpis a odtlačok úradnej pečiatky, ale sa autorizuje podľa osobitného predpisu, kto-

rým je zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v z. n. p., ktorý je osobitnou právnou úpravou.

Preto možno uviesť, že správca dane konal v súlade s platným právom.

Záver

Správca dane môže povoliť odklad platenia dane alebo jej splátkovú úhradu. Pritom tak môže urobiť len na základe žiadosti. Pokiaľ správca dane povolí odklad alebo splátkovú úhradu dane, zároveň vydá rozhodnutie, ktorým vyrubí výšku úroku, ktorý je potrebné uhradiť. Pritom proti konečnému rozhodnutiu správcu dane nemožno podať odvolanie. A rozhodnutie taktiež musí obsahovať obligatórne obsahové súčasť v komplexnom rozsahu. ■

ÚČTOVANIE ZNÍŽENIA DPH A OPRAVY ODPOČÍTANEJ DPH V PODVOJNOM ÚČTOVNÍCTVE PODNIKATEĽOV PO ZMENÁCH V POSTUPOCH ÚČTOVANIA OD 1. 1. 2026

Ing. Monika Adamíková

Podrobnosti o postupoch účtovania o účtovných prípadoch upravuje pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva opatrenie MF SR č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v z. n. p. (ďalej len „Postupy účtovania v PÚ“).

V postupoch účtovania je definovaný deň uskutočnenia účtovného prípadu, ktorým je okrem iného aj deň zistenia sku-

točností vyplývajúcich z osobitných predpisov, ktoré v účtovnej jednotke nastali a účtovná jednotka má k dispozícii po-

trebné podklady, ktoré dokumentujú tieto skutočnosti. Takýmto osobitným predpisom je aj zákon č. 222/2004 Z. z. o da-

ni z pridanej hodnoty v z. n. p. (ďalej len „zákon o DPH“), z ktorého vyplývajú rôzne povinnosti pre účtovnú jednotku, ktorá je platiteľom dane z pridanej hodnoty.

Právna úprava od 1. 1. 2021

Do zákona o DPH bol s účinnosťou od 1. 1. 2021 (zákon č. 344/2020 Z. z.) doplnený § 25a, ktorým sa zaviedla úprava týkajúca sa opravy základu dane z pridanej hodnoty (ďalej len „základ dane“) pri úplnom alebo čiastočnom nezaplatení protihodnoty za dodanie tovaru alebo služby. Pri dodaní tovaru alebo služby **môže** platiteľ dane – **dodávateľ**, ktorý je z tohto dodania povinný platiť daň z pridanej hodnoty (DPH) podľa § 69 ods. 1 zákona o DPH, základ dane znížiť, ak mu po vzniku daňovej povinnosti odberateľ úplne alebo čiastočne nezaplatil za dodanie tovaru alebo služby a jeho pohľadávka z tohto dodania sa stala nevymožiteľnou podľa § 25a ods. 2 zákona o DPH.

Nadväzne na túto úpravu bol doplnený aj § 53b zákona o DPH, podľa ktorého je **odberateľ povinný** opraviť odpočítanú daň, ak za dodanie tovaru alebo služby úplne alebo čiastočne nezaplatil, pričom si z dodania tovaru alebo služby uplatnil právo na odpočítanie dane z pridanej hodnoty.

Na základe týchto zmien bol s účinnosťou od 1. 1. 2021 v § 52 ods. 11 Postupov účtovania v PÚ upravený spôsob účtovania dane z pridanej hodnoty v súvislosti s úpravou usta-

novenou v § 25a a § 53b zákona o DPH.

Ust. § 52 ods. 11 Postupov účtovania v PÚ v znení účinnom od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2025:

„Na účte 343 – Daň z pridanej hodnoty sa účtuje zníženie dane z pridanej hodnoty, ak po vzniku daňovej povinnosti odberateľ úplne alebo čiastočne nezaplatil za dodanie tovaru alebo služby a jeho pohľadávka z tohto dodania sa stala nevymožiteľná³⁰ⁿ) so súvzťažným zápisom na účet pohľadávok. Na účte 343 – Daň z pridanej hodnoty sa účtuje oprava odpočítanej dane z pridanej hodnoty pri nevymožiteľnej pohľadávke^{30o}) so súvzťažným zápisom na účet záväzkov.“

Poznámky pod čiarou k odkazom 30n a 30o znejú:

- 30n) § 25a zákona č. 222/2004 Z. z. v znení zákona č. 344/2020 Z. z.
- 30o) § 53b zákona č. 222/2004 Z. z. v znení zákona č. 344/2020 Z. z.

Dôležité bolo najmä analytické členenie k účtu pohľadávok a záväzkov a išlo len o tzv. zúčtovací účet ku skutočnostiam vyplývajúcim z § 25a a § 53b zákona o DPH.

Právna úprava od 1. 1. 2023 a od 1. 1. 2025

Od 1. 1. 2023 a 1. 1. 2025 sa novelami zákona o DPH (zákon č. 516/2022 Z. z. a zákon č. 102/2024 Z. z.) menia ustanovenia týkajúce sa opravy odpočítanej dane podľa § 53b zákona o DPH a tiež sa mení definí-

cia nevymožiteľnej pohľadávky v § 25a zákona o DPH.

V § 53b zákona o DPH sa zavádza **povinnosť odberateľa** vykonať opravu odpočítanej dane z kúpených tovarov a služieb, v cene ktorých bola daň uplatnená, ak sčasti alebo úplne neuhradil záväzok v tom zdaňovacom období, v ktorom nastal 101. deň odo dňa splatnosti záväzku. Podľa § 53b ods. 1 zákona o DPH je platiteľ povinný opraviť odpočítanú daň, ak:

- a) úplne alebo čiastočne nezaplatil za dodanie tovaru alebo služby, z ktorého je osobou povinnou platiť daň dodávateľ podľa § 69 ods. 1, v rozsahu, v akom za dodanie tohto tovaru alebo služby nezaplatil, a to v tom zdaňovacom období, v ktorom nastal 101. deň odo dňa splatnosti záväzku, alebo
- b) nebol povinný opraviť odpočítanú daň podľa písmena a) a po skončení zdaňovacieho obdobia, v ktorom uplatnil odpočítanie dane, nastane skutočnosť podľa § 25a ods. 2 písm. b), c) alebo písm. f) a platiteľ dostal opravný doklad podľa § 25a ods. 7 písm. a), a to v tom zdaňovacom období, v ktorom dostal tento doklad, a to v rozsahu, v akom za dodanie tovaru alebo služby nezaplatil.

Ustanovenie § 25a zákona o DPH bolo tiež upravené (od 1. 1. 2023), podľa ktorého **dodávateľ môže opraviť základ dane**, ak mu odberateľ úplne alebo sčasti nezaplatí za dodanie tovaru alebo služby a jeho pohľadávka sa na účely zákona o DPH stane nevymožiteľnou. Podľa § 25 ods. 2 písm. a) záko-

PODVOJNÉ ÚČTOVNÍCTVO

na o DPH v znení účinnom od 1. 1. 2023 sa stáva pohľadávka nevyhľaditeľnou aj v prípade, ak uplynulo 150 dní od splatnosti pohľadávky za dodanie tovaru alebo služby, v rozsahu, v akom nebola zaplatená, a táto pohľadávka:

1. nie je viac ako 1 000 € vrátane dane a platiteľ preukáže, že vykonal akýkoľvek úkon, ktorý smeruje k získaniu úhrady pohľadávky,
2. je viac ako 1 000 € vrátane dane a platiteľ preukáže, že sa domáha zaplataenia pohľadávky žalobou na súde okrem rozhodcovského súdu, alebo
3. je viac ako 1 000 € vrátane dane a platiteľ preukáže, že je vymáhaná v exekučnom konaní podľa osobitného predpisu.

Aj keď Postupy účtovania v PÚ na § 25a a § 53b zákona o DPH priamo odkazujú, **účtovné súvzťažnosti ustanovené v § 52 ods. 11 Postupov účtovania v PÚ sa od 1. 1. 2023 a ani od 1. 1. 2025 nezmenili.** Postup účtovania v § 52 ods. 11 Postupov účtovania v PÚ však priniesol množstvo problémov v praxi a bol prípustný aj iný spôsob účtovania, a to namiesto súvzťažného účtu pohľadávok, resp. záväzkov sa používal analytický účet k účtu 343 – Daň z pridanej hodnoty (ďalej aj „účet 343“), pričom aj v tomto prípade išlo o zúčtovací účet. Uvedený spôsob účtovania bol prípustný najmä z nasledovných dôvodov:

- Pri použití účtu 343 je reálnejšie zobrazená skutočnosť, ktorá nastáva u odberateľa ako aj u dodávateľa, čím je splnená jedna zo základných povinností vyplývajúcich zo záko-

na č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v z. n. p., a to povinnosť účtovať tak, aby účtovná závierka poskytovala verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva, a o finančnej situácii účtovnej jednotky.

- Menovitá hodnota pohľadávky u dodávateľa sa opravou základu dane pri úplnom alebo čiastočnom nezaplatení protihodnoty za dodanie tovaru alebo služby nemení (zostáva zachovaná v plnej sume) a na druhej strane u odberateľa sa opravou odpočítanej dane nemení hodnota záväzku (zostáva zachovaná v plnej sume).
- U odberateľa opravou odpočítanej dane vznikne povinnosť opraviť (vrátiť) už pred tým odpočítanú daň, čím odberateľovi vzniká záväzok z dôvodu odviešť DPH (účet 343 – vznik záväzku), zároveň však vzniká „kvázi“ pohľadávka ako nárok na odpočítanie DPH (účet 343 – vznik pohľadávky), pričom je tento nárok pred splnením podmienok ustanovených zákonom o DPH, preto ide len o zúčtovací účet. Ak odberateľ splní podmienku zaplataenia, stane sa táto „kvázi“ pohľadávka skutočnou pohľadávkou na odpočítanie dane z pridanej hodnoty. Záleží od odberateľa, kedy sa rozhodne svoj záväzok zaplatiť (ak sa tak vôbec rozhodne). Obdobne je to u dodávateľa s tým rozdielom, že dodávateľ má vždy možnosť (nie povinnosť) využiť ustanovenie § 25a zákona o DPH.

Právna úprava od 1. 1. 2026

Novelou Postupov účtovania v PÚ s účinnosťou od 1. 1. 2026 (opatrenie MF SR č. MF/013819/2025-74) bolo upravené účtovanie v § 52 ods. 11, takým spôsobom ako bol prípustný alternatívny spôsob účtovania skutočností vyplývajúcich z § 25a a 53b zákona o DPH, a to prostredníctvom účtu 343.

Ust. § 52 ods. 11 v znení účinnom od 1. 1. 2026:

„Ak po vzniku daňovej povinnosti odberateľ úplne alebo čiastočne nezaplatil za dodanie tovaru alebo služby a jeho pohľadávka z tohto dodania sa stala nevyhľaditeľná,³⁰ⁿ zníženie dane z pridanej hodnoty sa účtuje na farchu príslušného analytického účtu 343 – Daň z pridanej hodnoty so súvzťažným zápisom v prospech príslušného analytického účtu 343 – Daň z pridanej hodnoty. Oprava odpočítanej dane z pridanej hodnoty podľa osobitného predpisu^{30o} sa účtuje v prospech príslušného analytického účtu 343 – Daň z pridanej hodnoty so súvzťažným zápisom na farchu príslušného analytického účtu 343 – Daň z pridanej hodnoty.“

Na účely takéhoto účtovania je potrebné podľa § 4 ods. 1 Postupov účtovania v PÚ dôsledne vytvorenie analytických účtov k účtu 343, tak aby z účtovania bolo zrejmé, že ide o skutočnosť podľa § 25a a § 53b zákona o DPH. Prehľad účtovných súvzťažností podľa § 52 ods. 11 Postupov účtovania v PÚ v znení účinnom od 1. 1. 2026 uvádzame v tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1

P. č.	Účtovný prípad	Dodávateľ		Odberateľ	
		MD	D	MD	D
1.	Splnenie dodávky (faktúra za dodanie):				
	a) cena	311			321
	b) cena bez DPH		6XX	5XX, 1XX, 0XX	
	c) DPH		343 AÚ1	343 AÚ1	
2.	Oprava odpočítanej DPH podľa § 53b zákona o DPH (interný doklad alebo opravný doklad k § 25a ods. 3 zákona o DPH)	–	–	343 AÚ4	343 AÚ2
	Zníženie DPH podľa § 25a zákona o DPH (opravný doklad k § 25a ods. 3 zákona o DPH)	343 AÚ2	343 AÚ4	–	–
3.	Inkaso, resp. čiastočné inkaso pohľadávky/úhrada, resp. čiastočná úhrada záväzku (výpis z bankového účtu)	221	311	321	221
4.	Oprava zníženého základu DPH a DPH z dôvodu inkasa/oprava opravenej odpočítanej DPH (opravný doklad k § 25a ods. 6 zákona o DPH)	343 AÚ4	343 AÚ3	343 AÚ3	343 AÚ4

Analytické účty u dodávateľa:

- 343 AÚ1 – DPH z dodávky (daňová povinnosť)
- 343 AÚ4 – Zúčtovanie zníženia základu DPH podľa § 25a zákona o DPH (zúčtovací účet)
- 343 AÚ2 – Zníženie (oprava) základu DPH podľa § 25a zákona o DPH
- 343 AÚ3 – Oprava zníženého (opraveného) základu DPH podľa § 25a ods. 6 zákona o DPH

Analytické účty u odberateľa:

- 343 AÚ1 – DPH na odpočítanie
- 343 AÚ4 – Zúčtovanie opravy odpočítanej DPH podľa § 53b zákona o DPH (zúčtovací účet)
- 343 AÚ2 – Oprava odpočítanej DPH podľa § 53b zákona o DPH
- 343 AÚ3 – Oprava opravenej odpočítanej DPH podľa § 53b ods. 4 zákona o DPH

Uvedené analytické účty sú použité aj v nasledujúcich prehľadoch účtovných súvzťažností.

Vyhotovenie opravného dokladu podľa zákona o DPH

Každý účtovný prípad musí byť doložený účtovnými dokladmi (v tabuľke č. 1 sú uvedené aj doklady, na základe ktorých sa účtovný prípad účtuje). Vyhotovovanie niektorých dokladov upravuje aj zákon o DPH. V nasledujúcom texte sú uvedené základné skutočnosti zo zákona o DPH k vyhotoveniu opravných odkladov v súvislosti so znížením základu dane podľa § 25a zákona o DPH.

Podľa § 25a ods. 7 zákona o DPH má platiteľ povinnosť vyhotoviť opravný doklad, ak odberateľ bol v čase dodania tovaru alebo služby zdaniteľnou osobou a

- a) opravil základ dane podľa § 25a ods. 3 zákona o DPH (ďalej v texte aj „opravný doklad k § 25a ods. 3 zákona o DPH“) alebo

- b) bol povinný vykonať opravu zníženého základu dane podľa § 25a ods. 6 zákona o DPH (ďalej v texte aj „opravný doklad k § 25a ods. 6 zákona o DPH“).

Poznámka: Podľa § 25a ods. 6 zákona o DPH, ak po znížení základu dane podľa odseku 3 platiteľ prijme v súvislosti s nevyhľaditeľnou pohľadávkou podľa odseku 2 akúkoľvek platbu, je platiteľ povinný vykonať opravu zníženého základu dane, a to vo výške zodpovedajúcej prijatej platbe; ak platiteľ postúpi pohľadávku inej osobe, považuje sa to, že prijal platbu vo výške nevyhľaditeľnej pohľadávky podľa odseku 2. Platiteľ vykoná opravu zníženého základu dane v daňovom priznaní za zdaňovacie obdobie, v ktorom túto platbu prijal.

Tieto opravné doklady nie sú opravnou faktúrou podľa § 71 ods. 2 zákona o DPH.

Poznámka: Na základe skutočnosti, že opravné doklady vyhotovené podľa § 25a zákona o DPH nie sú opravnou faktúrou, sa v účtovníctve neučtuje o celom znížení základu dane, ale len o sume dane z pridanej hodnoty na účte 343.

Odpis pohľadávky u dodávateľa, odpis záväzku u odberateľa

Účtovné súvzťažnosti uvedené v tabuľke č. 1 vychádzajú z predpokladu, že odberateľ svoj záväzok po určitom čase uhradí. K takejto situácii nemusí vždy dôjsť a dodávateľ sa rozhodne po určitom čase pohľadávku odpísať. Ak pred odpisom pohľadávky dodávateľ využil možnosť podľa § 25a zákona o DPH, je potrebné pri odpise pohľadávky vysporiadať zostatok na „zúčtovacom“ účte k dani z pridanej hodnoty (na účte 343AÚ). Uvedenú situáciu postupy účtovania neriešia, ale pri účtovaní vychádzame zo skutočnosti, že u dodávateľa sa „vrátením“ dane z priad-

nej hodnoty zo strany štátneho rozpočtu dochádza k zvýšeniu ekonomických úžitkov, a preto zostatok na zúčtovacom účte k dani z pridanej hodnoty sa u dodávateľa zaúčtuje do výnosov (možnosť spätného odvodu dane z pridanej hodnoty odpísaním pohľadávky zaniká).

Obdobný postup je aj na strane odberateľa, ktorý odpíše svoj záväzok. Odpisom záväzku možnosť znovu odpočítania dane z pridanej hodnoty zaniká, preto zostatok na „zúčtovacom“ účte k dani z pridanej hodnoty sa odpíše do nákladov.

Prehľad účtovných súvzťažností, ak dôjde po uplatnení § 25a zákona o DPH k odpisu pohľadávky uvádzame v tabuľke č. 2.

Podľa § 25a ods. 8 zákona o DPH sa povinnosť vyhotoviť opravný doklad k § 25a ods. 3 zákona o DPH a opravný doklad k § 25a ods. 6 zákona o DPH nevzťahuje na prípady:

- ak sa pohľadávka stala nevyhľaditeľnou u odberateľa – právnickej osoby, ktorá zanikla bez právneho nástupcu,
- ak sa pohľadávka stala nevyhľaditeľnou u odberateľa – fyzickej osoby, ktorý zomrel.

Tabuľka č. 2

P. č.	Účtovný prípad	Dodávateľ		Odberateľ	
		MD	D	MD	D
1.	Splnenie dodávky (faktúra za dodanie):				
	a) cena	311			321
	b) cena bez DPH		6XX	5XX, 1XX, 0XX	
	c) DPH		343 AÚ1	343 AÚ1	
2.	Oprava odpočítanej DPH podľa § 53b zákona o DPH (interný doklad alebo opravný doklad k § 25a ods. 3 zákona o DPH)	–	–	343 AÚ4	343 AÚ2
	Zníženie DPH podľa § 25a zákona o DPH (opravný doklad k § 25a ods. 3 zákona o DPH)	343 AÚ2	343 AÚ4	–	–
3.	Odpis zostatku pohľadávky/zánik zostatku záväzku (interný doklad)	546	311	321	648
4.	Zúčtovanie zostatkov analytických účtov súvisiacich s § 25a a 53b zákona o DPH (interný doklad)	343 AÚ4	648	548	343 AÚ4

Opravné položky k pohľadávkam

V súvislosti s pohľadávkami uvádzame aj základné princípy účtovania opravnej položky k pohľadávkam podľa § 18 a

§ 57 ods. 1 Postupov účtovania v PÚ:

- Opravná položka k pohľadávke sa tvorí najmä k pohľadávke, pri ktorej je opodstatnené predpokladať, že ju dlžník úplne alebo čiastoč-

ne nezaplatí, k spornej pohľadávke voči dlžníkovi, s ktorým sa vedie spor o jej uznanie (§ 18 ods. 7 Postupov účtovania v PÚ).

- Ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, sa po-

sudzuje opodstatnenosť účtovania tvorby opravnej položky a trvania opodstatnenosti existencie a sumy už vytvorenej opravnej položky k majetku. Posudzuje sa potreba účtovania upravujúcich závierkových účtovných prípadov podľa § 2a ods. 1 písm. b), napríklad v prípade vyhlásenia konkurzu alebo reštrukturalizácie na niektorého z odberateľov, ktoré sa uskutočnilo po dni, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, ktorým sa spravidla potvrdí, že znehodnotenie pohľadávok existovalo už ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka (§ 18 ods. 9 Postupov účtovania v PÚ).

- Tvorba opravnej položky k pohľadávke sa účtuje na ľarchu účtu 547 – Tvorba a zúčtovanie opravnej položky

k pohľadávke so súvzťažným zápisom v prospech účtu 391 – Opravné položky k pohľadávkam (§ 18 ods. 10 Postupov účtovania v PÚ).

- Zúčtovanie opravnej položky sa účtuje z dôvodu vyradenia majetku z účtovníctva alebo z dôvodu úplného alebo čiastočného zániku opodstatneného predpokladu trvania zníženia hodnoty majetku:

a) zúčtovanie opravnej položky z dôvodu vyradenia majetku z účtovníctva, sa účtuje na ľarchu vecne príslušného súvahového účtu opravných položiek so súvzťažným zápisom v prospech príslušného účtu majetku (§ 18 ods. 13 Postupov účtovania v PÚ),

b) zúčtovanie opravnej položky z dôvodu úplného alebo čiastočného zániku opod-

statneného predpokladu trvania zníženia hodnoty majetku sa účtuje na ľarchu vecne príslušného súvahového účtu opravnej položky so súvzťažným zápisom v prospech účtu 547 – Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k pohľadávkam (§ 18 ods. 14 Postupov účtovania v PÚ).

Vzhľadom na to, že sa menovitá hodnota pohľadávky pri znížení základu dane nemení, nemajú skutočnosti súvisiace s uplatnením § 25a zákona o DPH vplyv na účtovanie opravnej položky.

Prehľad účtovných súvzťažností v súvislosti so skutočnosťami vyplývajúcimi z § 25a zákona o DPH v prípade, ak je k pohľadávke vytvorená opravná položka uvádzame v tabuľke č. 3.

Tabuľka č. 3

P. č.	Účtovný prípad	Dodávateľ	
		MD	D
1.	Splnenie dodávky (faktúra za dodanie):		
	a) cena	311	
	b) cena bez DPH		6XX
	c) DPH		343 AÚ1
2.	Tvorba opravnej položky k pohľadávke (interný doklad)	547	391
3.	Zníženie DPH podľa § 25a zákona o DPH (opravný doklad k § 25a ods. 3 zákona o DPH)	343 AÚ2	343 AÚ4
4.	Inkaso, resp. čiastočné inkaso pohľadávky (výpis z bankového účtu)	221	311
5.	Zúčtovanie opravnej položky v sume inkasa pohľadávky	391	547
6.	Oprava zníženého základu DPH z dôvodu inkasa pohľadávky (opravný doklad k § 25a ods. 6 zákona o DPH)	343 AÚ4	343 AÚ3

Tak ako je uvedené vyššie k úhrade záväzku zo strany odberateľa nemusí dôjsť. Pri odpise pohľadávky, ku ktorej je vytvorená opravná položka, sa vyradenie pohľadávky účtuje súvzťažne s účtom opravnej položky.

Prehľad účtovných súvzťažností v súvislosti so skutočnosťami vyplývajúcimi z § 25a zákona o DPH v prípade, ak je k pohľadávke vytvorená opravná položka a dodávateľ pohľadávku odpíše uvádzame v tabuľke č. 4.

Tabuľka č. 4

P. č.	Účtovný prípad	Dodávateľ	
		MD	D
1.	Splnenie dodávky (faktúra za dodanie):		
	a) cena	311	
	b) cena bez DPH		6XX
	c) DPH		343 AÚ1
2.	Tvorba opravnej položky k pohľadávke (interný doklad)	547	391
3.	Zníženie DPH podľa § 25a zákona o DPH (opravný doklad k § 25a ods. 3 zákona o DPH)	343 AÚ2	343 AÚ4
4.	Odpis pohľadávky (interný doklad)	391	311
5.	Zúčtovanie prípadných zostatkov analytických účtov súvisiacich s § 25a a § 53b zákona o DPH (interný doklad)	343 AÚ4	648

Názorné príklady

Analytické účty u dodávateľa:

- 311.100 – Pohľadávka voči odberateľovi z dôvodu splnenia dodávky
- 343.100 – DPH z dodávky (daňová povinnosť)
- 343.200 – Zúčtovanie opravy základu dane podľa § 25a zákona o DPH
- 343.300 – Oprava základu dane podľa § 25a zákona o DPH
- 343.400 – Oprava zníženého základu dane podľa § 25a ods. 6 zákona o DPH

Analytické účty u odberateľa:

- 321.100 – Záväzok voči dodávateľovi z dôvodu splnenia dodávky
- 343.100 – DPH na odpočítanie z dodania
- 343.200 – Zúčtovanie opravy odpočítanej dane podľa § 53b zákona o DPH

- 343.300 – Oprava odpočítanej dane podľa § 53b zákona o DPH
- 343.400 – Oprava opravenej odpočítanej dane podľa § 53b ods. 4 zákona o DPH

Príklad č. 1:

§ 53b ods. 1 písm. a) a § 25a ods. 2 písm. a) zákona o DPH, bez tvorby opravnej položky k pohľadávke

Uskutočnené účtovné prípady:

1. Pohľadávka za splnenú dodávku tovaru vo výške 120 € z toho ZD 100 € + DPH 20 €.
2. Pri záväzku u odberateľa nastal 101. deň odo dňa jeho splatnosti, preto je odberateľ povinný opraviť odpočítanú daň podľa § 53b ods. 1 písm. a) zákona o DPH. Odberateľ na účely účtovníctva vystaví interný doklad.

3. Pohľadávka nie je uhradená ani po 150 dňoch odo dňa splatnosti, pričom po splnení podmienok uvedených v § 25 ods. 2 písm. a) je pohľadávka na účely zákona o DPH považovaná za nevymožiteľnú, dodávateľ vystaví doklad o oprave základu dane a dane v plnej výške 120 € a účtuje o znížení dane z pridanej hodnoty (o oprave základu dane).

4. Následne po viac ako 150 dňoch od lehoty splatnosti odberateľ uhradí svoj záväzok vo výške 120 €.

5. Dodávateľ má povinnosť podľa § 25a ods. 7 písm. b) zákona o DPH vyhotoviť opravný doklad v hodnote 120 € z toho ZD 100 € + DPH 20 €, účtuje sa o oprave zníženého základu dane.

P. č.	Účtovný prípad	Suma	Dodávateľ		Odberateľ	
			MD	D	MD	D
1.	Splnenie dodávky (faktúra za dodanie):					
	a) cena	120	311.100			321.100
	b) cena bez DPH	100		6xx	132	
	c) DPH	20		343.100	343.100	

P. č.	Účtovný prípad	Suma	Dodávateľ		Odberateľ	
			MD	D	MD	D
2.	Oprava odpočítanej DPH podľa § 53b ods. 1 písm. a) zákona o DPH, keďže pri záväzku nastal 101. deň odo dňa jeho splatnosti (interný doklad)	20	–	–	343.200	343.300
3.	Oprava základu dane podľa § 25a ods. 2 písm. a) zákona o DPH, keďže je pohľadávka dodávateľa 150 dní po splatnosti a sú splnené aj ďalšie podmienky (doklad o oprave základu dane a dane)	20	343.300	343.200	–	–
4.	Inkaso pohľadávky / úhrada záväzku (výpis z bankového účtu)	120	221	311.100	321.100	221
5.	Oprava zníženého základu dane / oprava opravenej odpočítanej dane (opravný doklad k § 25a ods. 6 zákona o DPH)	20	343.200	343.400	343.400	343.200

Príklad č. 2:

§ 53b ods. 1 písm. a) a § 25a ods. 2 písm. a) zákon o DPH s tvorbou opravnej položky k pohľadávke

Uskutočnené účtovné prípady:

1. Pohľadávka za splnenú dodávku tovaru vo výške 120 € z toho ZD 100 € + DPH 20 €.
2. Pri záväzku nastal 101. deň odo dňa jeho splatnosti, preto je odberateľ povinný opraviť

viť odpočítanú daň podľa § 53b ods. 1 písm. a) zákona o DPH. Odberateľ na účely účtovníctva vystaví interný doklad.

3. Pohľadávka nie je uhradená ani po 150 dňoch odo dňa splatnosti, po splnení podmienok uvedených v § 25 ods. 2 písm. a) je pohľadávka na účely zákona o DPH považovaná za nevymožiteľnú, dodávateľ vystaví doklad o oprave základu dane a da-

ne v plnej výške 120 € a účtuje o znížení dane z pridanej hodnoty.

4. K pohľadávke dodávateľ vytvorí opravnú položku v sume 100 €.
5. Dodávateľ sa po určitom čase rozhodne odpísať pohľadávku, vyhotoví interný doklad.
6. Zúčtovanie zostatkov na „zúčtovacom“ účte DPH u dodávateľa aj odberateľa.

P. č.	Účtovný prípad	Suma	Dodávateľ		Odberateľ	
			MD	D	MD	D
1.	Splnenie dodávky (faktúra za dodanie):					
	a) cena	120	311.100			321.100
	b) cena bez DPH	100		6xx	132	
	c) DPH	20		343.100	343.100	
2.	Oprava odpočítanej DPH podľa § 53b ods. 1 písm. a) zákona o DPH, keďže pri záväzku nastal 101. deň odo dňa jeho splatnosti (interný doklad)	20	–	–	343.200	343.300
3.	Oprava základu dane podľa § 25a ods. 2 písm. a) zákona o DPH, keďže je pohľadávka dodávateľa 150 dní po splatnosti a sú splnené aj ďalšie podmienky (doklad o oprave základu dane a dane)	20	343.300	343.200	–	–
4.	Tvorba opravnej položky (interný doklad)	100	547	391	–	–

P. č.	Účtovný prípad	Suma	Dodávateľ		Odberateľ	
			MD	D	MD	D
5.	Odpis pohľadávky / odpis záväzku (interný doklad):					
	a) suma pohľadávky / suma záväzku	120		311.100	321.100	648
	b) zúčtovanie opravnej položky	100	391*		–	–
	c) odpis tej časti pohľadávky, ku ktorej nebola vytvorená opravná položka	20	546		–	–
6.	Zúčtovanie zostatku na účte 343.200	20	343.200	648	548	343.200

Legenda: *Ak by bola opravná položka k pohľadávke vytvorená v sume 120 €, účtovný zápis pod písmenom c) by nebolo potrebné účtovať. ■

POŽIADAVKY PRE SPRÁVNE ZOSTAVENIE ÚČTOVNEJ ZÁVIERKY

Ing. Ľudmila Novotná

Ku dňu skončenia riadneho účtovného obdobia, ktorým je kalendárny alebo hospodársky rok, sú účtovné jednotky povinné zostaviť účtovnú závierku (ďalej len „ÚZ“) a uložiť ju do registra účtovných závierok (ďalej len „RÚZ“).

Pre zostavenie ÚZ Ministerstvo financií SR, ako tvorca právnych predpisov z oblasti účtovníctva, vydalo opatrenia, podľa ktorých sa účtovné závierky zostavujú. Právnické osoby podnikateľské subjekty sa zatrieďujú do veľkostných skupín mikro, malá a veľká účtovná jednotka (ďalej len „ÚJ“). A podľa týchto skupín sú vydané aj opatrenia pre zostavenie ÚZ.

- **Mikro ÚJ** zostavujú ÚZ podľa opatrenia MF SR č. MF/15464/2013-74 v z. n. p.
- **Malé ÚJ a zahraničné osoby podnikajúce na území SR** zostavujú ÚZ podľa opatrenia MF SR č. MF/23378/2014-74 v z. n. p.
- **Veľké ÚJ, štátny podnik a subjekt verejného záujmu** (§ 2 ods. 14 zákona o účtovníctve) zostavujú ÚZ podľa opatrenia MF SR č. MF/23377/2014-74 v z. n. p.

Uvedené opatrenia sú zverejnené na stránkach Ministerstva financií SR www.financne.gov.sk; v časti Dane, clá, účtovníctvo / Účtovníctvo a audit / Legislatíva SR / Účtovníctvo pre podnikateľov / Účtovná závierka pre mikro, malú a veľkú ÚJ.

Tlačivá pre zostavenie ÚZ a správne označenie ÚJ

- tlačivo pre mikro ÚJ
- tlačivo pre malú a veľkú ÚJ

Hoci ministerstvo financií vydalo pre zostavenie ÚZ tri opatrenia pre každý typ ÚJ osobitne, na zostavenie ÚZ sú vydané len dve tlačivá, jedno tlačivo pre zostavenie ÚZ pre mikro ÚJ a druhé tlačivo pre zostavenie malej a veľkej ÚJ. Z tohto dôvodu **malé a veľké ÚJ musia na úvodnej strane tlačiva označiť (zakrížikovať), či ide o malú alebo o veľkú ÚJ.**

Riadna, mimoriadna a priebežná ÚZ

Podľa vzorov tlačív ÚZ sa zostavuje ako riadna, mimoriadna alebo priebežná. Opravnú alebo dodatočnú ÚZ nemožno zostaviť, takáto možnosť na tlačive nie je uvedená.

Ku dňu skončenia riadneho účtovného obdobia sa zostavuje ÚZ ako riadna. Mimoriadna ÚZ sa zostavuje napr. v prípade likvidácie alebo konkurzu a priebežná sa zostavuje napr. počas likvidácie alebo konkurzu pre potreby podania daňového priznania.

Do RÚZ sa ukladá len riadna alebo mimoriadna ÚZ. Priebežná ÚZ sa do RÚZ neukladá. Preto, ak účtovníčky omylom namiesto riadnej ÚZ označia (zakrížikujú) „priebežná ÚZ“, potom takto omylom označená

ÚZ v RÚZ nebude zverejnená. Priebežná ÚZ ostáva u správcu dane (na daňovom úrade).

Schválená a neschválená ÚZ

Na tlačivách ÚZ sa uvádzajú aj dátumy, keď bola ÚZ zostavená a keď schválená.

Účtovná závierka

Zostavená dňa: _____

Schválená dňa: _____

Zostavená ÚZ – uvedie sa dátum, keď bola ÚZ zostavená, napr. 25. 3. 2026. Dátum schválenia ÚZ sa uvádza dátum, keď bola ÚZ schválená príslušným orgánom ÚJ (valné zhromaždenie). Ak ÚZ do lehoty do podania/uloženia ÚZ do RÚZ bola aj schválená, uvádza sa potom aj dátum schválenia ÚZ.

V praxi sa často stáva, že účtovníčky, ktoré ukladajú ÚZ do RÚZ, na tlačive označia, že ide o zostavenú aj schválenú ÚZ, hoci v skutočnosti ÚZ schválená nebola. Tým porušujú nielen zákon o účtovníctve, ale aj Obchodný zákonník, podľa ktorého schvaľovanie účtovnej závierky patrí výlučne do kompetencie valného zhromaždenia obchodnej spoločnosti. Na vyznačenie schválenia ÚZ musia

mať účtovníčky k dispozícii zápisnicu z valného zhromaždenia. Tá sa do registra ÚZ neposiela, ostáva ako archivačný dokument v účtovnej jednotke.

Poznámka: Ukladanie výkazov do registra pre Finančnú správu SR, do Sociálnej poisťovne, do zdravotných poisťovní sú ponechané na účtovníkov a štatutár, ktorý je zodpovedný za účtovníctvo a vykazovanie nemá skutočný prehľad, čo v týchto inštitúciách má účtovná jednotka evidované.

ÚZ nie je prílohou daňového priznania

ÚZ nie je prílohou daňového priznania. Ak ÚJ k daňovému priznaniu ako prílohu priloží aj ÚZ, takto podaná ÚZ sa do RÚZ neuloží. Zdôrazňujeme, že **daňové priznanie sa podáva osobitne a ostáva u správcu dane (daňový úrad), ÚZ osobitne prostredníctvom účtovných dokumentov.**

Spôsob ukladania ÚZ do RÚZ

ÚZ sa do RÚZ ukladajú len elektronicky prostredníctvom elektronickej podateľne finančnej správy.

ÚZ v elektronickej podobe sa nachádzajú na internetovej stránke Finančnej správy SR www.financnasprava.sk; v časti Elektronické formuláre / Katalóg elektronických formulárov / Účtovné dokumenty / Účtovné výkazy pre podnikateľské subjekty účtujúce v sústave podvojného účtovníctva / Účtovná závierka podnikateľskej účtovnej jednotky v sústave podvojného účtovníctva, kde účtovná závierka sa dá vyplniť a odoslať v elektronickej podobe.

Postup uloženia

ÚJ sa prihlási do svojej internetovej zóny pre elektronicкую komunikáciu, potom klikne na:

- Elektronické formuláre
 - Katalóg elektronických formulárov
- a presunie sa na:

Účtovné dokumenty – Register účtovných závierok (RÚZ)

- Oznámenie schválenia účtovnej závierky
- Účtovné výkazy pre neziskové organizácie
- Účtovné výkazy pre ostatné typy účtovných jednotiek
- Účtovné výkazy pre podnikateľské subjekty účtujúce v sústave jednoduchého účtovníctva

► Účtovné výkazy pre podnikateľské subjekty účtujúce v sústave podvojného účtovníctva

Po rozkliknutí **Účtovné výkazy pre podnikateľské subjekty účtujúce v sústave podvojného účtovníctva** sa objaví nasledovná tabuľka:

▼ Účtovná závierka podnikateľskej účtovnej jednotky v sústave podvojného účtovníctva		
UZMUJv14	Účtovná závierka mikro účtovnej jednotky (účinná od 31. 12. 2014)	
UZPODv14	Účtovná závierka podnikateľov v PÚ – malá a veľká účtovná jednotka (účinná od 31. 12. 2014)	
VP-MUJv15	Všeobecné podanie k ÚZ – Mikro účtovné jednotky	
VP-PODv15	Všeobecné podanie k ÚZ – Podnikateľské subjekty účtujúce v sústave podvojného účtovníctva (je to podanie pre malú a veľkú ÚJ)	

PODVOJNÉ ÚČTOVNÍCTVO

Rozkliknutím zápisníka na pravej strane sa zobrazí ÚZ v elektronickej podobe a ÚJ môže pristúpiť k vyplňovaniu číselných údajov do Súvahy a Výkazu ziskov a strát. V elektronickej verzii sa účtovné výkazy dajú vyplniť (resp. preklopiť z účtovného programu), skontrolovať a následne po dohodnutom podpise s finančnou správou (Finančné riaditeľstvo SR) odoslať prostredníctvom portálu finančnej správy do RÚZ.

ÚZ sa musí uložiť ako jeden celok – Poznámky musia byť pripojené ako PRÍLOHA k ÚZ

Ďalšou chybou pri ukladaní ÚZ do RÚZ je, že ÚJ neuložia spolu s ÚZ aj **Poznámky** k ÚZ. Účtovná závierka sa do RÚZ ukladá **ako jeden celok**: vrchný tzv. krycí list so všeobecnými náležitosťami, za ktorým nasleduje súvaha, výkaz ziskov a strát a **poznámky, ktoré sa posielajú ako PRÍLOHA k ÚZ** (najlepšie vo formáte pdf). Nie je prí-

pustné osobitne poslať účtovné výkazy (súvahu a výkaz ziskov a strát) a osobitne, napr. cez všeobecné podanie poznámky. Ak ÚZ **neobsahuje aj poznámky, považuje sa za neúplnú a nebude do RÚZ uložená**.

Pre poznámky nie je ustanovené štruktúrované tlačivo ako tomu je v prípade Súvahy a Výkazu ziskov a strát. Poznámky sa musia vyhotoviť osobitne podľa požiadaviek uvedených v prílohe k opatreniam pre zostavenie ÚZ mikro, malej a veľkej ÚJ. Poznámky sa vyhotovujú popisnou formou (mikro ÚJ) a popisnou formou + uvádzajú sa aj tabuľky pre zobrazenie číselných údajov (malé a veľké ÚJ). V **Poznámkach sa uvádzajú len tie údaje, pre ktoré má ÚJ náplň**. Je zbytočné poslať do RÚZ poznámky s tabuľkami, ktoré neobsahujú žiadne údaje (nabaľujú sa dáta, s ktorými sa pri odosielaní ťažšie pracuje).

Neprehliadnite! Požiadavky na zostavenie poznámok (čo majú

poznámky obsahovať) sú uvedené ako príloha k Opatreniam pre zostavenie ÚZ a sú zverejnené na stránkach Ministerstva financií SR www.financelgov.sk v časti Dane, clá a účtovníctvo / Účtovníctvo a audit / Legislatíva SR.

Kontrola uloženia ÚZ

ÚJ si môžu odkontrolovať, či ÚZ je v RÚZ uložená, a to na internetovej stránke www.registruz.sk; Do kolónky **Vyhľadať** je potrebné zadať názov ÚJ, IČO alebo DIČ. Účtovné dokumenty, ktoré sa odošlú do RÚZ bývajú zverejnené zvyčajne nasledujúci deň po ich odoslaní prostredníctvom portálu finančnej správy, okrem v období tzv. špičky (napr. v posledných marcových dňoch), kedy odosielanie môže trvať niekoľko dní. Ak ÚZ nie je v RÚZ uložená, je predpoklad, že pri odosielaní ÚZ došlo k nejakej chybe, napr. nesprávne označená ÚZ ako priebežná, ktorá sa do RÚZ neukladá. ■

UPRAVUJÚCE ZÁVIERKOVÉ ÚČTOVNÉ PRÍPADY ZA ROK 2025

Ing. Ján Mintál

Z hľadiska účtovnej závierky možno vo všeobecnosti rozlišovať dva typy udalostí po závierkovom dni, a to udalosti poskytujúce dôkaz o stave, ktorý existoval k súvahovému dňu (udalosti po súvahovom dni, ktoré vyžadujú úpravu) a udalosti naznačujúce stav, ktorý vznikol po súvahovom dni (udalosti po súvahovom dni, ktoré nevyžadujú úpravu).

Predmetom § 2a ods. 1 opatrenia MF SR č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva

v z. n. p. (ďalej len „Postupy účtovania v PÚ“), je vymedzenie účtovných prípadov ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. Ako účtovný prípad sa v tejto súvislosti posudzuje podľa písm. b) spomínané-

ho ustanovenia účtovanie skutočností podľa § 2 ods. 2 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v z. n. p. (ďalej len „zákon o účtovníctve“) týkajúcich sa ich stavu ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka a ktoré

účetná jednotka zistila do dňa zostavenia účtovnej závierky. Postupy účtovania v PÚ pre takéto prípady používajú súhrnné označenie „upravujúce závierkové účtovné prípady“.

V tejto súvislosti nemožno opomenúť aj priamy súvis spomínaného ustanovenia § 2a Postupov účtovania v PÚ s § 17 ods. 8 zákona o účtovníctve. Vychádzajúc z tohto ustanovenia je totiž účetná jednotka **povinná uvádzať v účtovnej závierke informácie podľa stavu ku dňu, ku ktorému sa účetná závierka zostavuje**, pričom sa zohľadňujú aj informácie týkajúce sa stavu ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účetná závierka a účetná jednotka ich získala do dňa zostavenia účtovnej závierky. Konkrétny deň zostavenia účtovnej závierky si pritom určuje účetná jednotka sama, pričom musí rešpektovať povinnosť zostaviť účtovnú závierku **najneskôr do šiestich mesiacov od dátumu, ku ktorému sa účetná závierka zostavuje**, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Upravujúce závierkové účtovné prípady vznikajú teda v kontexte s § 2 ods. 2 zákona o účtovníctve z dôvodu získaných informácií o stave majetku, záväzkov, vlastného imania (rozdielu majetku a záväzkov), nákladov a výnosov medzi dňom ku, ktorému sa zostavuje účetná závierka a dňom jej zostavenia. Informácie sa týkajú stavu majetku, záväzkov, vlastného imania, nákladov a výnosov, ktorý existoval ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účetná závierka. Z dôvodu nových informácií sa upravujú pôvodné stavy účtov, alebo vzniká dôvod na

nové účtovné prípady. Dňom zostavenia sa pritom v kontexte s druhou vetou ustanovenia § 17 ods. 5 zákona o účtovníctve rozumie **deň pripojenia podpisových záznamov k požadovaným údajom** podľa § 17 ods. 2 písm. g) spomínaného právneho predpisu.

Příklad č. 1:

Ktorý právny predpis vymedzuje prípady po súvahovom dni, vyžadujúce si úpravu súm vykázaných v účtovnej závierke alebo položiek, ktoré neboli predtým vykázané?

Žiadny účtovný predpis taxatívne neustanovuje konkrétne prípady po súvahovom dni podliehajúce úpravám podľa závierkových účtovných prípadov. Tie udalosti po súvahovom dni, ktoré si vyžadujú úpravu a sú dôvodom pre účtovanie upravujúcich závierkových účtovných prípadov, sú predmetom úpravy Postupov účtovania v PÚ v rámci ustanovení:

- § 18 ods. 9 (úprava alebo tvorba opravných položiek),
- § 19 ods. 6 (úprava alebo tvorba rezerv),
- § 48 ods. 3 (úprava alebo zaúčtovanie pohľadávok bez dokladu),
- § 50 ods. 6 (úprava alebo zaúčtovanie nevyfakturovaných dodávok).

Vychádzajúc z aplikačnej praxe môže v zásade ísť napríklad o:

- Výsledok súdneho sporu po súvahovom dni, ktorý, vzhľadom na to, že potvrdzuje, že účetná jednotka už mala súčasný záväzok k súvahovému dňu, vyžaduje, aby účetná jednotka upravila už vykázanú rezervu, alebo vykázala rezervu (§ 19 ods. 6 Postupov účtovania v PÚ).

- Prijatie informácie po súvahovom dni, ktorá naznačuje, že hodnota majetku bola znížená k súvahovému dňu, alebo že je potrebné sumu predtým vykázananej straty zo zníženia hodnoty majetku upraviť, napríklad:

- bankrot zákazníka, ktorý nastane po súvahovom dni, obyčajne potvrdzuje, že strata už existovala k súvahovému dňu na účte obchodných pohľadávok a že podnik potrebuje upraviť účtovne vedenú sumu na účte obchodných pohľadávok (§ 18 ods. 9 Postupov účtovania v PÚ), a

- predaj zásob po súvahovom dni môže poskytnúť dôkaz o ich čistej realizačnej hodnote k súvahovému dňu (§ 18 ods. 9 Postupov účtovania v PÚ).

- Určenie obstarávacej ceny obstaraného majetku po súvahovom dni (§ 50 ods. 6 Postupov účtovania v PÚ) alebo tržieb z predaja majetku pred súvahovým dňom (§ 48 ods. 3 Postupov účtovania v PÚ).

- Po súvahovom dni určenie sumy podielov na zisku alebo výplaty odmien, ak podnik mal k súvahovému dňu súčasný právny alebo mimozmluvný záväzok urobiť takéto platby v dôsledku udalostí pred týmto dátumom, (§ 19 ods. 6 Postupov účtovania v PÚ).

- Odhalenie omylov alebo chýb, ktoré znamenajú, že účetná závierka je nesprávna.

Upravujúce závierkové účtovné prípady pri pohľadávkach

V súvislosti s problematikou upravujúcich závierkových účtovných prípadov v kontexte s pohľadávkami, na doteraz

PODVOJNÉ ÚČTOVNÍCTVO

uvedené priamo nadväzuje ustanovenie § 48 ods. 3 Postupov účtovania v PÚ, na základe ktorého platí, že ak do dňa zostavenia účtovnej závierky **nie je vystavený účtovný doklad pre dlžníka, výška pohľadávky sa určí napríklad na základe zmluvy alebo iného dokladu** a pohľadávka sa účtuje na príslušných účtoch pohľadávok, s ktorými súvisí a vedie sa na samostatnom analytickom účte. Ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, sa účtujú upravujúce závierkové úč-

tovné prípady. Príkladmo možno spomenúť situáciu, keď do dňa zostavenia účtovnej závierky účtovná jednotka získa informáciu o výške tržby z predaja majetku, ktorý táto účtovná jednotka predala ešte pred dňom, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka.

Príklad č. 2:

Spoločnosť XYZ, s. r. o., dostala prísľub na prevádzkovú dotáciu zo fondov Európskej únie v sume 35 000 €. Dotácia bude však reálne poskytnutá až vo feb-

ruári 2026, pričom spoločnosť XYZ, s. r. o., vznikli náklady, ktoré mali byť ňou pokryté už v decembri 2025.

V takomto prípade treba vychádzať z § 48 ods. 3 Postupov účtovania v PÚ, podľa ktorého ak do dňa zostavenia účtovnej závierky nie je vystavený účtovný doklad pre dlžníka, výška pohľadávky sa určí napríklad na základe zmluvy alebo iného dokladu a pohľadávka sa účtuje na príslušných účtoch pohľadávok, s ktorými súvisí a vedie sa na samostatnom analytickom účte.

Účtovný prípad	MD	D	Suma v €
Rok 2025			
Vznik prvotných nákladov	5xx	321	35 000
Zúčtovanie nároku na dotáciu	346.AE	648	35 000
Rok 2026			
Inkaso dotácie na bankový účet	221	346.AE	35 000

Príklad č. 3:

Spoločnosť ABC, s. r. o., na konci roku 2025 predala určitú časť zásob. Spoločnosť zostavuje účtovnú závierku k 31. decembru 2025, pričom dňom zostavenia účtovnej závierky je 13. február 2026. K 31. decembru 2025 spoločnosť ABC, s. r. o., nevystavila faktúru za predaj zásob, nakoľko v zmluve nebola kúpna cena dojednaná v konkrétnej sume. Určila ju až v nasledujúcom roku a faktúru s presnou sumou vystavila až 7. januára 2026.

Ak do dňa zostavenia účtovnej závierky spoločnosť ABC, s. r. o., získala informáciu o presnej výške tržby z predaja zásob, ktorý predala pred dňom, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka (31. december 2025), musí ku dňu, ku ktorému

sa zostavuje účtovná závierka (t. j. k 31. decembru 2025) účtovať súvisiaci upravujúci závierkový účtovný prípad.

Upravujúce závierkové účtovné prípady a opravné položky

V súvislosti s upravujúcimi závierkovými účtovnými prípadmi a ich dopadu na opravné položky je nevyhnutné vychádzať z ustanovenia § 18 ods. 9 Postupov účtovania v PÚ, podľa ktorého okrem iného platí, že ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, sa z dôvodu upravujúcich závierkových účtovných prípadov posudzuje potreba účtovania tvorby opravnej položky alebo upravenia jej výšky, napríklad z dôvodu vyhlásenia konkurzu resp. reštrukturalizácie na nie-

ktorého z odberateľov, ktoré sa uskutočnilo po dni, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, ktorým sa spravidla potvrdí, že znehodnotenie pohľadávok z obchodného styku existovalo už ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka.

Príklad č. 4:

Spoločnosť ABC, s. r. o., zostavuje účtovnú závierku k 31. decembru 2025. Dňom zostavenia účtovnej závierky je 12. marec 2026. Vo februári 2026 však spoločnosť ABC, s. r. o., obdržala informáciu o tom, že na jej odberateľa – spoločnosť XYZ, a. s., bol vyhlásený v tomto mesiaci konkurz. Spoločnosť ABC, s. r. o., eviduje voči spoločnosti XYZ, a. s., pohľadávku vo výške 8 000 €.

K 31. decembru 2025 spoločnosť ABC, s. r. o., nepoznala skutočnosť, že jej obchodný partner XYZ, a. s., má nejaké problémy so svojou platobnou schopnosťou. Preto o tvorbe opravnej položky k 31. decembru 2025 neúčtovala. Keďže

spoločnosť ABC, s. r. o., sa o vyhlásení konkurzu na spoločnosť XYZ, a. s., dozvedela vo februári 2026 (čo bolo v lehote na zostavenie účtovnej závierky), preto v zmysle § 18 ods. 9 Postupov účtovania v PÚ bude v rámci tzv. upravujúcich zá-

vierkových účtovných prípadov účtovať opravnú položku k pohľadávke voči spoločnosti XYZ, a. s., na ktorú bol vyhlásený vo februári 2026 konkurz. Účtovanie tvorby opravnej položky je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Účtovný prípad	MD	D	Suma v €
Tvorba opravnej položky 31. 12. 2025 k pohľadávke voči dlžníkovi, na ktorého bol vyhlásený konkurz	547	391.AE	8 000

Príklad č. 5:

Spoločnosť ALFA, s. r. o., zostavuje účtovnú závierku k 31. decembru 2025. Dňom zostavenia účtovnej závierky je 16. marec 2026. Vo februári 2026 spoločnosť ALFA, s. r. o., dostala informáciu o tom, že na jej odberateľa – spoločnosť XYZ, a. s., bol vyhlásený v tomto mesiaci konkurz. Spoločnosť ALFA, s. r. o., pritom eviduje voči spoločnosti XYZ, a. s., pohľadávku vo výške 5 000 € a k 31. de-

cembrom 2025 zaúčtovala z dôvodu opatrnosti opravnú položku k predmetnej pohľadávke vo výške 20 %, nakoľko ju spoločnosť XYZ, a. s., nesplatila ani po 360 dňoch po lehote splatnosti.

K 31. decembru 2025 spoločnosť ALFA, s. r. o., predpokladala skutočnosť, že jej obchodný partner XYZ, a. s., má určité problémy so svojou platobnou schopnosťou, a preto správne účtovala z dôvodu opatrnosti o tvorbe opravnej po-

ložky k 31. decembru 2025 vo výške 20 %. Keďže spoločnosť ALFA, s. r. o., sa o vyhlásení konkurzu na spoločnosť XYZ, a. s., dozvedela vo februári 2026 (čo bolo v lehote na zostavenie účtovnej závierky), preto podľa § 18 ods. 9 Postupov účtovania v PÚ zaúčtuje v rámci tzv. upravujúcich závierkových účtovných prípadov úpravu zaúčtovanej opravnej položky k predmetnej pohľadávke voči spoločnosti XYZ, a. s., na ktorú bol vyhlásený vo februári 2026 konkurz nasledovne:

Účtovný prípad	MD	D	Suma v €
Tvorba pôvodnej opravnej položky 31. 12. 2025 k pohľadávke voči dlžníkovi, na ktorého bol vyhlásený konkurz	547.01	391.01	1 000
Doúčtovanie opravnej položky z dôvodu získania informácie do lehoty na zostavenie účtovnej závierky o vyhlásení konkurzu	547.02	391.02	4 000
Preúčtovanie tvorby opravnej položky k pohľadávke	547.02	547.01	1 000
Preúčtovanie z účtu nezákonnej opravnej položky na účet zákonnej opravnej položky	391.01	391.02	1 000

Upravujúce závierkové účtovné prípady pri záväzkoch

Účtovný režim upravujúcich závierkových účtovných prípadov pri záväzkoch je predmetom ustanovenia § 50 ods. 6 Postupov účtovania v PÚ. Vychádzajúc z tohto ustanovenia je nevyhnutné konštatovať, že ku dňu zostavenia účtovnej závierky sa účtujú upravujúce závierkové

účtovné prípady napríklad vtedy, ak na základe účtovného dokladu účtovná jednotka získala informáciu o výške záväzku a obstarávacej cene majetku obstaraného do dňa, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka.

Príklad č. 7:

Spoločnosť OMEGA, s. r. o., zostavuje účtovnú závierku k 31. decembru 2025. Dňom zo-

stavenia účtovnej závierky je 16. marec 2026. K 31. decembru 2025 spoločnosť nepoznala presnú výšku záväzku za nevyfakturovanú dodávku služieb za rok 2025 od dodávateľa XYZ, a. s., a preto vytvorila krátkodobú rezervu na predpokladanú výšku záväzku. Vo februári 2026 však spoločnosť OMEGA, s. r. o., prijala doklad o presnej výške záväzku.

PODVOJNÉ ÚČTOVNÍCTVO

Spoločnosť OMEGA, s. r. o., z dôvodu dodržania zásady opatrnosti správne účtovala o rezerve na spomínaný záväzok z nevyfakturova-

nej dodávky služby na účte 323 – Krátkodobé rezervy. Nepoznala totiž presnú výšku záväzku ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná

závierka (k 31. decembru 2025), a preto jej vznikol predpoklad na tvorbu rezervy na nevyfakturované dodávky na účte 323.

Účtovný prípad	MD	D	Suma v €
Tvorba rezervy na nevyfaktúrované služby	518	323	6 000

Pretože spoločnosť OMEGA, s. r. o., do zostavenia účtovnej závierky prijala od dodávateľa doklad, ktorým spoznala presnú výšku záväzku, ku dňu zostavenia účtovnej závierky, t. j. k 31. decembru 2025, je povinná upraviť spomínanú rezervu na záväzok, t. j. preúčtovať ho z účtu 323 na účet 321 – Dodávateľia.

1. vyfaktúrované poradenské služby sú vo vyššej sume ako bola tvorená rezerva:

Preúčtovanie rezervy na záväzok		321	6 250
Zúčtovanie rezervy	323		6 000
Doučtovanie nákladu	518		250

2. vyfaktúrované poradenské služby sú v rovnakej sume ako bola tvorená rezerva:

Preúčtovanie rezervy na záväzok	323	321	6 000
---------------------------------	-----	-----	-------

3. vyfaktúrované poradenské služby sú v nižšej sume ako bola tvorená rezerva:

Preúčtovanie rezervy na záväzok	323	321	5 800
Zrušenie nepotrebné rezervy	323	518	200

Kedy nejde o upravujúce závierkové účtovné prípady

Upravujúcim závierkovým účtovným prípadom však **nie sú skutočnosti, ktoré síce nastali v sledovanom následnom období** (t. j. od 31. 12. do dňa zo-

stavenia účtovnej závierky), **ale nesúvisia so stavom ku dňu zostavenia účtovnej závierky.**

V tomto prípade pôjde o tzv. následné udalosti, ktoré sa neúčtujú do účtovných kníh, ale **uvedú sa v poznámkach k účtovnej závierke.** V praxi mô-

že ísť napr. o pokles trhovej ceny cenných papierov, ktorý síce nastal do dňa zostavenia účtovnej závierky, ale neexistoval ku dňu zostavenia účtovnej závierky. Uvedené vyplýva priamo zo samotného ustanovenia § 2a ods. 1 písm. b) Postupov účtovania v PÚ. ■

ASPI Akadémia

Jedinečná platforma odborných e-knží na slovenskom trhu. Využite bezkonkurenčnú zľavu až **50 % na ročné predplatné.** Získajte ročné predplatné za akciovú cenu **189€ 94,50 € s DPH.**

Ponuka platí do 31. 3. 2026.

akademia.aspi.sk | wolterskluwer.sk

KONTROLA SPRÁVNOSTI ZATRIEDENIA ÚČTOVNÝCH JEDNOTIEK V ROKU 2025 VO VEĽKOSTNÝCH SKUPINÁCH

Ing. Ľudmila Novotná **Aby účtovná jednotka zostavila za rok 2025 účtovnú závierku na správnom tlačive, t. j. na tlačive pre mikro účtovnú jednotku alebo na tlačive pre malú a veľkú účtovnú jednotku, musí vykonať kontrolu správnosti zatriedenia sa vo veľkostnej skupine pre mikro, malú alebo veľkú účtovnú jednotku.**

Triedenie účtovných jednotiek (ďalej len „ÚJ“) je ustanovené v § 2 ods. 5 až 15 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v z. n. p. (ďalej len „zákon o účtovníctve“).

Triedeniu do veľkostnej skupiny mikro, malá, veľká ÚJ podlieha:

- **obchodná spoločnosť** (s. r. o., a. s., jednoduchá spoločnosť na akcie, v. o. s., k. s.),
- **družstvo,**
- **fyzická osoba – podnikateľ účtujúca v podvojnóm účtovníctve pre podnikateľov,**
- **pozemkové spoločenstvo s právnou subjektivitou** (zákon č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločenstvách v z. n. p.).

Prehľad veľkostných podmienok pre mikro, malú a veľkú ÚJ

	Mikro ÚJ (§ 2 ods. 6 zákona o účtovníctve)	Malá ÚJ (§ 2 ods. 7 zákona o účtovníctve)	Veľká ÚJ (§ 2 ods. 8 zákona o účtovníctve)
Suma majetku netto	Nepresiahla 450 000 €	Presiahla 450 tis. € ale nepresiahla 5 mil. €	Presiahla 5 mil. €
Čistý obrat	Nepresiahol 900 000 €	Presiahol 900 tis. € ale nepresiahol 10 mil. €	Presiahol 10 mil. €
Priemerný prepočítaný počet zamestnancov	Nepresiahol 10	Presiahol 10 ale nepresiahol 50	Presiahol 50

Celková suma majetku: je majetok zo stĺpca Súvahy riadok 01 majetok spolu „netto“ bežné účtovné obdobie, čo je hodnota majetku po odrátaní oprávok a opravných položiek.

Čistý obrat

Na účely zákona o účtovníctve sa do čistého obratu zahrňajú výnosy dosahované z predaja výrobkov, tovarov a služieb po odpočítaní zliav. Do čistého obratu sa zahrňajú aj iné výnosy po odpočítaní zliav tej účtovnej jednotky, ktorej predmetom činnosti je dosahovanie

iných výnosov ako sú výnosy z predaja výrobkov, tovarov a služieb.

Stanovenie čistého obratu sa odvíja od skutočného predmetu podnikania účtovnej jednotky a čistý obrat predstavuje výnosy, ktoré účtovná jednotka dosiahla z činnosti, ktoré sú predmetom jej podnikania. Do čistého obratu nepatria výnosy, ktoré nie sú opakujúce sa výnosy spojené s podnikaním účtovnej jednotky, **napríklad výnosy z predaja prebytočného majetku účtované na účte 641, výnosy účtované na účte 648 – Ostat-**

né výnosy z hospodárskej činnosti, a pod.

Ak ide o účtovné jednotky, ktoré dosahujú v rámci predmetu svojej činnosti výnosy účtované na iných účtoch ako sú 601, 604, 602, napríklad lízingové spoločnosti, ktoré účtujú výnosy v súlade s § 30a ods. 3 opatrenia MF SR č. 23 054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v z. n. p. na účte 662, stavebné firmy, ktoré účtujú na účtoch

PROBLÉMY Z PRAXE

606, 607, potom do čistého obratu sa zahrnú tieto výnosy.

Priemerný prepočítaný počet zamestnancov

Zákon o účtovníctve tento údaj ako ukazovateľ nedefinuje. Ide o ukazovateľ vychádzajúci zo štatistických metód, ktorý sa bežne používa v mzdovej a personálnej agende.

Kontrola správnosti zatriedenia sa vo veľkostných skupinách

Existujúce ÚJ a pravidlá testovania

ÚJ sa zatriedi do veľkostnej skupiny na základe splnenia podmienok k **prvému dňu** účtovného obdobia, pričom sa posudzuje **splnenie podmienok za dve po sebe bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobia**.

ÚJ je povinná **zmeniť zatriedenie** do inej veľkostnej skupiny od nasledujúceho účtovného obdobia **po tých dvoch bezprostredne po sebe idúcich účtovných obdobiach, v ktorých presiahne alebo prestane spĺňať podmienky**.

ÚJ, ktorá **nesplňa podmienky** zatriedenia do veľkostných skupín (nevie sa zatriediť), sa zatriedi ako **malá ÚJ**.

Kontrola správnosti zatriedenia za rok 2025

Kontrola zatriedenia sa musí vykonať k 1. 1. 2025, akoby spätne, pričom testovať sa budú dva predchádzajúce roky, t. j. rok 2024 a rok 2023.

Príklad č. 1:

ÚJ bola dva roky po sebe, t. j. rok 2024 a 2023, zatriedená ako mikro ÚJ. Mala ÚJ vykonať testovanie zatriedenia k 1. 1. 2025?

Splnenie podmienok sa posudzuje vždy za dve po sebe bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobia. Ak ÚJ bola dva roky po sebe, t. j. rok 2024 a rok 2023 zatriedená v rovnakej veľkostnej skupine, k 1. 1. 2025 mala vykonať testovanie. ÚJ je povinná zmeniť zatriedenie do inej veľkostnej skupiny od nasledujúceho účtovného obdobia po tých dvoch bezprostredne po sebe idúcich účtovných obdobiach, v ktorých presiahne alebo prestala spĺňať stanovené podmienky pre zatriedenie.

Výsledok testovania:

- Ak ÚJ bola v roku 2024 a v roku 2023 zatriedená ako mikro ÚJ, mala k 1. 1. 2025 vykonať testovanie zatriedenia. Testovať mala osobitne rok 2024 a osobitne rok 2023. Ak v oboch testovaných rokoch osobitne, t. j. v r. 2024 a aj v r. 2023 splnila podmienky pre mikro, môže aj naďalej pokračovať ako mikro ÚJ, t. j. za rok 2025 zostaviť účtovnú závierku na tlačive pre mikro ÚJ. Ďalšie testovanie potom mala vykonať k 1. 1. 2026, keď mala testovať prípadnú zmenu zatriedenia pre rok 2026, pričom testovať mala podmienky za rok 2025 a rok 2024.
- Ak ÚJ pri testovaní k 1. 1. 2025 zistila, že za rok 2024 spĺňala podmienky pre malú ÚJ, ale za rok 2023 pre mikro ÚJ, ostane aj naďalej zatriedená ako mikro ÚJ, pretože nespĺnila podmienky pre malú ÚJ v oboch testovaných rokoch 2024 a 2023.

- Ak by ÚJ splnila podmienky pre malú ÚJ za rok 2024 aj za rok 2023, potom mala od 1. 1. 2025 postupovať ako malá ÚJ a účtovnú závierku za rok 2025 zostaviť ako malá ÚJ. Potom ako malá ÚJ bude postupovať aj v roku 2026 a ďalšie testovanie pre prípadnú zmenu musí vykonať k 1. 1. 2027.

Príklad č. 2:

ÚJ dva roky po sebe, rok 2024 a 2023, bola zatriedená ako malá ÚJ. K 1. 1. 2025 vykonala testovanie zatriedenia a zistila, že v roku 2024 aj v roku 2023 splnila podmienky pre mikro ÚJ. Môže sa v roku 2025 zatriediť ako mikro ÚJ?

Ak ÚJ splnila podmienky pre mikro ÚJ za obidve testované účtovné obdobia, t. j. za rok 2024 a aj za rok 2023, od 1. 1. 2025 sa mohla zatriediť ako mikro ÚJ a účtovnú závierku za rok 2025 zostaviť ako mikro ÚJ. Potom ako mikro ÚJ bude postupovať aj v roku 2026 a ďalšie testovanie pre prípadnú zmenu potom vykoná k 1. 1. 2027.

Avšak podľa § 2 ods. 12 zákona o účtovníctve môže ÚJ aj naďalej ostať zatriedená ako malá ÚJ (ÚJ, ktorá spĺňa podmienky pre mikro ÚJ, môže postupovať ako malá ÚJ).

Zatriedenie novovzniknutej ÚJ

Novovzniknutá ÚJ sa zatriedi do veľkostnej skupiny na základe vlastného rozhodnutia a zostáva v tejto veľkostnej skupine zatriedená aj v bezprostredne nasledujúcom účtovnom období (§ 2 ods. 11 zákona o účtovníctve).

Príklad č. 3:

Obchodná spoločnosť s. r. o. vznikla dňa 15. 5. 2025 zápisom do obchodného registra. Môže sa zatriediť ako mikro ÚJ?

S. r. o. ako novovzniknutá ÚJ sa môže zatriediť podľa vlastného rozhodnutia ako mikro, malá alebo ako veľká ÚJ. Ak sa zatriedila v roku 2025 ako mikro ÚJ, potom ako mikro ÚJ ostane zatriedená aj v roku 2026. Ďalšie testovanie vykoná k 1. 1. 2027.

Zatriedenie ÚJ pri zmene účtovného obdobia

Pri zmene účtovného obdobia sa neposudzujú podmienky za kratšie účtovné obdobia.

Príklad č. 4:

ÚJ bola zatriedená ako malá ÚJ. Od 1. 7. 2025 prešla z kalendárneho roka na hospodársky rok. Kedy mala zmeniť zatriedenie a za ktoré účtovné obdobia musí posudzovať podmienky pre zatriedenie?

Ak ÚJ od 1. 7. 2025 zmenila účtovné obdobia z kalendárneho roka na hospodársky rok, pri posudzovaní podmienok za kratšie účtovné obdobia, t. j. za obdobie od 1. 1. 2025 do 30. 6. 2025 sa neprihliada, potom aj v hospodárskom roku od 1. 7. 2025 do 30. 6. 2026 je povinná postupovať ako malá ÚJ. Ďalšie testovanie pre prípadnú zmenu zatriedenia vykoná k 1. 7. 2026, pričom testovať bude účtovné obdobia hospodársky rok od 1. 7. 2025 do 30. 6. 2026

a účtovné obdobia kalendárny rok od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2024.

ÚJ nemení svoje zatriedenie po vstupe do likvidácie alebo po vyhlásení konkurzu

Príklad č. 5:

ÚJ bola zatriedená ako malá ÚJ. V októbri 2025 vstúpila do likvidácie. Môže sa ÚJ po vstupe do likvidácie zatriediť ako mikro ÚJ?

Po vstupe do likvidácie alebo konkurzu ÚJ nemení svoje zatriedenie. Počas obdobia likvidácie alebo konkurzu ostáva zatriedená tak, ako bola zatriedená pred likvidáciou alebo pred konkurzom, teda ostáva zatriedená ako malá ÚJ. ■

PAUŠÁLNE VÝDAVKY A ICH VÝZNAM V PRAXI

JUDr. Michal Želonka

Paušálne výdavky predstavujú v systéme dane z príjmov jeden z najvýznamnejších nástrojov zjednodušenia daňových povinností fyzických osôb. Ich podstata spočíva v možnosti uplatniť si výdavky percentom z dosiahnutých príjmov bez potreby preukazovania jednotlivých nákladových položiek, čo má v praxi zásadný význam najmä pre drobných podnikateľov a osoby vykonávajúce samostatnú zárobkovú činnosť.

Z praktického hľadiska ide o inštitút, ktorý kombinuje administratívnu jednoduchosť s potenciálom daňovej optimalizácie. Pre mnohých daňovníkov predstavujú paušálne výdavky alternatívu k vedeniu podrobnej evidencie výdavkov, pričom vo viacerých prípadoch umožňujú dosiahnuť porovnateľný alebo dokonca priaznivejší daňový výsledok ako pri uplatňovaní preu-

kázateľných výdavkov. Zároveň však nejde o univerzálne riešenie vhodné pre každého daňovníka, keďže ich efektívnosť závisí od štruktúry príjmov, výšky reálnych nákladov a súvisiacich odvodových povinností.

Cieľom tohto článku je komplexne priblížiť právnu úpravu paušálnych výdavkov, vysvetliť ich mechanizmus a pou-

kázať na ich skutočný význam v aplikačnej praxi. Osobitná pozornosť bude venovaná porovnaniu paušálnych a preukázateľných výdavkov, ako aj najčastejším chybám, s ktorými sa možno stretnúť pri daňových kontrolách. Článok je koncipovaný s dôrazom na praktickú využiteľnosť a reflektuje skúsenosti z daňovej praxe a výkladovej činnosti správcu dane.

Paušálne výdavky ako inštitút daňového práva a ich význam

Paušálne výdavky predstavujú osobitný spôsob uplatňovania daňových výdavkov v systéme dane z príjmov fyzických osôb, ktorého **hlavným cieľom je zjednodušenie administratívnej záťaže daňovníkov**. Ich existencia vychádza zo základnej myšlienky, že nie každý daňovník má objektívnu potrebu alebo kapacitné možnosti viesť podrobnú evidenciu všetkých výdavkov súvisiacich s dosahovaním zdaniteľných príjmov. Zákonodarca preto vytvoril alternatívny mechanizmus, ktorý umožňuje určiť výšku výdavkov paušálne, teda bez väzby na ich skutočné preukazovanie.

Z hľadiska systematiky daňového práva možno paušálne výdavky zaradiť medzi zjednodušujúce inštitúty, ktoré sledujú nielen ochranu záujmov daňovníkov, ale aj efektívnosť správy daní. Správca dane pri ich uplatňovaní nemusí preverovať reálnosť jednotlivých nákladových položiek, ale sústreďuje sa najmä na správnosť výšky dosiahnutých príjmov a splnenie zákonných podmienok pre použitie paušálneho režimu. Tento aspekt je osobitne významný v kontexte daňových kontrol, kde paušálne výdavky vylučujú spory o uznateľnosť konkrétnych výdavkov z hľadiska ich vecnej a časovej súvislosti s príjmami.

Význam paušálnych výdavkov v praxi spočíva predovšetkým v ich dostupnosti pre široký okruh daňovníkov. Ide najmä o živnostníkov, slobodné povo-

lania a ďalšie fyzické osoby dosahujúce príjmy z podnikania alebo z inej samostatnej zárobkovej činnosti. Pre tieto subjekty často nie je typické vysoké kapitálové zaťaženie ani komplexná nákladová štruktúra. V mnohých prípadoch ide o osoby poskytujúce služby, ktorých reálne výdavky sú relatívne nízke a pozostávajú najmä z prevádzkových nákladov, administratívnych poplatkov alebo nákladov na technické vybavenie. Práve v takýchto situáciách môže paušálny režim viesť k vyššiemu daňovému uznaniu výdavkov, ako by tomu bolo pri ich skutočnom preukazovaní.

Z teoretického hľadiska je potrebné zdôrazniť, že paušálne výdavky nepredstavujú výnimku zo zásady zdanenia reálneho ekonomického výsledku, ale zákonom dovolenú fikciu. Zákon predpokladá, že pri určitom type príjmov a činností možno výšku výdavkov aproximovať percentuálnym podielom z príjmov, ktorý zodpovedá priemernej nákladovosti danej skupiny daňovníkov. Táto fikcia je však limitovaná maximálnou sumou výdavkov, čím sa zabraňuje neprimeranému znižovaniu základu dane pri vysokých príjmoch s minimálnymi skutočnými nákladmi.

Praktický význam paušálnych výdavkov sa prejavuje aj v rovine právnej istoty. Daňovník, ktorý si uplatňuje paušálne výdavky v súlade so zákonom, minimalizuje riziko dodatočných daňových domerov z dôvodu neuznania jednotlivých nákladov. V aplikačnej praxi je totiž častým javom, že **správca dane spochybňuje preukázateľné**

výdavky pre nedostatočné preukázanie ich súvisu s dosahovaním príjmov alebo pre formálne nedostatky účtovných dokladov. Paušálny režim tieto riziká do značnej miery eliminuje, keďže predmetom dokazovania nie sú výdavky ako také, ale len samotná existencia a výška príjmov.

Legislatívny rámec paušálnych výdavkov v slovenskom daňovom práve

Právna úprava paušálnych výdavkov je súčasťou zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v z. n. p. (ďalej len „ZDP“), ktorý ich koncipuje ako alternatívu k uplatňovaniu preukázateľných daňových výdavkov. Zákon explicitne ustanovuje, pri akých druhoch príjmov je možné paušálne výdavky použiť, v akej výške a za akých podmienok. Ide o kogentnú úpravu, ktorá nepripúšťa zmluvnú ani individuálnu modifikáciu zo strany daňovníka či správca dane.

Základným východiskom legislatívneho rámca je rozlíšenie jednotlivých kategórií príjmov fyzických osôb. **Paušálne výdavky sú viazané najmä na príjmy z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti**. Zákon tým sleduje zámer podporiť drobné podnikanie a samostatnú ekonomickú aktivitu fyzických osôb, ktoré spravidla nemajú vytvorenú sofistikovanú účtovnú infraštruktúru. Naopak, pri príjmoch zo závislej činnosti alebo pri pasívnych príjmoch sa paušálny režim neuplatňuje, keďže tieto príj-

my majú odlišný ekonomický a právny charakter.

Legislatívna úprava vychádza z percentuálneho vyjadrenia výdavkov z dosiahnutých príjmov, pričom zákon ustanovuje konkrétne percentá a zároveň zavádza absolútny limit maximálnej výšky paušálnych výdavkov za zdaňovacie obdobie. Tento limit má významnú regulačnú funkciu, keďže bráni tomu, aby paušálne výdavky slúžili ako nástroj agresívnej daňovej optimalizácie pri vysokých príjmoch s minimálnymi nákladmi. Zároveň vytvára rovnováhu medzi jednoduchosťou systému a ochranou verejných príjmov.

Osobitnou črtou legislatívneho rámca paušálnych výdavkov je ich previazanosť s povinnosťou viesť evidenciu príjmov a pohľadávok. **Hoci daňovník nie je povinný viesť evidenciu výdavkov, zákon mu ukladá povinnosť viesť aspoň minimálnu evidenciu príjmov**, ktorá musí byť preukázateľná a kontrolovateľná. Táto povinnosť má zásadný význam najmä pri daňovej kontrole, kde správca dane skúma, či výška uplatnených paušálnych výdavkov korešponduje s reálne dosiahnutými príjmami.

Z legislatívneho hľadiska je potrebné zdôrazniť aj vzťah paušálnych výdavkov k iným právnym predpisom, najmä k predpisom o sociálnom a zdravotnom poistení. **Základ dane z príjmov fyzickej osoby totiž často slúži ako východisko pre určenie vymeriavacieho základu na odvody.** Voľba paušálneho režimu tak nemá vplyv len na samotnú

daň z príjmov, ale aj na celkové odvodové zaťaženie daňovníka. V aplikačnej praxi to znamená, že rozhodnutie o uplatnení paušálnych výdavkov by malo byť výsledkom komplexného posúdenia daňových a odvodových dôsledkov, a nie len jednoduchého porovnania výšky výdavkov.

Příklad č. 1:

Ako ilustráciu možno uviesť prípad živnostníka poskytujúceho poradenské služby, ktorého skutočné výdavky sú minimálne. Pri uplatnení paušálnych výdavkov môže dosiahnuť nižší základ dane, než by tomu bolo pri preukazovaní reálnych nákladov. Naopak, daňovník s vysokými investičnými alebo prevádzkovými nákladmi môže pri paušálnom režime čeliť vyššiemu daňovému a odvodovému zaťaženiu. Legislatívna úprava paušálnych výdavkov preto implicitne predpokladá, že daňovník bude aktívne zvažovať, ktorý spôsob uplatňovania výdavkov je pre neho v konkrétnom zdaňovacom období ekonomicky výhodnejší.

Mechanizmus uplatňovania paušálnych výdavkov a jeho limity

Mechanizmus uplatňovania paušálnych výdavkov je založený na zákonom definovanej percentuálnej sadzbe, ktorá sa aplikuje na dosiahnuté zdaniteľné príjmy daňovníka. Ide o normatívne určený spôsob výpočtu výdavkov, ktorý je nezávislý od ich skutočnej výšky a štruktúry. Zákon týmto spôsobom nahrádza individuálne posudzovanie jednotlivých výdavkov paušál-

nou hodnotou, ktorá má reprezentovať typickú nákladovosť danej skupiny činností.

Z teoretického hľadiska ide o prejav zákonnej aproximácie ekonomickej reality. Zákonnodarca vychádza z predpokladu, že pri určitých druhoch samostatnej zárobkovej činnosti existuje relatívne stabilný pomer medzi príjmami a výdavkami, ktorý možno vyjadriť percentom. Tento prístup zároveň reflektuje skutočnosť, že absolútna presnosť pri zdaňovaní nie je vždy efektívna a v niektorých prípadoch by jej dosahovanie znamenalo neprimerané administratívne náklady.

Mechanizmus paušálnych výdavkov je však podmienený splnením viacerých zákonných predpokladov. Daňovník musí dosahovať príjmy, pri ktorých zákon tento spôsob uplatnenia výdavkov pripúšťa, a zároveň sa musí rozhodnúť pre paušálny režim pre celé zdaňovacie obdobie. V praxi to znamená, že **nie je možné kombinovať paušálne výdavky s preukázateľnými výdavkami v rámci rovnakého druhu príjmov**, keďže by tým došlo k narušeniu princípu rovnosti a transparentnosti zdaňovania.

Osobitnú pozornosť si zaslúži maximálny limit paušálnych výdavkov. Tento limit predstavuje významný korektív paušálneho systému, ktorý zabraňuje jeho zneužívaniu pri vysokopríjmových daňovníkoch s minimálnymi skutočnými nákladmi. Z hľadiska právnej teórie ide o vyjadrenie zásady primeranosti, keďže zákon umožňuje zjednodušené uplatnenie výdavkov len do rozsahu, ktorý

je ešte možné považovať za ekonomicky odôvodnený.

V aplikačnej praxi je mechanizmus paušálnych výdavkov úzko spätý s evidenčnými povinnosťami daňovníka. Hoci zákon nevyžaduje vedenie evidencie výdavkov, kladie dôraz na preukázateľnosť príjmov. **Daňovník musí byť schopný preukázať nielen výšku príjmov, ale aj ich časové a vecné zaradenie do príslušného zdaňovacieho obdobia.** Tento aspekt je mimoriadne dôležitý pri príjmoch prijímaných v hotovosti alebo pri opakovaných plneniach, kde môže dochádzať k sporom o moment ich zdanenia.

Príklad č. 2:

Ako praktický príklad možno uviesť osobu vykonávajúcu činnosť grafického dizajnéra, ktorá dosahuje príjmy prevažne z poskytovania služieb zahraničným klientom. Pri uplatnení paušálnych výdavkov nie je povinná evidovať jednotlivé náklady na softvér, techniku či vzdelávanie, avšak musí mať k dispozícii preukázateľnú evidenciu vystavených faktúr a prijatých platieb. Správca dane sa v takom prípade sústreďuje výlučne na otázku, či deklarované príjmy zodpovedajú reálne dosiahnutým príjmom, nie na štruktúru nákladov.

Paušálne výdavky a preukázateľné výdavky v komparatívnej perspektíve

Porovnanie paušálnych a preukázateľných výdavkov predstavuje jednu z kľúčových otázok daňovej praxe, keďže voľba medzi týmito dvoma režimami má

priamy vplyv na výšku základu dane a nadväzujúcich odvodových povinností. Z teoretického hľadiska ide o stret dvoch koncepcií zdaňovania. Prvá vychádza zo zásady presnosti a individualizácie, druhá zo zásady zjednodušenia a priemerovania.

Preukázateľné výdavky sú založené na princípe reálne vynaložených nákladov, ktoré musia byť daňovníkom preukázané a musia preukázateľne súvisieť s dosahovaním, zabezpečením a udrжанím zdaniteľných príjmov. Tento režim poskytuje daňovníkovi možnosť uplatniť si všetky relevantné náklady, avšak zároveň ho vystavuje zvýšenému riziku sporov so správcom dane. V aplikačnej praxi sú časté prípady, keď správca dane spochybňuje vecnú súvislosť výdavku s podnikaním alebo jeho primeranosť.

Naopak, **paušálne výdavky eliminujú potrebu dokazovania jednotlivých nákladov,** čím výrazne znižujú dôkazné bremeno daňovníka. Tento aspekt má význam nielen z pohľadu administratívnej jednoduchosti, ale aj z pohľadu procesného postavenia daňovníka v daňovom konaní. Pri paušálnych výdavkoch sa totiž dokazovanie sústreďuje výlučne na príjmovú stránku, čo je zvyčajne menej sporná oblasť než posudzovanie uznateľnosti výdavkov.

Z ekonomického hľadiska je výhodnosť jednotlivých režimov podmienená štruktúrou nákladov. Daňovník s nízkymi reálnymi výdavkami, typicky poskytovateľ služieb alebo konzultačnej činnosti, spravidla dosiahne priaznivejší výsledok pri paušálnom režime. Naopak,

daňovník s vysokými prevádzkovými nákladmi, investíciami do majetku alebo so zamestnancami, môže pri paušálnych výdavkoch čeliť vyššiemu základu dane, než by tomu bolo pri uplatnení preukázateľných výdavkov.

Komparácia oboch režimov má význam aj z hľadiska dlhodobej daňovej stratégie. Zákon umožňuje daňovníkovi meniť spôsob uplatňovania výdavkov medzi jednotlivými zdaňovacími obdobiami, čo vytvára priestor na optimalizáciu v závislosti od očakávaných príjmov a výdavkov. Tento aspekt je však potrebné posudzovať obozretne, keďže časté zmeny režimu môžu vzbudiť zvýšenú pozornosť správcu dane, najmä ak vedú k systematickému znižovaniu daňovej povinnosti.

Z praktického hľadiska možno uviesť situáciu, keď daňovník v jednom roku realizuje vysoké investície do technického vybavenia alebo vzdelávania. V takom prípade môže byť výhodnejšie uplatniť preukázateľné výdavky. V nasledujúcich rokoch, keď sú výdavky nižšie a príjmy stabilné, môže prejsť na paušálny režim. Takýto postup je v súlade so zákonom, pokiaľ sú splnené všetky zákonné podmienky, a zároveň ilustruje flexibilitu paušálnych výdavkov v praxi.

Vplyv paušálnych výdavkov na základ dane a odvodové zaťaženie

Uplatňovanie paušálnych výdavkov má bezprostredný vplyv na výšku základu dane

z príjmov fyzickej osoby, pričom tento vplyv sa neobmedzuje výlučne na daňovú povinnosť v užšom zmysle slova. **Základ dane predstavuje** totiž v slovenskom právnom poriadku aj **východisko pre určenie vymeriavacieho základu na povinné odvody do systému sociálneho a zdravotného poistenia.** Voľba spôsobu uplatňovania výdavkov tak má komplexné finančné dôsledky, ktoré presahujú rámec samotnej dane z príjmov.

Z teoretického hľadiska možno konštatovať, že paušálne výdavky pôsobia ako faktor znižujúci základ dane prostredníctvom zákonom stanovenej fikcie výdavkov. Tento mechanizmus je neutrálne koncipovaný, keďže neuprednostňuje konkrétny typ daňovníka, ale reaguje na charakter jeho činnosti a výšku dosahovaných príjmov. V praxi však vedie k odlišným výsledkom v závislosti od reálnej nákladovosti podnikania. Daňovník s nízkymi skutočnými výdavkami môže pri paušálnom režime dosiahnuť nižší základ dane, než by tomu bolo pri uplatnení preukázateľných výdavkov, čo sa následne premieňa aj do nižšieho odvodového zaťaženia.

Osobitný význam má tento aspekt najmä pri živnostníkoch a osobách vykonávajúcich slobodné povolania, pre ktoré výška odvodov predstavuje významnú položku celkového finančného zaťaženia. Keďže vymeriavací základ na sociálne poistenie vychádza zo základu dane z príjmov, paušálne výdavky môžu nepriamo ovplyvniť aj rozsah povinného poistenia a výšku budúcich sociálnych dá-

vok. Tento fakt je v aplikačnej praxi často podceňovaný, hoci má dlhodobé dôsledky pre ekonomické postavenie daňovníka.

Z hľadiska daňovej teórie je potrebné zdôrazniť, že paušálne výdavky nepredstavujú automatický nástroj minimalizácie daní a odvodov. Ich účinok závisí od konkrétnych číselných parametrov, najmä od výšky príjmov a od toho, či daňovník dosiahne maximálny limit paušálnych výdavkov. V prípade jeho prekročenia sa relatívna výhodnosť paušálneho režimu znižuje, keďže ďalší rast príjmov sa už nepremieňa do vyššej sumy výdavkov.

V aplikačnej praxi sa často stretávame so situáciami, keď daňovník volí paušálne výdavky výlučne z dôvodu jednoduchosť, bez hlbšej analýzy ich dopadu na celkové daňovo-odvodové zaťaženie. Takýto prístup však nemusí byť vždy racionálny. Najmä pri kombinácii viacerých druhov príjmov alebo pri výrazných výkyvoch v príjmoch medzi jednotlivými zdaňovacími obdobiami môže paušálny režim viesť k vyššej celkovej finančnej záťaži, než by tomu bolo pri preukazovaní skutočných výdavkov.

Paušálne výdavky v aplikačnej praxi a najčastejšie chyby daňovníkov

Aplikačná prax ukazuje, že paušálne výdavky patria medzi najčastejšie využívané inštitúty dane z príjmov fyzických osôb, no zároveň sú zdrojom viacerých interpretačných a aplikač-

ných pochybení. Tieto chyby spravidla nevyplývajú zo zložitej právnej úpravy, ale z jej nesprávneho alebo zjednodušeného výkladu zo strany daňovníkov.

Jednou z najčastejších chýb je nesprávne pochopenie rozsahu paušálnych výdavkov. V praxi sa možno stretnúť s názorom, že paušálne výdavky „nahrádzajú všetko“, čo však nie je presné. Paušálne výdavky síce nahrádzajú preukazovanie väčšiny prevádzkových nákladov, avšak **nezbavujú daňovníka povinnosti správne identifikovať a zdaňiť všetky dosiahnuté príjmy.** Správca dane sa v rámci kontroly zameriava práve na príjmovú stránku, pričom akékoľvek nezrovnalosti v evidencii príjmov môžu viesť k domeru dane bez ohľadu na zvolený režim výdavkov.

Ďalšou častou chybou je **kombinovanie paušálnych a preukázateľných výdavkov v rozpore so zákonom.** Daňovníci sa niekedy snažia uplatniť paušálne výdavky a zároveň si dodatočne znížiť základ dane o vybrané skutočné náklady, napríklad o náklady na majetok alebo služby. Takýto postup však nie je prípustný a môže byť správcom dane kvalifikovaný ako porušenie daňových povinností, s následnými sankčnými dôsledkami.

Osobitnú pozornosť si zaslúžia aj prípady, keď **daňovník uplatňuje paušálne výdavky bez toho, aby si bol vedomý ich vplyvu na odvody.** V aplikačnej praxi nie je výnimočné, že daňovník dosiahne krátkodobú úsporu na dani z príjmov, avšak následne čelí zvýšeným odvodovým po-

vinnostiam alebo strate nároku na niektoré sociálne benefity. Tento aspekt poukazuje na potrebu komplexného posudzovania paušálnych výdavkov ako súčasti širšej daňovo-odvodovej stratégie.

Príklad č. 3:

Ako ilustráciu možno uviesť príklad živnostníka poskytujúceho IT služby, ktorý v jednom zdaňovacom období dosiahne výrazný nárast príjmov bez zodpovedajúceho nárastu nákladov. Pri uplatnení paušálnych výdavkov síce dosiahne administratívne jednoduché zdanie, avšak po dosiahnutí maximálneho limitu výdavkov sa jeho základ dane výrazne zvýši, čo sa následne prejaví aj v raste odvodov v nasledujúcom období. V takomto prípade by bolo vhodné zvážiť prechod na preukázateľné výdavky alebo aspoň detailnú analýzu dopadov paušálneho režimu.

Paušálne výdavky v judikatúre a výkladovej praxi správcu dane

Hoci paušálne výdavky patria medzi relatívne jednoznačne formulované inštitúty ZDP, ich uplatňovanie nebolo a ani nie je úplne bezproblémové z hľadiska aplikačnej praxe. Výkladové otázky sa vyskytujú najmä v súvislosti s rozsahom evidenčných povinností, s posudzovaním charakteru príjmov a s hranicou medzi oprávneným využívaním paušálneho režimu a jeho zneužitím.

Judikatúra správnych súdov dlhodobo zdôrazňuje, že paušálne výdavky nepredstavujú „výnimku“ z daňových povinností,

ale osobitný zákonom upravený spôsob ich plnenia. Súdna prax opakovane potvrdila, že daňovník, ktorý si uplatňuje paušálne výdavky, je povinný dodržiavať všetky ostatné povinnosti vyplývajúce z daňových predpisov, najmä povinnosť pravdivo a úplne priznať dosiahnuté príjmy. Skutočnosť, že výdavky nie sú predmetom dokazovania, neznižuje dôkazné bremeno daňovníka vo vzťahu k príjmovej stránke.

Významným interpretačným východiskom je aj postoj súdov k otázke ekonomickej podstaty činnosti daňovníka. V prípadoch, keď správca dane spochybnil oprávnenosť uplatnenia paušálnych výdavkov z dôvodu nesprávnej kvalifikácie príjmov, súdy zdôraznili potrebu posudzovať reálny obsah vykonávanej činnosti, a nie len jej formálne označenie. Ak je činnosť svojou povahou podnikaním alebo inou samostatnou zárobkovou činnosťou, nemožno daňovníkovi odoprieť možnosť uplatniť paušálne výdavky len na základe formalistického výkladu.

Výkladová prax správcu dane sa zameriava predovšetkým na kontrolu splnenia zákonných podmienok pre použitie paušálneho režimu. Finančná správa vo svojich metodických usmereniach zdôrazňuje potrebu viesť preukázateľnú evidenciu príjmov, pohľadávok a zásob, ak to povaha činnosti vyžaduje. Zároveň upozorňuje, že paušálne výdavky nemožno uplatňovať selektívne len na časť príjmov, ak ide o rovnaký druh príjmu v rámci jedného zdaňovacieho obdobia.

Zaujímavým aspektom aplikačnej praxe je aj posudzovanie paušálnych výdavkov v kontexte daňovej kontroly zameranej na preukazovanie pôvodu príjmov. Správca dane v takýchto prípadoch skúma, či deklarované príjmy zodpovedajú reálnym ekonomickým aktivitám daňovníka. Ak daňovník nevie hodnoverne vysvetliť pôvod príjmov, samotné uplatnenie paušálnych výdavkov ho pred negatívnymi dôsledkami neochráni. Paušálny režim tak nemožno vnímať ako „ochranný štít“ voči daňovej kontrole, ale ako zjednodušený spôsob uplatnenia zákonom priznanej možnosti.

Záver a zhodnotenie významu paušálnych výdavkov v praxi

Paušálne výdavky predstavujú stabilnú a významnú súčasť systému dane z príjmov fyzických osôb, ktorá reflektuje potrebu vyvážiť presnosť zdaňovania s jeho administratívnou efektívnosťou. Ich existencia umožňuje širokému okruhu daňovníkov plniť daňové povinnosti jednoduchším spôsobom, bez nutnosti viesť podrobnú evidenciu výdavkov, čo má osobitný význam najmä pre drobných podnikateľov a osoby vykonávajúce samostatnú zárobkovú činnosť.

Z teoretického hľadiska paušálne výdavky predstavujú zákonnú fikciu, ktorá je legitímna v rozsahu, v akom zodpovedá typickej nákladovosti príslušných činností. Ich limitovanie maximálnou sumou zároveň zabezpečuje, aby nedochádzalo k neprimeranému znižovaniu daňovej povinnosti pri vysokých príjmoch s minimálnymi

nákladmi. Tento mechanizmus prispieva k zachovaniu rovnováhy medzi záujmami daňovníkov a ochranou verejných financií.

Z aplikačného hľadiska je však potrebné zdôrazniť, že paušálne výdavky nie sú univerzálnym riešením vhodným pre každého daňovníka. Ich výhodnosť je vždy podmienená individuálnymi okolnosťami, najmä štruktúrou príjmov, výškou skutoč-

ných nákladov a vplyvom na odvodové povinnosti. Rozhodnutie o ich uplatnení by preto malo byť výsledkom kvalifikovaného posúdenia, a nie len automatickou voľbou motivovanou administratívnou jednoduchosťou.

Záverom možno konštatovať, že paušálne výdavky zohrávajú v praxi dôležitú úlohu ako flexibilný nástroj daňového práva, ktorý umožňuje prispôbiť

spôsob zdaňovania ekonomickej realite konkrétneho daňovníka. Ich správne a zákonné uplatňovanie môže viesť k efektívnemu plneniu daňových povinností, zatiaľ čo ich nesprávne použitie môže mať za následok daňové riziká a sankčné dôsledky. Práve preto by mali byť paušálne výdavky vnímané nie ako automatický benefit, ale ako vedomá a premyslená voľba v rámci daňovej stratégie fyzickej osoby. ■

ROZŠÍRENIE PROGRESÍVNEHO ZDAŇOVANIA PRÍJMOV FYZICKÝCH OSÔB

Ing. Filip Stovíček, PhD.

Progresívne zdaňovanie príjmov fyzických osôb patrí medzi základné nástroje daňovej politiky Slovenskej republiky a dlhodobu predstavuje významný prvok zabezpečovania príjmov verejných rozpočtov. Od 1. januára 2026 nadobúdajú účinnosť rozsiahle zmeny v zákone č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov (ďalej len „ZDP“), ktorých spoločným menovateľom je ďalšie rozšírenie a prehĺbenie progresivity v zdaňovaní príjmov fyzických osôb. Tieto legislatívne úpravy je potrebné vnímať v širšom kontexte konsolidačných opatrení verejných financií prijatých Národnou radou SR v rámci tretieho konsolidačného balíka z 24. septembra 2025.

Reforma prináša prepracovanie doterajšieho modelu progresívneho zdanenia a zavádza nové daňové pásma, ktoré sa výraznejšie prejavujú najmä u daňovníkov s nadpriemernými príjmami. Nové nastavenie sadzieb tak predstavuje významný zásah do systému zdaňovania fyzických osôb a bude mať priamy dopad na výšku daňovej povinnosti širokého okruhu daňovníkov.

Sadzbý dane z príjmov fyzických osôb vychádzajú zo ZDP, ktorý diferencuje daňové zaťaženie podľa druhu a výšky dosiahnutých príjmov, ako aj podľa základu dane. **Odlíšný re-**

žim sa uplatňuje pri príjmoch zo závislej činnosti, z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti, z prenájmu, ako aj pri príjmoch z kapitálového majetku. V prípadoch, na ktoré sa vzťahuje progresívne zdaňovanie, sa uplatňuje princíp, podľa ktorého sa so zvyšujúcim sa základom dane zvyšuje aj percentuálna sadzba dane. Inými slovami, rast príjmu je sprevádzaný rastúcou mierou daňového zaťaženia.

Progresívne zdaňovanie je založené na myšlienke vertikálnej spravodlivosti, podľa ktorej by **daňovníci s vyššími príjmami mali znášať relatívne vyš-**

šie daňové zaťaženie. Ide o kľúčový princíp, na základe ktorého tí, čo majú viac, prispievajú viac nielen absolútne, ale aj relatívne, čiže vyšším percentom. V moderných daňových systémoch sa progresívna forma zdaňovania realizuje najmä prostredníctvom: viacerých sadzieb dane v závislosti od výšky základu dane, nezdaniteľných častí základu dane a daňových bonusov. V slovenskom daňovom systéme je progresivita zakotvená predovšetkým v § 15 ZDP, ktorý upravuje sadzby dane fyzických osôb, a v § 11 ZDP, ktorý upravuje nezdaniteľné časti základu dane.

PROBLÉMY Z PRAXE

Cieľom tohto článku je podrobne predstaviť sadzby dane z príjmov fyzických osôb platné od 1. januára 2026, vysvetliť mechanizmus ich uplatňovania a identifikovať okruh daňovníkov, na ktorých sa jednotlivé daňové pásma vzťahujú. Pozornosť sa zameriava najmä na legislatívne východiská zmien a ich praktické dôsledky pre odbornú prax v oblasti daní a účtovníctva.

Progressívne zdaňovanie príjmov fyzických osôb do roku 2025

Do konca zdaňovacieho obdobia roku 2025 bol systém zdaňovania príjmov fyzických osôb v Slovenskej republike založený na **dvojstupňovej progresii**, ktorá predstavovala základný mechanizmus rozlišovania daňového zaťaženia podľa výšky dosiahnutého základu dane. Právny rámec tohto systému bol upravený predovšetkým v § 15 ZDP, ktorý ustanovoval sadzby dane pre fyzické osoby.

Do roku 2025 sa u fyzických osôb uplatňovali dve základné sadzby dane:

- 19 % zo základu dane do zákonom stanovenej hranice a
- 25 % z časti základu dane presahujúcej túto hranicu.

19 % sadzba dane sa uplatňovala na tú časť základu dane, ktorá **neprevyšovala 176,8-násobok platného životného minima**. 25 % sadzba dane sa uplatňovala na tú časť základu dane, ktorá **presahovala 176,8-násobok životného minima**. Tento mechanizmus zabezpečoval auto-

matickú valorizáciu hranice daňového pásma v závislosti od vývoja životného minima, čím sa do určitej miery zmiernoval vplyv inflácie na daňové zaťaženie.

V aplikačnej praxi bol dvojstupňový progresívny systém považovaný za relatívne prehľadný a administratívne nenáročný. Zamestnávateľia uplatňovali sadzby dane pri výpočte predavkov na daň zo závislej činnosti podľa § 35 ZDP, pričom sa zohľadňovali aj uplatnené nezdaniteľné časti a daňové bonusy.

Napriek existencii progresie bol slovenský systém do roku 2025 často charakterizovaný ako mierne progresívny, keďže rozdiel medzi jednotlivými sadzba-mi nebol výrazný a počet daňových pásiem bol obmedzený. V porovnaní s viacerými členskými štátmi Európskej únie patril k systémom s nižšou mierou progresivity.

Tento model sa stal východiskom pre následnú reformu účinnú od roku 2026, ktorá na existujúci systém nadviazala. Zostáva zachovaný princíp marginálnej progresie, pri ktorom sa základ dane rozdeľuje do pásiem a každé pásmo sa zdaňuje príslušnou sadzbou, avšak prichádza k navýšeniu počtu pásiem progresívneho zdaňovania.

Zmeny v progresívnom zdaňovaní fyzických osôb platné od 1. 1. 2026

Kľúčovou zmenou je rozšírenie progresívneho systému dane

z príjmov fyzických osôb z uvedených dvoch pásiem **na štyri úrovne sadzieb dane**. V praxi to znamená zavedenie **úplne nových sadzieb 30 % a 35 %**. Uplatnenie konkrétnej sadzby dane závisí od základu dane FO. Celkový základ dane sa určí ako súčet čiastkových základov dane, do ktorých zahŕňame podľa § 4 ods. 1 písm. a) ZDP:

- **príjem zo závislej činnosti (§ 5)**, znížený o nezdaniteľné časti základu dane alebo ich časť, (napr. príjmy plynúce zo zamestnaneckého pomeru alebo z práce vykonávanej na základe dohôd mimo pracovného pomeru),
- **príjem z prenájmu nehnuteľností (§ 6 ods. 3)**, napr. príjem z prenajímania bytových alebo nebytových priestorov vo vlastníctve daňovníka,
- **príjem z použitia umeleckého diela a umeleckého výkonu (§ 6 ods. 4)**, napr. odmena autora za udelenie súhlasu na vydanie a distribúciu jeho literárneho diela vydavateľstvu na základe licenčnej zmluvy, ak tento príjem nie je zdanený zrážkovou daňou,
- **ostatné príjmy (§ 8)**, napr. príjem z predaja nehnuteľnosti.

Na určený základ dane sa následne použije príslušná sadzba dane, ktorá sa určuje od jeho výšky. Pre zdaňovacie obdobie roku 2026 sa hranice jednotlivých daňových pásiem určujú v nadväznosti na sumu životného minima platnú v období od 1. júla 2025 do 30. júna 2026, ktorá pre jednu plnoletú fyzickú osobu predstavuje 284,13 €. Rozdelenie do štyroch úrovní sadzieb dane bude nasledovné:

Rozpätie základu dane	Sadzba dane z príjmov FO	ZD v roku 2026 v €
Menej ako 154,8-násobok sumy platného životného minima (vrátane)	19 %	Menej ako 43 983,32 €
Viac ako 154,8-násobok sumy platného životného minima a menej ako 212,4-násobok sumy platného životného minima (vrátane)	25 %	Viac ako 43 983,33 € a menej ako 60 349,21 €
Viac ako 212,4-násobok sumy platného životného minima a menej ako 264-násobok sumy platného životného minima (vrátane)	30 %	Viac ako 60 349,22 € a menej ako 75 010,32 €
Viac ako 264-násobok sumy platného životného minima	35 %	Viac ako 75 010,32 €

Legenda: ZD – základ dane, FO – fyzická osoba.

Od 1. januára 2026 sa zvyšuje taktiež osobitná sadzba dane uplatňovaná na príjmy zo závislej činnosti vybraných ústavných činiteľov, a to z pôvodných 5 % na 10 %. Táto zvýšená sadzba sa týka najmä

príjmov osôb vykonávajúcich významné ústavné funkcie, ako sú napríklad poslanci Národnej rady SR, prezident Slovenskej republiky, členovia vlády či predseda a podpredseda Najvyššieho kontrolného úra-

du. Uvedená sadzba sa aplikuje na časť ich príjmov zo závislej činnosti nad rámec bežného režimu zdaňovania podľa § 15a ZDP. Schéma zdanenia týchto príjmov od roku 2026 je nasledovná:

Rozpätie základu dane	Sadzba dane z príjmov FO	ZD v roku 2026 v €
Menej ako 154,8- násobok sumy platného životného minima (vrátane)	19 + 10 = 29 %	Menej ako 43 983,32 €
Viac ako 154,8-násobok sumy platného životného minima a menej ako 212,4-násobok sumy platného životného minima (vrátane)	25 + 10 = 35 %	Viac ako 43 983,33 € a menej ako 60 349,21 €
Viac ako 212,4-násobok sumy platného životného minima a menej ako 264-násobok sumy platného životného minima (vrátane)	30 + 10 = 40 %	Viac ako 60 349,22 € a menej ako 75 010,32 €
Viac ako 264-násobok sumy platného životného minima	35 + 10 = 45 %	Viac ako 75 010,32 €

Sadzby dane z príjmov fyzických osôb pri príjmoch z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti sa od 1. januára 2026 odvíjajú od osobitne určeného základu dane podľa § 4 ods. 1 písm. b) ZDP. Tento základ dane sa zisťuje z čiastkového základu dane tvoreného príjmami podľa § 6 ZDP, teda predovšetkým:

- z príjmov z podnikania podľa § 6 ods. 1, (napr. príjmy dosahované na základe živnostenského oprávnenia alebo iného podnikateľského oprávnenia),

- z príjmov z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa § 6 ods. 2, (napr. príjmy z výkonu slobodných povolání, ako sú odmeny advokátov, daňových poradcov, audítorov, znalcov alebo tlmočníkov).

Takto zistený čiastkový základ dane sa následne upravuje o zákonom stanovené položky. V súlade s § 4 a § 11 ZDP sa znižuje o uplatniteľné nezdaniteľné časti základu dane alebo ich pomernú časť a zároveň o prípadnú daňovú stratu vykáza-

nú v predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach, ak sú splnené podmienky jej odpočtu. Výsledkom je základ dane rozhodujúci pre výpočet daňovej povinnosti.

Osobitosťou zdaňovania príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti je, že uplatniteľná sadzba dane sa od roku 2026 viaže nielen na výšku samotného základu dane, ale aj na objem dosiahnutých zdaniteľných príjmov. Zákon tak rozlišuje medzi daňovníkmi s nižšími a vyššími príjmami z podnikateľskej

činnosti, pričom prekročenie zákonom stanovenej hranice príjmov má vplyv na použitie vyššej sadzby dane. Tento mechanizmus posilňuje progresív-

ny charakter zdaňovania samostatne zárobkovo činných osôb a zároveň zohľadňuje ekonomickú silu jednotlivých podnikateľov.

Konkrétne sadzby dane uplatňované na príjmy z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti od 1. januára 2026 sú nasledovné:

Úroveň zdaniteľného príjmu	Sadzba dane z príjmov FO	Sadzba dane platí pre
Menej ako 100 000 €	15 %	Celý základ dane
Viac ako 100 000 €	19 %	Základ dane menší ako 43 983,32 €
	25 %	Základ dane väčší ako 43 983,32 € a menší ako 60 349,21 €
	30 %	Základ dane väčší ako 60 349,22 € a menší ako 75 010,32 €
	35 %	Základ dane väčší ako 75 010,32 €

Praktické príklady na uplatnenie progresívnej sadzby dane z príjmov FO platnej od 1. januára 2026

V nasledujúcej časti článku uvádzame niekoľko praktických príkladov na uplatnenie progresívnej sadzby dane z príjmov FO platnej od 1. januára 2026:

Príklad č. 1:

Uplatnenia sadzby dane z príjmov fyzických osôb od 1. 1. 2026 pri kombinácii príjmov zo zamestnania a prenájmu nehnuteľnosti

Pani Jana bola v roku 2026 zamestnaná na plný úväzok a zároveň počas celého roka prenajímala svoju rekreačnú chatu. Jej čiastkové základy dane za rok 2026 boli nasledovné:

- čiastkový základ dane zo závislej činnosti podľa § 5 ZDP – 52 400 € (preddavky na daň zo závislej činnosti zrazené zamestnávateľom počas roka predstavovali 8 600 €),
- čiastkový základ dane z prenájmu nehnuteľnosti podľa § 6 ods. 3 ZDP – 11 500 € (suma po zohľadnení daňových výdavkov a oslobodenia vo výške 500 €).

Celkový základ dane sa vypočíta ako súčet čiastkových základov dane:
 $52\,400\text{ €} + 11\,500\text{ €} = 63\,900\text{ €}$

Keďže celkový základ dane pani Jany presahuje hranice daňových pásiem 43 983,32 € a aj 60 349,21 €, výška dane z príjmov za rok 2026 sa určí nasledovným spôsobom:

Daňové pásmo	Základ dane v pásme	Sadzba dane	Daň z pásma
1.	43 983,32 €	19 %	8 356,83 €
2.	16 365,89 € (60 349,21 € – 43 983,32 €)	25 %	4 091,47 €
3.	3 550,79 € (63 900 € – 60 349,21 €)	30 %	1 065,24 €
Spolu	63 900 €	–	13 513,54 €

Od výslednej daňovej povinnosti pani Jany sa ešte odpočítajú preddavky na daň zo závislej činnosti, ktoré boli počas roka zrazené zamestnávateľom, v tomto prípade 8 600 € a dopracujeme sa k dani na úhradu za rok 2026 ($13\,513,54\text{ €} - 8\,600\text{ €} = 4\,913,54\text{ €}$). Takto vypočítaná suma 4 913,54 € predstavuje konečnú daňovú povinnosť pani Jany za rok 2026.

Príklad č. 2:**Štandardná sadzba dane z príjmov FO z podnikania od 1. 1. 2026**

Pán Tomáš je živnostník a v roku 2026 dosiahol celkový príjem zo svojej podnikateľskej činnosti vo výške 124 000 €. Jeho preukázateľné výdavky, vrátane odvodov, predstavovali 90 000 €. Pán Tomáš nemal počas roka žiadne ďalšie druhy príjmov. Vzhľadom na to, že jeho ročný príjem presiahol hranicu 100 000 €, nemôže si uplatniť zvýhodnenú sadzbu dane 15 %.

Daň sa preto vypočíta podľa štandardnej sadzby 19 %, keďže základ dane je menší ako 43 983,32 €.

Výpočet	
Zdaniteľný príjem	124 000 €
Preukázateľné výdavky	90 000 €
Základ dane	34 000 € (124 000 € – 90 000 €)
Sadzba dane	19 % (z 34 000 €)
Daň z príjmov FO	6 460 €

Pán Tomáš zaplatí daň z príjmov vo výške 6 460 €.

Príklad č. 3:**Zvýhodnená sadzba dane z príjmov FO z podnikania od 1. 1. 2026**

Predpokladajme, že pán Tomáš v roku 2026 dosiahol príjem 92 000 €, pričom jeho preukázateľné výdavky predstavovali 58 000 €.

Keďže celkový príjem neprekročil hranicu 100 000 €, môže pán Tomáš využiť zvýhodnenú sadzbu dane 15 %, ktorá sa uplatní na celý základ dane.

Výpočet	
Zdaniteľný príjem	92 000 €
Preukázateľné výdavky	58 000 €
Základ dane	34 000 € (92 000 € – 58 000 €)
Sadzba dane	15 % (z 34 000 €)
Daň z príjmov FO	5 100 €

Pán Tomáš zaplatí daň z príjmov vo výške 5 100 €, čo predstavuje úsporu na dani z príjmov FO oproti situácii z príkladu 2 vo výške 1 360 €.

Príklad č. 4:**Podnikanie a prenájom nehnuteľnosti v roku 2026**

Pán Marek je živnostník, ktorý v roku 2026 dosiahol príjem zo živnosti vo výške 98 000 € a preukázateľné výdavky, vrátane odvodov, vo výške 58 000 €. Okrem toho mal pán Tomáš príjem z prenájmu nehnuteľnosti vo výške 75 000 €, pričom evidoval k danej nehnuteľnosti preukázateľné výdavky vo výške 20 000 € a zároveň si uplatnil oslobodenie od dane z príjmu vo výške 500 €.

Pretože príjem z podnikania je do 100 000 €, celý základ dane zo živnosti sa zdaňuje zvýhodnenou sadzbou 15 %. V prípade pána Mareka ide o základ dane 40 000 € (98 000 € – 58 000 €). Daň z príjmov FO z podnikania bude teda predstavovať sumu 6 000 € (40 000 € x 15 %).

PROBLÉMY Z PRAXE

Pri príjme z prenájmu musíme najskôr určiť základ dane. Najskôr musíme zrealizovať výpočet pomerovej výšky výdavkov, nakoľko si pán Marek uplatnil oslobodenie od dani z príjmov FO vo výške 500 €. Pomerové výdavky vypočítame ako podiel celkových príjmov po odpočítaní oslobodenia a celkových príjmov krát výdavky. V našom prípade teda $74\,500 / 75\,000 \times 20\,000 = 19\,866,67$ €.

Základ dane teda predstavuje sumu $54\,633,33$ € ($74\,500$ € – $19\,866,67$ €). Základ dane je vyšší ako $43\,983,32$ € a zároveň nižší ako $60\,349,21$ €, pán Marek uplatní dve pásma sadzby dane.

Pre základ dane do $43\,983,32$ € sadzbu 19 % a pre základ dane z pásma $43\,983,32$ € – $60\,349,21$ € sadzbu 25 %. Konkrétne $43\,983,32$ € \times 19 % = $8\,356,83$ € plus $10\,650,01$ € \times 25 % = $2\,662,50$ € ($54\,633,33$ € – $43\,983,32$ € = $10\,650,01$ €). Celková daň z prenájmu pre pána Mareka predstavuje sumu $11\,019,33$ € ($8\,356,83$ € + $2\,662,50$ €).

Celková daňová povinnosť pána Mareka $16\,119,33$ € ($5\,100$ € + $11\,019,33$ €).

Sadzby dane z príjmov fyzických osôb pri kapitálovom majetku od 1. januára 2026

Podľa § 7 ZDP tvorí osobitný základ dane príjem z kapitálového majetku. Ide o špecifickú kategóriu príjmov, ktorá sa odlišuje od príjmov zo závislej činnosti alebo z podnikania a podlieha samostatnému režimu zdaňovania. Do tejto kategórie patria predovšetkým:

- úroky z vkladov, poskytnutých pôžičiek alebo úverov,
- výnosy z cenných papierov a podielových fondov,
- výhry a iné obdobné finančné výnosy.

Tieto príjmy sa zdaňujú **jednotnou sadzbou dane vo výške 19 %**. Táto sadzba sa uplatňuje bez ohľadu na to, či príjem pochádza zo zdrojov na území Slovenskej republiky alebo zo zahraničia, čím sa zabezpečuje rovnaký daňový režim pre domácich aj zahraničných daňovníkov. **V praxi to znamená, že zahraničné dividendy, úroky alebo iné výnosy sú zdanené rovnakým percentom ako príjmy získané v rámci Slovenska.**

Vo väčšine prípadov sa zdaňovanie príjmov z kapitálového majetku realizuje prostredníctvom zrážkovej dane podľa § 43 ZDP. Prakticky to znamená, že daň odvedie priamo platiteľ príjmu, ktorý finančné prostriedky vypláca alebo pripisuje v prospech daňovníka. Typickým príkladom sú banky, ktoré automaticky zdania úroky pripísané na sporiacom účte, termínovanom vklade alebo pri výplatach dividend z investičných fondov.

Tento mechanizmus prináša viaceré výhody:

- Minimalizuje administratívnu záťaž daňovníka, pretože daň sa odvedie automaticky, bez nutnosti dodatočného podávania priznania v prípade bežných úrokov či dividend.
- Zvyšuje efektívnosť výberu dane, keďže platiteľ príjmu je zodpovedný za jej odvod priamo finančnej správe.
- Znižuje riziko daňových nedoplatkov, najmä pri pravi-

delných drobných príjmoch, ktoré by inak bolo náročné kontrolovať a vyberať individuálne.

Okrem základnej sadzby 19 % je potrebné upozorniť aj na špecifické situácie, napríklad pri príjmoch zo zdrojov v zahraničí alebo pri príjmoch od nespolupracujúcich štátov, kde môže legislatíva vyžadovať dodatočné potvrdenia alebo zrážku dane podľa medzinárodných zmlúv o zamedzení dvojitého zdania.

V praxi to znamená, že každý daňovník s príjmami z kapitálového majetku by mal sledovať nielen výšku príjmu, ale aj miesto jeho zdroja a spôsob výplaty, aby sa predišlo nesprávne uplatneniu zrážkovej dane alebo nutnosti dodatočných úprav v daňovom priznaní.

Daňové sadzby fyzických osôb pri podieloch na zisku, likvidačných zostatkoch a vyrovnacích podieloch v roku 2026

Od 1. januára 2026 sa pri zdaňovaní príjmov fyzických osôb z podielov na zisku, podielov na likvidačnom zostatku a vyrovnacích podielov uplatňujú odlišné sadzby dane podľa obdobia, za ktoré bol zisk vykázaný alebo účtovná závierka uzavretá. Konkrétne ide o nasledovné kategórie:

- 7 % – táto sadzba sa uplatní na podiely zisku, ktoré spoločnosti alebo družstvá vykážali v rokoch 2017 až 2023 a znovu na zisky od 1. januára

ra 2025. Rovnako sa vzťahuje na podiely z likvidačného zostatku pri firmách, ktoré ukončovali svoju činnosť v týchto obdobiach, a na vyrovnacie podiely vyplácané na základe účtovnej závierky za tieto roky. Ide teda o príjmy zo starších alebo „opakujúcich sa“ období, pri ktorých zákon stanovuje zníženú daňovú záťaž.

- **10 %** – táto sadzba sa uplatní na podiely zo zisku a likvidačné podiely, ktoré vznikli počas zdaňovacieho obdobia roku 2024, ako aj na vyrovnacie podiely vypočítané z účtovnej závierky za rok 2024. Jednoducho povedané, ide o príjmy zo „prechodného obdobia“, ktoré zákon daní mierne vyššie než historické podiely, ale stále nižšie ako štandardné sadzby.
- **35 %** – táto sadzba ostáva záväzná pre príjmy zo zisku, ktoré pochádzajú zo zdrojov v zahraničí a ktoré sú vyplácané od subjektov v štátoch, ktoré nespolupracujú s daňovými úradmi SR, ako napríklad Panama. Týmto sa zabezpečuje, že kapitálové príjmy z „rizikových“ alebo ťažko kontrolovateľných zdrojov podliehajú výrazne vyššiemu zdaneniu.

Tieto sadzby predstavujú pokračovanie diferenciacie podľa obdobia vzniku zisku a zároveň zabezpečujú progresívnejšie zdanenie príjmov zo zdrojov, ktoré môžu predstavovať vyššie riziko daňovej optimalizácie alebo úniku kapitálu.

V praxi to znamená, že **daňovník musí pri výpočte dane zohľadniť nielen výšku podielu, ale aj rok, za ktorý je zisk**

vykázaný, ako aj typ podielu (zisk, likvidačný zostatok, vyrovnací podiel). Pri zahraničných príjmoch je zároveň potrebné **overiť, či ide o štát spolupracujúci s daňovou správou SR**, aby sa správne uplatnila sadzba 35 % alebo znížená sadzba podľa zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia.

Záver

Zavedenie rozšíreného progresívneho zdaňovania príjmov fyzických osôb s účinnosťou od 1. januára 2026 predstavuje významný posun v slovenskom daňovom systéme, ktorý reaguje na potreby konsolidačnej politiky a zároveň posilňuje princíp daňovej spravodlivosti. Nový systém, ktorý zavádza štyri daňové pásma s vyššími sadzbami až do výšky 35 % a osobitnú sadzbu 10 % pre vybraných ústavných činiteľov, výrazne zvyšuje progresivitu a diferencuje daňové zaťaženie podľa schopnosti daňovníkov plniť fiškálne záväzky. Tento krok je zároveň premyslenou reakciou na dlhodobo diskutovanú potrebu zosúladiť mieru daňového zaťaženia s ekonomickou silou jednotlivých príjmových skupín, čím sa zabezpečuje vertikálna spravodlivosť.

Z hľadiska praktického dopadu sa nové pásma progresívnej dane dotknú najmä osôb s nadpriemernými a vysokými príjmami. Pre daňovníkov so základom dane do hranice 43 983,32 € zostáva sadzba 19 %, čo umožňuje zachovanie relatívne nízkeho daňového zaťaženia pre strednú triedu. Osoby s príjmami prekračujúcimi túto hranicu však budú čeliť vyššej sadzbe

25 % a postupne až 35 % pri základe dane nad 75 010,32 €. V praxi to znamená, že daňová povinnosť jednotlivcov s vyššími príjmami bude narastať nielen absolútne, ale aj relatívne, čím sa znižuje disproporcía medzi rôznymi príjmovými skupinami.

Pre samostatne zárobkovo činné osoby, podnikateľov a živnostníkov prináša novela zvláštnu úľavu vo forme zvýhodnenej sadzby 15 % pri príjmoch do 100 000 €. Tento mechanizmus umožňuje menším a stredným podnikateľom zachovať konkurencieschopnosť a zároveň motivuje k evidencii a riadnemu zdaňovaniu príjmov, čo má pozitívny efekt na transparentnosť a férovosť daňového systému. Naopak, podnikatelia, ktorí prekročia stanovenú hranicu, podliehajú štandardnej progresívnej sadzbe, čím sa zosilňuje princíp daňovej solidarity a zabezpečuje primerané prerozdelenie daňovej záťaže.

Príklady reálnych výpočtov, ako u pani Jany a pána Mareka, demonštrujú, že kombinácia príjmov zo zamestnania, podnikania a prenájmu nehnuteľnosti môže viesť k postupnému vstupu do vyšších daňových pásiem, pričom správne uplatnenie výdavkov a oslobodení významne ovplyvňuje konečnú daňovú povinnosť. Týmto spôsobom sa zabezpečuje, že daňový systém je citlivý na reálne ekonomické situácie daňovníkov a podporuje spravodlivé zdaňovanie rôznych zdrojov príjmov.

Z hľadiska daňovej stratégie predstavuje nový systém príležitosť na optimalizáciu daňového zaťaženia legálnymi a

transparentnými prostriedkami. Napríklad daňovníci s kombinovanými príjmami môžu strategicky rozvrhnúť preukázateľné výdavky alebo uplatnenie oslobodení tak, aby minimalizovali vstup do vyšších pásiem. V prípade podnikateľov je zvýraznená potreba presného vedenia účtovníctva a evidencie výdavkov, nakoľko aj malé odchýlky pri výpočte základu dane môžu viesť k významnému navýšeniu daňovej povinnosti. Podobne zamestnávateľia musia pri výpočte preddav-

kov na daň zo závislej činnosti zabezpečiť správne uplatnenie jednotlivých pásiem a nezdaniteľných častí, aby nedochádzalo k nesprávnemu zrážaniu daní alebo neskorším dodatočným doplatkom.

Z legislatívneho hľadiska sú všetky zmeny definované v ZDP a v nadväzujúcich ustanoveniach, ktoré upravujú sadzby, oslobodenia a nezdaniteľné časti základu dane. Pre odbornú prax to znamená, že účtovníci, daňoví poradcovia a samotní daňov-

níci musia dôkladne sledovať zmeny, aby správne implementovali jednotlivé sadzby, hranice pásiem a príslušné výpočty. Pri kombinovaných príjmoch zo zamestnania, podnikania a prenájomu je kľúčové presné vyčíslenie jednotlivých čiastkových základov a pomerné uplatnenie výdavkov a oslobodení. Podobne u podnikateľov a samostatne zárobkovo činných osôb je potrebné dôsledné sledovanie hranice 100 000 €, aby bolo možné optimálne využiť zvýhodnenú sadzbu 15 %. ■

OTÁZKY A ODPOVEDE

Úprava zdaňovania súkromného použitia automobilu pri odpočte DPH po roku 2026

Do konca roka 2025 sme pri využívaní firemných vozidiel aj na súkromné účely zamestnancami postupovali nasledovne: Zamestnanec mal podľa zákona zdanené 1 % z obstarávacej ceny vozidla, boli mu zrážané pohonné látky za najazdené súkromné kilometre a zároveň firma postupovala podľa ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v z. n. p. (ďalej len „zákon o DPH“) a určila základ dane podľa § 22 ods. 5 zákona z DPH (pretože, pri obstaraní vozidiel bola odpočítaná DPH v plnom rozsahu).

Ako však postupovať od 1. januára 2026 v súvislosti so zmenou odpočítania DPH? Ide o vozidlá obstarané a zaradené do používania pred 1. januárom 2026 – rozumieme, že musíme

uplatňovať na všetky výdavky na takéto vozidlo paušál na odpočet DPH 50:50 (pokiaľ ich používame aj na súkromné účely). Stále zdaňujeme zamestnancom 1 % z obstarávacej ceny vozidla, je však nutné aj naďalej vypočítavať základ dane podľa § 22 ods. 5 zákona o DPH, vzhľadom na to, že pri obstaraní vozidla (pred 1. januárom 2026) sa uplatnil 100 % odpočet DPH?

Áno – ak platiteľ pri obstaraní vozidla (pred 1. januárom 2026) uplatnil 100 % odpočet DPH, súkromné používanie vozidla naďalej spadá pod § 9 ods. 2 zákona o DPH.

Podľa citovaného ustanovenia užívanie hmotného majetku, ktorý je vo vlastníctve platiteľa a pri ktorého kúpe bola daň úplne alebo čiastočne odpočítateľná, na osobnú spotrebu zamestnancov alebo na iný účel ako podnikanie sa považuje za **dodanie služby za protihodnotu** (t. j. na výstupe vzniká DPH). Pritom základ dane pri takejto službe sa určí

podľa § 22 ods. 5 zákona o DPH („náklady na službu“).

Ak platiteľ pri kúpe automobilu odpočítal DPH v rozsahu 100 % a od roku 2026 ho používa aj napr. na súkromné účely zamestnancov, nevzniká povinnosť úpravy pôvodne odpočítanej dane, ale **v každom zdaňovacom období musí zdaňovať súkromnú spotrebu podľa § 9 ods. 2 a základ dane určí podľa § 22 ods. 5 zákona o DPH.**

Záver

Aj po 1. januári 2026 (pri „starých“ automobiloch s 100 % odpočtom DPH na vstupe) **je naďalej potrebné určovať základ dane podľa § 22 ods. 5 a zdaňovať súkromné použitie podľa § 9 ods. 2 zákona o DPH.**

Zdaňovanie 1 % z obstarávacej ceny vozidla vyplýva zo zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v z. n. p. a pokračuje bez zmeny – je to oddelené od režimu DPH.

Ing. Marián Drozd ■